

วารสารวิจัยรำไพพรรณี

Rajabhat Rambhai Barni Research Journal

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 ประจำปี 2558 (มิถุนายน - กันยายน 2558)

ISSN 1906-327X

ชื่อ	วารสารวิจัยรำไพพรรณี	
เจ้าของ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	
ที่ปรึกษา	41 ม. 5 ถ. รักศักดิ์ชมูล ต. ท่าช้าง อ. เมือง จ.จันทบุรี 22000	
บรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไวกูณฑ์ ทองอร่าม	ศาสตราจารย์ ดร.อำไพ สุจริตกุล
	ศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.ยวัฒน์ วุฒิเมธี	ศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สมัครการ
	ศาสตราจารย์ ดร.เปี่ยมศักดิ์ เมณะเศวต	ดร.ดิเรก พรสีมา
	ศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธมนาวิน	ศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ ยกส้าน
	ศาสตราจารย์ นพ.ศาสตร์ เสาวคนธ์	Professor Dr.V.Subramanian
	ศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช	Professor Dr. Gil S. Jacinto
บรรณาธิการ	ว่าที่เรือโทเอกชัย กิจเกษมเจริญ	
กองบรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์อร่าม อรรถเจดีย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
	รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาชา ภูจินดา	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
	รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด สร้อยน้ำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
	อาจารย์สมภพ จรพิภพ	ข้าราชการบำนาญ
	อาจารย์ ดร.บุญรอด บุญเกิด	มหาวิทยาลัยบูรพา
	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	
	ดร.ชวัลรัตน์ สมนึก	อาจารย์สุทธินันท์ โสทวิถิ
	อาจารย์เรืองอุไร วรรณโก	นางสาวนิตยา ต้นสาย
	นางสาวบุศจรุ สารเกษ	นางสาวชุตินา พิมลภาพ
	นางสาวกวรรณิกา สุขสมัย	นางสาวชุตีรัตน์ ผดุงสิน
	นางสาวปิยาภรณ์ กระจ่างศรี	นางสาวอุไรวรรณ แสนเขียววงศ์
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในกองบรรณาธิการประเมินบทความ ประจำฉบับ (Peer Review) สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	รองศาสตราจารย์พรทิพา นิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	รองศาสตราจารย์อัมพวัน ประเสริฐภักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	รองศาสตราจารย์วรรญา ภูเสดวงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมพล สุวรรณภู	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีศา จรดล	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรุพงษ์ คันธวัลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนัย ชัดติยวงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญญาณี นิยมกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวัสดิ์ ศิริศานันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริย์มาศ สุขกลี	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	อาจารย์ ดร.หฤทัย อนุสรราชกิจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	อาจารย์ ดร.เยาวเรศ ใจเย็น	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
	อาจารย์ ดร.สวัสดิ์ชัย ศรีพนมธนากร	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อาจารย์ ดร.นริศ สวัสดิ์
อาจารย์เอื้อมพร รุ่งศิริ
อาจารย์กนกวรรณ อยู่ไสว
รองศาสตราจารย์เฉลา ประเสริฐสังข์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิสริยย์ กานต์เรืองศิริ
อาจารย์ ดร.ธันนิกานต์ ชัยนิตราคม
อาจารย์ ดร.อัจฉริยา ศักดิ์นรงค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ปาอ้าย
รองศาสตราจารย์ ดร.อรพิน สันติธีรากุล
อาจารย์ ดร.เชมกร ไชยประสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิษญ์ สมพงษ์ธรรม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ
อาจารย์ ดร.รณชัย รัตนเศรษฐ์
อาจารย์ ดร.ประชา อินัง
อาจารย์ ดร.ศักดิ์นา บุญเปี่ยม
อาจารย์ ดร.บุญรอด บุญเกิด
อาจารย์ ดร.ศิริเพ็ญ ตาบเพชร

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษณ์ นิลนนท์
อาจารย์ ดร.ชวัลรัตน์ สมนึก
อาจารย์ ดร.ทยาตรัง สุวรรณรัตน์
อาจารย์ ดร.สุพิศรา รักษาพรต
รองศาสตราจารย์ ดร.จุฬารณณ์ โสตะ
รองศาสตราจารย์ ดร.มานะชญ์ ศิริพิทักษ์เดช
รองศาสตราจารย์ ดร.วิสาขา ภูจินดา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนกฤต เทียนหวาน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วีระพล แจ่มสวัสดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชงโค แซ่ตั้ง
อาจารย์ ดร.สุรธาลง สงวนดีกุล
อาจารย์ ดร.บัญญัติ เวียงสมุทร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชา บุญยวานิชกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนวัฒน์ ตันติวรานุรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานะ เขาวรัตน์
อาจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง
อาจารย์ ดร.ณยศ คุรุกิจโกศล
อาจารย์ ดร.จักรพันธ์ นาน่วม
อาจารย์ ดร.ประจัญ กิ่งมิ่งแสง
ดร.เกตสุเดช กำแพงแก้ว
อาจารย์ ดร.เรืองวิทย์ สว่างแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พีรชัย กุลชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยนเรศวร
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยพะเยา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ออกแบบรูปเล่มและจัดพิมพ์
ปีที่พิมพ์
พิมพ์ที่

นางสาวนิตยา ต้นสาย
พ.ศ. 2558
บริษัท กิรติการพิมพ์ จำกัด 83/73 ม.3 ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี 20000

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยรำไพพรรณี สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นวารสารวิจัยที่เผยแพร่บทความบทความวิจัย ของนักวิจัย นักศึกษา บัณฑิตศึกษา คณาจารย์ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยที่สนใจ เป็นวารสารราย 4 เดือน โดยเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 (ตุลาคม - มกราคม) ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม) และ ฉบับที่ 3 (มิถุนายน - กันยายน) โดยเปิดรับบทความสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มาอย่างต่อเนื่องเป็นปีที่ 9 โดยบทความวิจัยที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ในวารสารนี้ ได้ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญตามสาขาวิชา และวารสารวิจัยรำไพพรรณี ได้จัดอยู่ในฐานข้อมูล TCI สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน โดยได้มีการพัฒนาคุณภาพวารสารมาโดยตลอด และได้บรรจุอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2 สำหรับการเผยแพร่วารสารวิจัยรำไพพรรณี ได้เผยแพร่ไปยังเครือข่ายมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทั่วประเทศ

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ส่งบทความวิจัยมาให้พิจารณาตีพิมพ์ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความ (Peer reviews) ทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความวิจัยต่างๆ ให้มีความถูกต้อง และขอขอบพระคุณ ทุกท่าน ที่มีส่วนสนับสนุนการจัดทำวารสารวิจัยรำไพพรรณี ฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 มิถุนายน - กันยายน 2558 จะสามารถตอบสนองความสนใจของผู้อ่านทุกท่านได้เป็นอย่างดี และหากท่านผู้สนใจต้องการส่งบทความวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรำไพพรรณีสามารถส่งมายังกองบรรณาธิการวารสาร ซึ่งจะได้ดำเนินการรวบรวม คัดกรอง เพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ผลงานด้านการวิจัยอันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

ว่าที่เรือโท

เอกชัย กิจเกษาเจริญ

บรรณาธิการวารสารวิจัยรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของชุมชนตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

Factors Affecting the Volunteers' Spirit of People Concerning the conservation
of Natural Resources and Environment
in Makam Sub-district, Makam District, Chantaburi Province.

กิตติพล แต่งผิว จินตนา อมรสงวนสิน

คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาลักษณะและระดับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ และการอบรมด้านการอนุรักษ์และปัจจัยเกี่ยวกับจิตอาสาด้านการขัดเกลาทงสังคผ่านสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มที่ทำกิจกรรมอนุรักษ์ต่างๆ ในพื้นที่ รวม 10 ราย และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 98 คน รวม 10 ราย และใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เก็บรวบรวมข้อมูลจาก

พบว่า จิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.81 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.34 โดยมีลักษณะจิตอาสา ด้านจิตสำนึกสาธารณะ เป็นอันดับ 1 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.02 และจิตอาสาด้านการเสียสละต่อสังคม เป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.92 ปัจจัยด้านอาชีพ การขัดเกลาทงสังคผ่านสถาบันการศึกษาสถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา ความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : จิตอาสา; การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม; การขัดเกลาทงสังค.

Abstract

The objectives of this study were 1) to study characters and levels of volunteers' spirit concerning the conservation of natural resources and environment 2) to study the factors affecting the volunteers' spirit of community in Makam Sub-district, Makam District, Chantaburi Province. These factors were gender, age, education, occupation, income, length of residence, and socialization through family, educational, and religious institutions. They were also included cognitive awareness and public knowledge in natural resources and environmental conservation. The sample consisted of 98 volunteers in the community. The interviews were 2 sets of interview questions.

The result of the study showed that 1) The level of volunteers' spirit concerning the conservation of natural resources and environment was at a moderate level. They were concerned about public consciousness, social sacrifice respectively. 2) The people who were different occupation, socialization had different volunteers' spirit significantly at 0.05 level.

Keywords : volunteer spirit; natural resources and environmental conservation; socialization.

บทนำ

การพัฒนาของประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) เรื่อยมา กระทั่งถึงปัจจุบัน ประเทศไทยเข้าสู่ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในมิติต่างๆ ทั้งในระดับโลก และภายในประเทศ เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบทั้งที่เป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ (ลดาวัลย์ คำภา, 2555: 2-4) และจากการพัฒนาดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำด้านเศรษฐกิจ และเป็นหุ้นส่วนด้านการพัฒนาในภูมิภาคอาเซียน อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศยังคงต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการผลิต ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ชุมชนเมืองขยายตัว มีการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ส่งผลให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกินศักยภาพในการรองรับของระบบนิเวศ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ทรัพยากรธรรมชาติขาดความอุดมสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง เกิดมลพิษตกค้าง ในธรรมชาติส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน ภาครัฐจึงควรให้ความสำคัญต่อการดำเนินการตามนโยบาย มาตรการและกลไกด้านการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการ พัฒนาที่ยั่งยืน โดยสร้างความสมดุลในการพัฒนาทั้ง 3 มิติ คือ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นให้เกิด การขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่เหมาะสม มีเสถียรภาพ มีการกระจายการพัฒนา การกระจายรายได้ การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ และสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพ สิ่งแวดล้อมให้มั่นคง สามารถตอบสนองการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2555 : 1)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงาน หลักสำคัญในการบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีแนวคิดในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ โดยยึดพื้นที่เป้าหมายหรือระบบนิเวศ เป็นหลักในการกำหนดแนวทางการพัฒนา เน้นการส่งเสริม ความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดกระบวนการทำงาน ร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2556 : 3) ดังนั้น ชุมชนต้องมีความร่วมมือพร้อมใจกันทำในสิ่งที่ดี มีการสร้างสรรค์ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมส่วนรวมด้วยจิตอาสา ซึ่งจะเป็หัวใจ สำคัญของ “ชุมชน” รวมถึงเป็นการสร้างจิตอาสาให้เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยการสร้างจิตอาสาของชุมชน ให้เกิดขึ้นในสังคมทุกระดับของประเทศ เพื่อพัฒนาชุมชนให้ เข้มแข็ง สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ในการสร้าง ภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่ สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกัน ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยงและปรับตัวเข้ากับการ เปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนา เศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดย ใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดภายในประเทศและ ต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยง กับประเทศในภูมิภาคต่างๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนขา ด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก และต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรม ในสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและ ข้าราชการ การเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึง ทรัพยากรธรรมชาติและกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม เป็นต้น (ลดาวัลย์ คำภา, 2555 : 10)

ท้องที่ตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีหลาย ชุมชนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สะท้อนถึงการมีจิตอาสาของชนในชุมชน ในฐานะที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยจึงเลือกพื้นที่ตำบล มะขาม ในการวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อ จิตอาสาของประชาชนใน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบล มะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี” เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนา ชุมชนให้มีความเข้มแข็งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน
2. เพื่อศึกษาระดับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การศึกษาลักษณะจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้แก่ การเสียสละ หรืออุทิศตนด้านร่างกาย แรงใจ และทุนทรัพย์

1.2 การศึกษาเกี่ยวกับระดับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ในรูปของความเสียสละด้านร่างกาย แรงใจ และกำลังทรัพย์

1.3 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล การขัดเกลาทางสังคมด้านครอบครัว ศาสนา และสถาบันการศึกษา ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

2.1 พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตำบลมะขาม อำเภอ มะขาม จังหวัดจันทบุรี

2.2 ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้าน ในเขตท้องที่ตำบลมะขาม อำเภอ มะขาม จังหวัดจันทบุรี รวม 4 ชุมชน และ 10 หมู่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 3,529 ครัวเรือน 7,688 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลตำบลมะขาม และสำนักงานเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ ณ เดือน พฤษภาคม 2556)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ในระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2556-15 มกราคม 2557

ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบลักษณะจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

2. ทำให้ทราบระดับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่ชุมชนที่มีศักยภาพใกล้เคียงกัน ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานงานหน่วยงานต่างๆ เช่น อำเภอ มะขาม สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มะขาม เทศบาลตำบลมะขาม เทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี เพื่อรวบรวมปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลมะขาม อำเภอ มะขาม จังหวัดจันทบุรี นำมากำหนดตัวแปรและกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1) เพศ

2) อายุ

3) ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

4) อาชีพ

5) รายได้

6) ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่

7) การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์

8) การอบรมด้านการอนุรักษ์

1.2 การขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ

1.3 ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4 ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.5 การรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตอาสาของประชาชนในการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านในเขตท้องที่ตำบลมะขาม อำเภอ มะขาม จังหวัดจันทบุรี กำหนดให้หน่วยในการวิเคราะห์ คือ ครัวเรือน มีประชากรเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

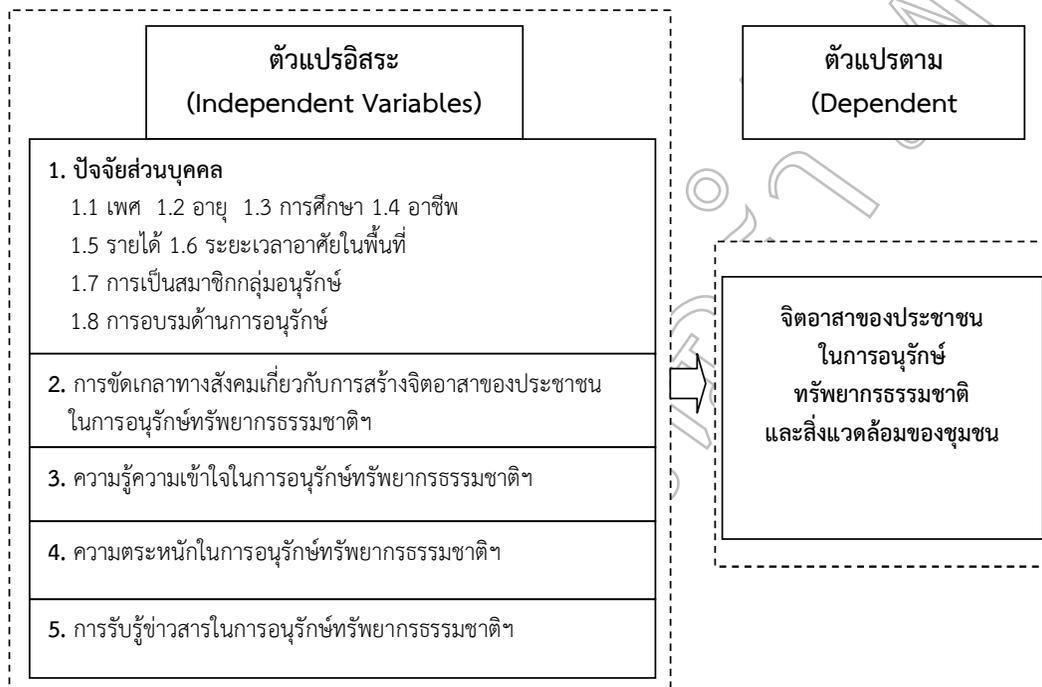
2.1 ประชากรเป้าหมายที่ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มที่ทำกิจกรรมอนุรักษ์ต่างๆ ในพื้นที่ รวมจำนวน 10 คน นำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

2.2 ประชากรเป้าหมายที่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) เท่ากับ 0.754 มีวิธีหาประชากรเป้าหมายโดยตรวจสอบข้อมูลชุมชนหรือหมู่บ้านที่อยู่ในตำบลมะขาม พบว่า มีทั้งสิ้น 4 ชุมชน 10 หมู่บ้าน 3,529 ครัวเรือน (ข้อมูลจากสำนักงานเทศบาลตำบลมะขาม และสำนักงานเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ ณ เดือน พฤษภาคม 2556) คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครัวเรือน โดยใช้สูตร Taro Yamane

(1976 อ้างถึงในวิชาสา ภูจินดา, 2553 : 99) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ได้กลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 98 ครัวเรือน และหาจำนวนครัวเรือนตัวอย่างของแต่ละชุมชนหมู่บ้านตามสัดส่วนความเหมาะสม จากนั้นใช้แบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ของครัวเรือนตัวอย่างที่คำนวณได้จากตัวอย่างของแต่ละชุมชน/หมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) นำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (SPSS for Windows Version 11.5) ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลและอธิบายข้อมูล ดังนี้

1.1 ค่าร้อยละ อธิบายข้อมูลปัจจัยด้านบุคคลของตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัว ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ และการอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ

1.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ และจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม (Independent Sample t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่างๆ ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ครอบครัว ระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ และการอบรมด้านการอนุรักษ์ มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.2 การขัดเกลาทางสังคมที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.3 ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.4 ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

2.5 การรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย

1. ประชากรเป้าหมายที่ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัย พบว่า มีกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่

1.1 เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี (เรียกชื่อย่อว่า ทสม.จ.บ.) จัดตั้งเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2546 สืบเนื่องจาก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตระหนักถึงความสำคัญและมีนโยบายที่จะร่วมกับส่วนราชการและภาคเอกชน ในการพัฒนาองค์กรภาคเอกชนให้มีความเข้มแข็ง เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตน มีพื้นที่เรียนรู้ต้นแบบ ซึ่งเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2548 ณ หมู่บ้าน ทสม.ต้นแบบ (บ้านเกาะसान) หมู่ที่ 6 ตำบลมะขาม เพื่อเป็นหมู่บ้านนำร่องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านจากการผลิตปุ๋ยจากสารธรรมชาติ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร เพื่อผลิตสินค้า/ผลไม้ปลอดภัย เพื่อสุขภาพที่ดี ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ชาวสวน และเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน กำหนดแนวทางดำเนินงาน 4 แนวทางหลัก ได้แก่ 1. ถนนงามตา ปลอดภัยและสิ่งปฏิภูล 2. เกษตรธรรมชาติ หรือเกษตรอินทรีย์ 3. การจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน และ 4. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

การดำเนินงานหมู่บ้าน ทสม. นำร่อง บ้านเกาะसान เป็นกิจกรรมร่วมกันของคนในชุมชนที่มีใจรักด้านสิ่งแวดล้อม สรุปล

บทเรียนจากการดำเนินงานหมู่บ้าน ทสม. บ้านเกาะसान :

1) ทบทวนบทเรียน (ต้นทาง) ก่อนดำเนินการ พบว่า ชุมชนมีฐานต้นทุนที่สำคัญคือ กลุ่มชุมชนที่หลากหลาย ผู้นำชุมชน และคนชุมชนมีความตั้งใจและความมุ่งมั่น มีการเปลี่ยนแปลงจากการใช้สารเคมีเพื่อการเกษตร/ภาวะโลกร้อน มีส่วนกระตุ้นการตื่นตัวของชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ มีการทดลองทำ และมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างกันทั้งในมิติผู้รู้ไปสู่ผู้ไม่รู้ หรือผู้ไม่รู้ไปสู่ผู้รู้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดี

2) บทเรียนระหว่างดำเนินการ พบว่า สามารถประสานกลุ่มต่างๆ ในชุมชนร่วมกัน ทำงานได้ บนพื้นฐานที่อยากเห็นชุมชนดี ลดการใช้สารเคมี และร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีต้นแบบเกษตรชีวภาพ ร้อยละ 100 สามารถพัฒนาเป็นองค์ความรู้เพื่อเผยแพร่ได้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (จิตสำนึกของคนที่ดีขึ้น) การจัดระเบียบ (การทิ้งขยะ การตั้งกฎกติกา) การจัดการทรัพยากร (การใช้ประโยชน์น้ำ การใช้ไม้ไผ่) แต่ปัญหาผู้คนในชุมชนที่ต้องดิ้นรนเพื่อปากท้องเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนยังไม่พร้อมที่จะร่วมกิจกรรม

3) จากบทเรียนสู่การทำงานในอนาคต พบว่า ปัจจุบันมีครัวเรือนที่ร่วมกิจกรรม 25 ครัวเรือน ซึ่งเป็นเพียงร้อยละ 30 ของครัวเรือนทั้งหมด จึงต้องขยายพื้นที่การทำงานเพิ่มเติม โดยอาศัยกระบวนการประชุม การจัดการอบรม และการศึกษาดูงาน เพิ่มสัดส่วนการลดการใช้สารเคมีให้ได้ร้อยละ 90 และต้องมีการถอดบทเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

เป็นบทพิสูจน์ได้ว่า ชุมชนสามารถที่จะบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเองได้เป็นอย่างดี บนพื้นฐานแนวคิดของการก่อเกิดเครือข่าย ทสม. ที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยอาศัยยุทธศาสตร์การพัฒนาเครือข่ายที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงความร่วมมือและประสิทธิภาพของการทำงานในเรื่องของการพัฒนาคน พัฒนาพื้นที่ และการพัฒนาระบบของสังคมเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและยั่งยืน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี, 2555)

1.2 กลุ่มออมทรัพย์ฯ (ธนาคารขยะ) บ้านหนองอ้อ หมู่ที่ 3 ตำบลมะขาม สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและความสะดวกในการดำรงชีวิต ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น ประกอบกับการขาดจิตสำนึกในการทิ้งขยะมูลฝอย จนกลายเป็นปัญหาที่สำคัญของบ้านหนองอ้อ จึงหาแนวทางดำเนินการร่วมกันในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา หมู่บ้านให้มีจิตสำนึกในการกำจัดขยะ และรักษาสิ่งแวดล้อมภายในหมู่บ้าน อีกทั้งเป็นการช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น มีการคัดแยกขยะที่ถูกต้องและเหมาะสม มีผลพลอยได้จากการคัดแยกขยะมาตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ฯ (ธนาคารขยะ) บ้านหนองอ้อ

เป็นการสร้างระเบียบวินัย ปลูกฝังการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แก่สมาชิก รวมทั้งเป็นการสร้างรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ช่วยลดปัญหาและลดภาระในการจัดการขยะภายในตำบลมะขาม

จิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน พบว่า ตำบลมะขามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ให้ความสำคัญด้านแหล่งน้ำ จิตอาสาจึงสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน เช่น ให้ความสำคัญในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ การรักษาความสะอาดในครัวเรือนและในชุมชน และการปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว รวมถึงการลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารกำจัดศัตรูพืช โดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือน้ำหมักชีวภาพมากขึ้น เนื่องจากรับรู้ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ จึงเกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ โดยเกิดจากจิตอาสาของประชาชนในชุมชนมากขึ้น สังเกตได้จากการระดมพลชนทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในพื้นที่จะมีผู้เข้าร่วมจำนวนมากขึ้น

ผลการวิจัยปัจจัยเกี่ยวกับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ พบว่า

1) ให้ความสำคัญและเห็นด้วยในการขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา เนื่องจากเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชนมากที่สุด โดยปัจจุบันนิยมส่งบุตรหลานศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ เวลาส่วนใหญ่จะอยู่ที่สถานศึกษา และมีตัวแปรที่สามารถใช้ชี้แจงในการสร้างจิตอาสาของประชาชนได้ง่าย เช่น การเป็นแบบอย่างจากครู อาจารย์ เพื่อน หรือคะแนนความประพฤติ เป็นต้น ดังนั้น การขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันการศึกษาจึงควรจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังจิตอาสาให้เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคลอย่างทั่วถึง

2) มีความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ส่วนใหญ่ได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ จากผู้นำชุมชนอยู่เป็นประจำ และต่อเนื่อง

ปัญหาเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ จะเป็นปัญหาด้านเวลา เนื่องจากประชาชนจำเป็นต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพ ทำให้บางครั้งไม่สามารถร่วมกิจกรรมจิตอาสาได้ทั้งหมดได้ ข้อคิดเห็น ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางการประชาสัมพันธ์ เชิญชวน จัดกิจกรรมสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ และส่งเสริมปลูกฝังจิตอาสาให้เกิดขึ้นในจิตใจของบุคคลผ่านสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนา

2. ประชากรเป้าหมายที่ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากการวิจัย พบว่า ประชากรที่ทำการศึกษาในเขตท้องที่ตำบลมะขาม สรุปได้ ดังนี้

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.14 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.86 อายุ ส่วนใหญ่มี อายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.59 รองลงมาคือ อายุ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.55 ส่วนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 5.10

การนับถือศาสนา ประชากรที่ทำการศึกษาทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100

ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 75.51

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.10 รองลงมาคือ จบมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.45

ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 55.10 รองลงมาคือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 22.45 รายได้ ครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี ส่วนใหญ่มีรายได้ 100,000-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.10 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 29.59 อาศัยในพื้นที่ตำบลมะขาม มากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.76 ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ใด คิดเป็นร้อยละ 76.53 และส่วนใหญ่ไม่เคยอบรมด้านการอนุรักษ์ คิดเป็นร้อยละ 63.27

มีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 และพบว่า มีการขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาในการอนุรักษ์ฯ ผ่านสถาบันการศึกษา และสถาบันครอบครัว ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.95 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.58 และค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.76 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.45 ตามลำดับ และมีการขัดเกลาทางสังคมฯ ผ่านสถาบันศาสนา ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.54

มีความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 98.98 มีความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.11 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.48

มีการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.88 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.26 โดยได้รับจากสื่อบุคคลเป็นอันดับ 1 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.10 จากสื่อมวลชนเป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.95 และจากสื่อเฉพาะกิจ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.59

และมีจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.81 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.34 โดยจิตอาสาด้านจิตสำนึกสาธารณะเป็นอันดับ 1 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.02 ด้านการเสียสละต่อสังคม เป็นอันดับ 2 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.92 ด้านการมุ่งมั่นพัฒนา เป็นอันดับ 3 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.67 และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นอันดับ 4 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.64 ผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในสมมติฐานต่างๆ สรุปดังตารางที่ 1.

ตารางที่ 1 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัย	จิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
	ค่าทางสถิติ	significance	ผลต่อจิตอาสา
1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย			
1.1 เพศ	9.0 ^t	0.37	ไม่มี
1.2 อายุ	1.04 ^F	0.39	ไม่มี
1.3 ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด	0.43 ^F	0.79	ไม่มี
1.4 อาชีพ	0.99 ^F	0.003	มี
1.5 รายได้	1.34 ^F	0.26	ไม่มี
1.6 ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่	0.62 ^F	0.60	ไม่มี
1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์	-1.03 ^t	0.31	ไม่มี
1.8 การอบรมด้านการอนุรักษ์	0.95 ^t	0.35	ไม่มี
2. การขัดเกลาทางสังคมเกี่ยวกับการสร้างจิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	1.70 ^F	0.036	มี
3. ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ	7.41 ^F	0.00	มี
4. ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ	1.67 ^F	0.06	ไม่มี
5. การรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ฯ	19.8 ^F	0.01	มี

หมายเหตุ * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

^t ใช้วิธี t-test โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent Sample t-test) ในการทดสอบสมมติฐาน

^F ใช้วิธี F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance: ANOVA : One-Way ANOVA) ในการทดสอบสมมติฐาน

สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปอภิปรายผล

การวิจัย “ปัจจัยที่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของชุมชนตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี” ครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรที่ทำกรวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ตำบลมะขาม การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ และการอบรมด้านการอนุรักษ์ที่แตกต่างกันของประชาชน มีจิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนางวลัยรัตน์ ยิ่งคำนูน (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์

ของโครงการจิตอาสา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่ลูกหวาดจวนอุปลัมภ์” พบว่านักเรียนที่มีเพศ อายุแตกต่างกัน มีผลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของนายสิทธิพงษ์ โกวพัฒน์กิจ (2552 : 118-119) ได้ศึกษาการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาของประชาชนในอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดอ่างทอง พบว่า ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาอาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันของประชาชน มีส่วนร่วมในการการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีจิตอาสาในการอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนางสาวพิมพ์ภัทรา วรณภิมย์ (2554 : 72) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามแนวชายฝั่งตะวันตกในพื้นที่อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า อาชีพหลักมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตามแนวชายฝั่งตะวันตกในพื้นที่อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.2.1 การขัดเกลาทางสังคมที่แตกต่างกันของประชาชน มีจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนางสาวดวงทิพย์ อันประสิทธิ์ (2555 : 162-163) ได้ศึกษารูปแบบการขัดเกลาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ชุมชนบางน้ำหวานมีกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ทำให้เกิดลักษณะ จิตอาสา ได้แก่ 1. การขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันครอบครัว ซึ่งแต่ละครอบครัวก็มีวิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไป 2. การขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันศาสนา 3. การขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันโรงเรียน

1.2.2 ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติฯ ที่แตกต่างกันของประชาชน มีจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนายวัชพงศ์ กิตติเจริญวิทย์ (2554 : 82) ได้ศึกษาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การรับรู้ถึงสิทธิหน้าที่ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ค่านิยม และความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ

1.2.3 ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนล้วนมีความผูกพันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของประชาชน จึงไม่มีผลต่อจิตอาสาของประชาชน ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของนายสิทธิพงษ์ โกวพัฒน์กิจ (2552 : 121) ได้ศึกษาการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาของประชาชนในอำเภอบางบาล จังหวัดอ่างทอง พบว่า ความตระหนักในการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาที่แตกต่างกันของประชาชน มีส่วนร่วมในการการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาไม่แตกต่างกัน

1.2.4 การรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของนางสาวณัฐมิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน/ครู เพื่อ สังคม/ชุมชน และด้านสื่อมวลชน และสอดคล้องกับการศึกษาของนายวัชพงศ์ กิตติเจริญวิทย์ (2554 : 80) ได้ศึกษาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย พบว่า ผู้ถือครองที่ดินส่วนใหญ่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านทางโทรทัศน์/

วิทยุ เจ้าหน้าที่และผู้นำหมู่บ้าน โดยช่องทางช่วยตัดสินใจที่จะใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ประชาชนจะมีการปรึกษาเพื่อนหรือเพื่อนบ้านเป็นหลัก รวมทั้งปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้นำหมู่บ้าน ทั้งนี้ เพราะว่าคุณคดลดังกล่าวมีอิทธิพลหรือเป็นแรงจูงใจให้ประชาชนมีความสนใจที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านอาชีพที่แตกต่างกันของประชาชน มีจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงควรส่งเสริมด้านจิตอาสาที่เน้นให้เห็นถึงผลกระทบต่อความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพด้านเกษตรกรรม ควรส่งเสริมจิตอาสาของประชาชนในการร่วมดูแลรักษาแหล่งน้ำ การใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างคุ้มค่าและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือสารสกัดชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การรักษาคุณภาพดินและน้ำให้เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมถึงการสร้างผลผลิต การเกษตรที่ปลอดภัยต่อการบริโภค เป็นต้น

และการวิจัย พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การขัดเกลาทางสังคม ความรู้ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันของประชาชน มีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน จึงเห็นควรใช้แนวทางการดำเนินการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประชาสัมพันธ์เชิญชวน การสร้างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและปฏิบัติได้อย่างเห็นผลชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้เกิดจิตอาสาของประชาชนที่ถูกต้อง ส่งเสริมการสร้างกระบวนการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อบุคคลซึ่งในที่นี้ได้แก่ผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น เนื่องจากเป็นผู้มีอิทธิพลต่อกระบวนการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมทั้งมีผลต่อจิตอาสาของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ จึงควรส่งเสริมการสร้างจิตอาสาโดยสื่อผ่านผู้นำชุมชน/ผู้นำท้องถิ่น และมีการจัดกิจกรรมสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำ รวมทั้งส่งเสริมการปลูกฝังจิตอาสาให้เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคลอย่างทั่วถึง โดยการขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และสถาบันศาสนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องให้ความสนใจเพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ต่อไป

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทุกภาคส่วนต้องบูรณาการให้ความสำคัญต่อส่งเสริมการปลูกฝังจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในจิตใจของแต่ละบุคคลอย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลดีต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างยั่งยืน

2.2.2 หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านการจัดทำกิจกรรมร่วมกัน การสนับสนุนงบประมาณ การจัดทำประกาศเกียรติคุณ หรือการให้รางวัล เพื่อจูงใจในช่วงการริเริ่มของการสร้างจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.3 ภาครัฐควรส่งเสริมการขัดเกลาทางสังคมผ่านสถาบันครอบครัว สถาบัน การศึกษา และสถาบันศาสนา โดยแต่ละสถาบันควรสนับสนุนในการทำกิจกรรมจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

2.2.4 หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนส่งเสริมและมีบทบาทสำคัญในการสร้างเครือข่ายจิตอาสาที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างต่อเนื่อง ให้ครอบคลุมในพื้นที่ชุมชนและหมู่บ้านทุกแห่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจิตอาสาของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.5 ทุกภาคส่วนควรร่วมกันจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอรูปแบบและประสบการณ์ หรือจัดแสดงผลงานจิตอาสาของประชาชน เพื่อปลูกกระแสจิตอาสาให้เกิดขึ้นกับทุกคน ให้ประชาชนมีทัศนคติและมีมุมมองที่ดีในการทำกิจกรรมจิตอาสาเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ

2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการวิจัยครั้งต่อไป

2.3.1 การวิจัยรูปแบบการขัดเกลาทางสังคมในวัยเด็กผ่านสถาบันการศึกษา

2.3.2 การวิจัยรูปแบบการสร้างจิตอาสาของประชาชนผ่านสถาบันครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2556. รายงานประจำปี 2555 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร.

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. 2550. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงทิพย์ อันประสิทธิ์. 2555. รูปแบบการขัดเกลาทางสังคมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสาในชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนบางน้ำหวาน อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

พิมพ์ภัทรา วรรณภิรมย์. 2554. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแนวชายฝั่งตะวันตกในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากรป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลดาวัลย์ คำภา. 2555. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจไทยภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. วารสารเศรษฐศาสตร์สุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 มีนาคม 2555 : 2-10

วัลย์รัตน์ ยิ่งดำรง. 2554. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการจิตอาสา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุททวาทจวนอุปลัมภ์”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

วัชพงศ์ กิตติเจริญวิทย์. 2554. จิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของผู้ถือครองที่ดินในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิสาขา ภูจินดา. 2553. ระเบียบวิธีวิจัยและสถิติด้านสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : บางกอกบลิ๊ก. ศูนย์ส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม. 2550. มติคณะรัฐมนตรี : การให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม. เข้าถึงได้จาก : <http://www.konjaidee.com/files/agenda.pdf> (3 มิถุนายน 2555)

- สิทธิพงษ์ โกวพัฒนกิจ. 2552. การอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยาของ
ประชาชนในอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง. สารนิพนธ์
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนา
สังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี.
2555. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
จันทบุรี.
สำนักงานเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่. 2556. ข้อมูลเทศบาล
ตำบลมะขามเมืองใหม่. จันทบุรี.
สำนักงานเทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่. 2556. รายงานกิจการ
เทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่. จันทบุรี : บริษัท มีไอเดีย
ครีเอชั่น จำกัด.
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
2555. แผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม 2555 - 2559.
กรุงเทพ.

16 วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 เดือน มิถุนายน - กันยายน 2558

การพัฒนาจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติเพื่อชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอนำใหม่ จังหวัดฉันทบุรี
Development of Semi - Automatic Electric Bike for Ban Thasala Community
Thamai Chanthaburi

กฤษฎณะ ฉันทสิทธิ์ สนั่น เถาซารี คมสัน มุ่ยสี
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมและอัญมณีศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการพัฒนาจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ เพื่อสร้างทางเลือกใหม่ในการเดินทางให้กับกลุ่มชุมชน บ้านท่าศาลา อำเภอนำใหม่ จังหวัดฉันทบุรี

ผู้วิจัยเลือกใช้จักรยานทรงวินเทจที่มีขนาดวงล้อ 24 นิ้ว ซึ่งจักรยานที่ใช้พัฒนามีระบบเกียร์ทดรอบแบบ 6 speed เพื่อช่วยผ่อนแรงขณะปั่นและมีระบบเบรกเพื่อความปลอดภัย ในส่วนของชุดส่งกำลังทางกลใช้มอเตอร์แบบไม่มีแปรงถ่าน ขนาด 36 V ส่วนในระบบไฟฟ้าใช้แบตเตอรี่จำนวน 3 ก้อนขนาด 12 V 7 A ต่อกันเพื่อใช้เป็นแหล่งพลังงาน โดยการทดสอบจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วงระดับความเร็วของการใช้งานคือ 15-20 km/h, 20-25 km/h และ 25-30 km/h ทดสอบก่อนติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่นสามารถทำระยะทางได้ 25 กิโลเมตร, 17.24 กิโลเมตร และ 12.61 กิโลเมตรตามลำดับ ต่อการชาร์จประจุ 1 ครั้ง มีอัตราการใช้กระแสไฟฟ้า 3-4 A, 5-6 A และ 8-10 A ตามลำดับ โดยใช้เวลาในการเดินทาง 1.25 ชั่วโมง, 54.27 นาที และ 37.16 นาทีตามลำดับ ทำการทดสอบเมื่อติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่นทดสอบ 3 ช่วงระดับความเร็วเหมือนกัน วัดค่าแรงดันไฟฟ้าใช้งานขณะปั่นได้ 38-39 V ในทุกระดับความเร็ว วัดค่ากระแสไฟฟ้าชาร์จกลับขณะปั่นได้ 3.5 A, 4.0 A และ 4.5 A ตามลำดับ ค่าความเร็วที่เหมาะสมในการชาร์จกลับขณะปั่นและไม่ทำให้เหนื่อยง่ายจะอยู่ที่ประมาณ 15-20 km/h ซึ่งให้กระแสไฟฟ้าชาร์จกลับที่เพียงพอ จักรยานมีน้ำหนักรวม 31.5 กิโลกรัม รับน้ำหนักผู้ขับขี่สูงสุด 80 กิโลกรัม สามารถไต่ระดับความลาดชันได้สูงสุด 35 องศา ใช้เวลาชาร์จประจุจากแรงดันไฟฟ้า 220 V 50 Hz 3-4 ชั่วโมงและเสียค่าไฟฟ้าจากการชาร์จประจุ 2 บาท/การชาร์จ 1 ครั้ง ในส่วนของเศรษฐศาสตร์วิศวกรรมใช้เงินลงทุนในการพัฒนาทั้งสิ้น 18,670 บาท และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรถจักรยานยนต์สามารถประหยัดต้นทุนในการเดินทางได้ 16,200 บาท/ปี (ระยะทาง 50 กิโลเมตร) โดยมีระยะเวลาคืนทุน 1.15 ปี จักรยานไฟฟ้ามีอายุการใช้งาน 7 ปี และมีค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี 2,524 บาท/ปี

คำสำคัญ : จักรยานไฟฟ้า, กรีนโลจิสติกส์, กึ่งอัตโนมัติ

Abstract

This research aimed to develop the semi automatic electrical bicycle for the new way travelling of Baan Tha Sara community in Tamai, Chanthaburi province

The vintage bicycle, in this research, is 24 inches in diameter. The bicycle used for development have a reduction gear system 6 speed levels for helping labor saving while riding and braking system for safety. For the mechanical transmission, the brushless motor with 36 voltages battery was employed. Three sequence batteries size 12 V 7 A were used in the electricity system for the energy source. The practical test of the utilization was divided into 3 speed levels consist of 15-20 km/h, 20-25 km/h and 25-30 km/h before connecting to the charging system while riding. By using those speed levels, the bicycle could make long distances as 25, 17.24 and 12.61 km, respectively per one time charging. The utilization rates of electricity were 3-4 A, 5-6 A and 8-10 A, respectively. Time to ride the bicycle using those speed levels were 1.25 h, 54.27 and 37.16 min. The practical test of the utilization after connecting to the charging system while riding was also divided into 3 speed levels same as the previous test. The electricity voltage while riding was 38-39 V in every speed level. The electric current while riding were 3.5 A, 4.0 A and 4.5 A, respectively. The suitable speed of bicycle while riding and to be comfortable for user was 15-20 km/h. Total weight of the bicycle was 31.5 kg for highest weight of user, 80 kg. The highest slope way that the bicycle could ride to was 35° by using electricity voltage 220 V 50 Hz and charging time around 3-4 h. Charging cost around 2 baht per one time charging. For the engineering economy, developing investment was around 18,670 baht. By using this bicycle, the travelling cost will be safe for 16,200 baht per year (50 kilometers) when comparing with a motorcycle. A payback period is 1.15 year, The life of the bicycle is 7 years and the depreciation is around 2,524 baht per year.

Keywords : Electric Bike, Green Logistic, Semi - Automatic

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาพลังงานและสิ่งแวดล้อม ถือเป็นปัญหาหลักของประเทศชาติและของโลกเนื่องจากพลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์หากพลังงานหมดไปจากโลกและสิ่งแวดล้อมถูกทำลายก็จะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การไม่มีพลังงานให้ใช้สำหรับขับเคลื่อนยานพาหนะ การใช้พลังงานสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้าและกิจกรรมอื่นๆ ตลอดจนการเกิดปัญหาภาวะโลกร้อนที่ทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความรุนแรง เช่น หากพื้นที่ใดมีความแห้งแล้งก็จะแห้งแล้งอย่างรุนแรงทำให้ขาดน้ำสะอาดที่จะใช้บริโภคและปริมาณน้ำในการทำเกษตรกรรมไม่เพียงพอ ในขณะที่เดียวกันเมื่อถึงช่วงฤดูฝนปริมาณของน้ำฝนก็จะมากเกินไปเกินความต้องการเช่นกัน ส่งผลทำให้เกิดอุทกภัยอย่างหนัก ผลผลิตทางการเกษตรเสียหาย พืชผลที่ผลิตได้จะมีจำนวนน้อยลงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

การช่วยกันหาแนวทางในการลดใช้พลังงานและสร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญซึ่งจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยแนวทางที่จะสามารถกระทำได้และเกี่ยวเนื่องกับการลดใช้พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน นั่นก็คือการลดใช้พลังงานในกิจกรรมการขนส่งหรือการเดินทาง เพราะเนื่องจากกิจกรรมการขนส่งนั้นเป็นกิจกรรมที่เผาผลาญพลังงานและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยจากข้อมูลของกรมการขนส่งทางบกพบว่าในช่วงปลายปี พ.ศ. 2554 และ พ.ศ. 2555 มียานพาหนะที่จดทะเบียนแล้วทั่วประเทศ จำนวนกว่า 28 ล้านคัน ซึ่งเป็นรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ จำนวนกว่า 27 ล้านคัน และอีกประมาณ 1 ล้านคันนั้นจะเป็นรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก (กรมการขนส่งทางบก. ออนไลน์. 2556)

จากข้อมูลดังกล่าวซึ่งเป็นข้อมูลเฉพาะการขนส่งทางบกเท่านั้นยังไม่รวมการขนส่งทางน้ำและทางอากาศ ซึ่งอาจประมาณการได้ว่าการใช้พลังงานในแต่ละวันได้เผาผลาญพลังงานไปเป็นจำนวนมากและได้ปล่อยก๊าซที่ก่อให้เกิดมลพิษเป็นจำนวนมากเช่นเดียวกัน จากการสืบค้นข้อมูลเอกสารของค่ายรถยนต์ทั่วไปซึ่งมีการแสดงรายละเอียดจำนวนการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่อกิโลเมตรที่รถยนต์วิ่งไป พบว่ารถยนต์ขนาดเล็กที่ประหยัดน้ำมันยังปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศถึง 120 กรัมต่อกิโลเมตร หากเป็นรถยนต์ขนาดใหญ่หรือรถบรรทุกและรถประจำทางก็จะปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกสู่ชั้นบรรยากาศมากกว่ารถยนต์ขนาดเล็กหนึ่งคัน และอีกปัญหาหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรงเช่นกัน คือ ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการเดินทางในแต่ละวัน ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นนั่นคือน้ำมัน และเมื่อราคาน้ำมันสูงขึ้นก็จะส่งผลทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้นด้วยการใช้จ่ายเงินจึงอยู่ในวงจำกัดทำให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตน้อยขาดสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจ

ในส่วนของกลุ่มชุมชนบ้านท่าศาลา อำเภอนาทม จังหวัดจันทบุรีนั้น เป็นกลุ่มชุมชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยเน้นการทำสวนผลไม้และสวนยางพาราซึ่งกิจกรรมการเดินทางในระยะใกล้ของผู้คนในชุมชน จะใช้รถจักรยานยนต์หรือมอเตอร์ไซด์เป็นพาหนะหลักจะมีใช้จักรยานแบบธรรมดาบ้างแต่เป็นส่วนน้อย เพราะเนื่องจากเป็นระบบปั่นอย่างเดียวและไม่ผ่อนแรงขณะปั่น ส่วนการเดินทางระยะไกลจะนิยมใช้รถยนต์เป็นพาหนะหลัก ซึ่งพื้นที่หรือภูมิประเทศของกลุ่มชุมชนดังกล่าวค่อนข้างห่างไกลจากสถานีบริการน้ำมัน สภาพแวดล้อมเป็นป่าและท้องทุ่งโล่งเหมาะสำหรับทำสวน ทำไร่ ทำนา การเติมน้ำมันเชื้อเพลิงของยานพาหนะหรือรถจักรยานยนต์จะนิยมเติมในร้านขายของชำทั่วไปพบปัญหาน้ำมันเชื้อเพลิงมีราคาค่อนข้างสูงและมีชนิดของน้ำมันเชื้อเพลิงให้เลือกน้อยกว่าสถานีบริการน้ำมันเนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงที่จำหน่ายมีอัตราของการระเหยค่อนข้างสูง ทางร้านค้าจึงเน้นเฉพาะน้ำมันชนิดหลักๆ เท่านั้น จากการสอบถามราคาน้ำมันเบนซินของร้านค้าในพื้นที่กลุ่มชุมชนบ้านท่าศาลาพบว่ามีความอยู่ที่ 52-53 บาท/ลิตร และมีราคาสูงกว่าสถานีบริการน้ำมันในเขตเมือง ซึ่งถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายเดือนหรือรายปี ทำให้ประชาชนต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายดังกล่าวส่วนในเรื่องขององค์ความรู้ในการพัฒนาจักรยานไฟฟ้าก็ยังไม่กระจายออกสู่กลุ่มชุมชนมากนัก กลุ่มชุมชนยังขาดโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ว่ายังมียานพาหนะที่สามารถช่วยในการเดินทาง และลดต้นทุนค่าใช้จ่ายได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถพัฒนาได้ง่ายมีค่าบำรุงรักษาน้อยมีความคล่องตัวและมีปลอดภัยสูง ราคาไม่แพง ช่วยลดมลพิษและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

งานวิจัยนี้จึงเสนอแนวทางในการลดใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษและช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับชุมชนในด้านน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีราคาสูง ส่งเสริมการใช้จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติเป็นยานพาหนะในการเดินทางซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งระบบปั่นด้วยเท้าและระบบไฟฟ้า โดยจะติดตั้งระบบชาร์จไฟกลับขณะปั่นเพื่อช่วยเพิ่มระยะทาง และนำองค์ความรู้ ลงถ่ายทอดให้กับกลุ่มชุมชนเพื่อการพัฒนาจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติแบบง่ายๆ ซึ่งอาจพัฒนาจากจักรยานเดิมที่มีอยู่แล้วหรือหาซื้อจักรยานเก่าหรือใหม่ที่ราคาไม่สูงมากนักแล้วนำมาพัฒนาเป็นจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ ซึ่งจะเหมาะสำหรับการใช้งานในแหล่งชุมชน เช่น ใช้เดินทางไปทำงานในระยะทางที่ไม่ไกลนัก ไปจ่ายตลาด ไปส่งของหรือส่งเอกสารระหว่างหน่วยงานหรือระหว่างชุมชน ใช้เดินทางท่องเที่ยวทัศนจร รวมทั้งไม่ก่อมลพิษมีความสะดวกคล่องตัวปลอดภัยสูงประหยัดค่าใช้จ่ายในด้านน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ใช้สำหรับออกกำลังกายส่งเสริมสุขภาพ มีราคาถูกกว่ายานพาหนะชนิดอื่นๆ อะไหล่หาซื้อได้ง่ายตลอดจนช่วยลดภาวะโลกร้อนและเป็นนโยบายที่รัฐบาลให้ความสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติต้นแบบสำหรับกลุ่มชุมชนบ้านท่าศาลา อ.ท่าใหม่ จ.จันทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรมของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลและอุปกรณ์ในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ ลักษณะของอุปกรณ์ต่างๆ ที่สำคัญ เช่น ชนิดของมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง (Dc Motor) ชุดกล่องควบคุม ชุดคันบิดเร่งปรับระดับความเร็ว ชนิดของแบตเตอรี่ และอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ ตลอดจนทฤษฎีต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติได้

2. ศึกษาและออกแบบชุดระบบการทำงานทางกลของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ เช่นวิเคราะห์หลักการการทำงานของมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรงชนิดไม่มีแปรงถ่าน (Brushless DC Motor) วิธีการประกอบติดตั้งชิ้นส่วนของมอเตอร์ การออกแบบให้มอเตอร์ทำงานเสมือน Generator เพื่อใช้ทำหน้าที่ชาร์จไฟกลับสู่แบตเตอรี่ขณะปั่นจักรยาน

3. ศึกษาและออกแบบชุดควบคุมทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ชุดควบคุมความเร็วของมอเตอร์ ชุดควบคุมการชาร์จแบตเตอรี่ ชุดควบคุมการชาร์จไฟกลับขณะปั่น ชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตราย (Safety) การเลือกใช้แบตเตอรี่ ชนิดต่างๆ การต่อวงจรไฟฟ้าของแบตเตอรี่และการวางระบบไฟฟ้าโดยรวมทั้งหมด

4. ดำเนินการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติตามรูปแบบที่กำหนด ติดตั้งชุดอุปกรณ์ต่างๆ ให้ครบถ้วน ถ่ายภาพลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานและจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญ เช่น ปัญหาที่พบขณะปฏิบัติงานและแนวทางแก้ไข ในเบื้องต้น

5. หลังจากดำเนินการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ ต้องมีการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานและการรวบรวมจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จสมบูรณ์ ตลอดจนมีการแปรผลในระดับต่างๆ ที่ทำการทดสอบ

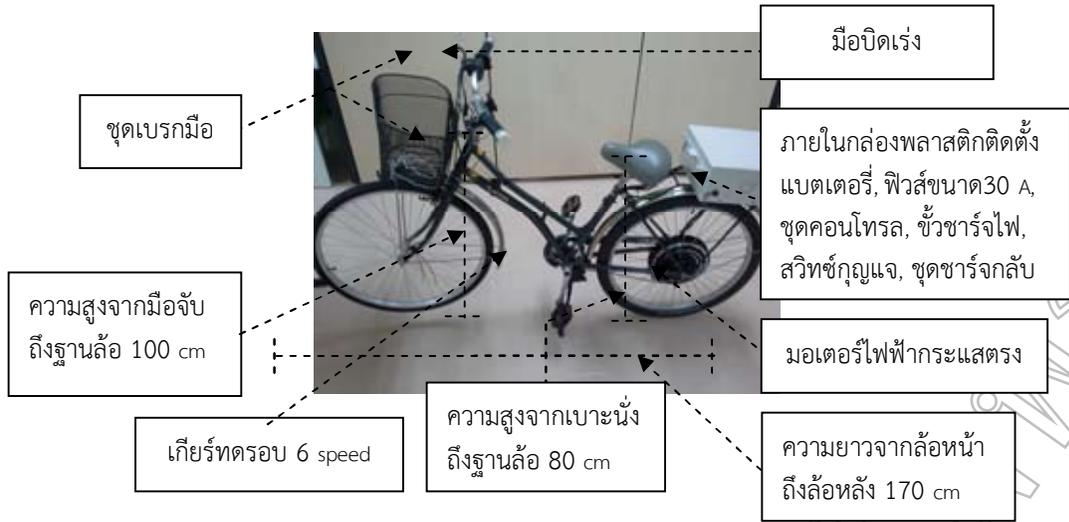
6. มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม การคิดระยะเวลาคืนทุนในการลงทุนพัฒนาจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ การคิดค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี ตลอดจนมีการแสดงข้อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติกับรถจักรยานยนต์หรือพาหนะอื่นๆ

7. นำองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ได้จากงานวิจัยถ่ายทอดลงสู่กลุ่มชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนลดภาระค่าใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิง ช่วยลดการปล่อยมลพิษในระดับชุมชน เป็นการส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน

8. จัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัยและข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการนำเสนอผลงานทางวิชาการและการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับต่างๆ

ผลการวิจัย

1. ลำดับขั้นตอนในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ เริ่มตั้งแต่การออกแบบและติดตั้งชุดส่งกำลังทางกล โดยใช้มอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรงชนิดไม่มีแปรงถ่านเป็นชุดส่งกำลังสำหรับขับเคลื่อน ซึ่งจะติดตั้งบริเวณล้อหลังของจักรยานไฟฟ้า พร้อมด้วยชุดเกียร์ทดรอบแบบ 6 Speed เพื่อช่วยผ่อนแรงขณะปั่นอันเนื่องจากน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นของมอเตอร์และแบตเตอรี่ ในส่วนระบบไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จะใช้แบตเตอรี่ขนาด 12 โวลต์ จำนวน 3 ก้อน ต่อแบบอนุกรมกันเพื่อให้ได้ขนาดแรงดันที่เหมาะสม ถัดมาคือการติดตั้งอุปกรณ์อื่นๆ เช่น ชุดกล่องคอนโทรลควบคุมการทำงานของจักรยานไฟฟ้า, สวิตช์กุญแจเปิด-ปิดระบบการทำงาน, ชุดฟิวส์ขนาด 30 A ป้องกันการลัดวงจร, ขั้วชาร์จและเครื่องชาร์จประจุแบตเตอรี่, ชุดมือเบรกและสายตัดวงจรควบคุมความเร็วและความปลอดภัยขณะขับขี่, ชุดมือบิดเร่งสำหรับปรับระดับความเร็วขณะขับขี่, ชุดชาร์จกลับขณะปั่น (มีความแตกต่างจากท้องตลาด) โดยอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวจะถูกติดตั้งอยู่ในกล่องพลาสติกกันน้ำ ขั้นตอนสุดท้ายคือการวางระบบสายไฟฟ้าเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และรูปแบบการจัดสร้างจะแสดงในภาพที่ 4.1

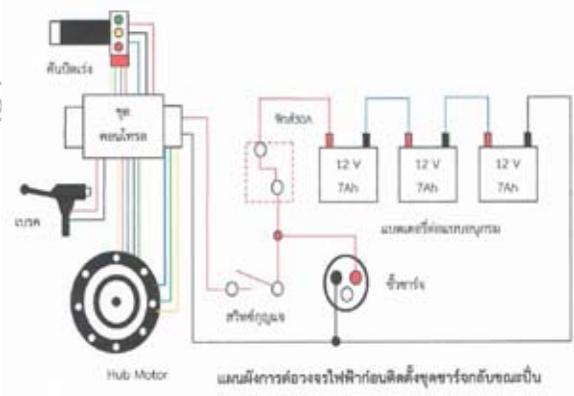

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ

2. การทดสอบการใช้งาน (ก่อนติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น)

การทดสอบการใช้งานของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติที่ได้จัดสร้างขึ้นนี้ก่อนดำเนินการทดสอบจำเป็นต้องทำการตรวจสอบอุปกรณ์ทั้งหมดและตรวจสอบการต่อวงจรไฟฟ้าให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากข้อผิดพลาดต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งจากการวัดค่าแรงดันไฟฟ้าขาออก (Output) ของแบตเตอรี่แบบแห้งขนาด 12 โวลต์ 7 แอมป์ ที่ต่ออนุกรมทั้ง

3 ก้อน พบว่ามีค่าของแรงดันไฟฟ้าสำหรับใช้งานอยู่ที่ 36-38 โวลต์ ซึ่งถือเป็นค่าที่เหมาะสมกับขนาดพิกัดแรงดันของมอเตอร์ไฟฟ้าที่ใช้ติดตั้งบริเวณล้อหลังของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ ในส่วนของวงจรไฟฟ้าจะมีสวิตช์สัญญาณทำหน้าที่สำหรับเปิด-ปิด การทำงานในระบบไฟฟ้าและเสริมความปลอดภัยด้วยฟิวส์ตัดตอนขนาด 30 แอมป์ ในกรณีหากเกิดการลัดวงจร (short circuit) ซึ่งลักษณะของการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆ ลงกล่องพลาสติกกันน้ำและการต่อวงจรไฟฟ้าจะแสดงในภาพที่ 2 และ 3

ภาพที่ 2 และ 3 แสดงลักษณะการติดตั้งอุปกรณ์ต่างๆลงกล่องพลาสติกกันน้ำและรูปแบบของการต่อวงจรไฟฟ้าก่อนติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น

การทดสอบในลักษณะแรกนี้จะแบ่งการทดสอบออกเป็น 3 ช่วงของการทำงานคือจะดำเนินการทดสอบในช่วงความเร็ว 3 ระดับ ได้แก่ ความเร็วระหว่าง 15-20 km/h, 20-25 km/h และ 25-30 km/h (ความเร็ว 30 km/h คือค่าแรงบิดสูงสุดที่จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติทำได้) โดยสามารถแสดงรายละเอียดของการทดสอบได้ดังในตารางที่ 1

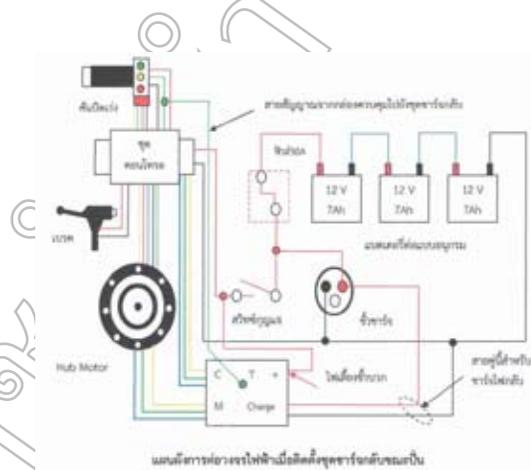
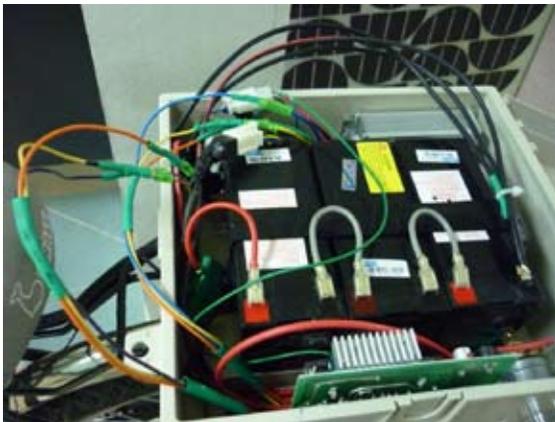
ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบการใช้งานก่อนติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่นที่ระดับความเร็วต่างๆ

ช่วงระดับความเร็ว	ระยะทางทั้งหมดที่ทำได้	ความเร็วเฉลี่ย	ความเร็วสูงสุด	เวลาเดินทางทั้งหมด	กระแสไฟฟ้า (A)
15-20 km/h	25 km	17.0 km/h	20 km/h	1.26 hr	3-4 A
20-25 km/h	17.24 km	23.0 km/h	25 km/h	54.27 นาที	5-6 A
25-30 km/h	12.61 km	27.0 km/h	30 km/h	37.16 นาที	8-10 A

3. การทดสอบการใช้งาน (เมื่อติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น)

การทดสอบในลักษณะที่สองนี้จะแบ่งการทดสอบออกเป็น 3 ช่วงของการใช้งานเหมือนกันแต่จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการตรวจวัดค่ากระแสและแรงดันไฟฟ้าชาร์จกลับในระดับความเร็วต่างๆ เพื่อหาค่าของการชาร์จกลับในระดับความเร็วที่เหมาะสมที่สุด คือจะดำเนินการทดสอบในช่วงความเร็ว 3 ระดับ ได้แก่ ความเร็วระหว่าง 15-20 km/h, 20-25 km/h และ

25-30 km/h โดยจากการทดสอบพบว่าค่าความเร็วในการปั่นจักรยานที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่ที่ปั่นได้อย่างสบายไม่เหน็ดเหนื่อยจะอยู่ที่ระดับความเร็ว 15-20 km/h และให้กระแสไฟฟ้าชาร์จกลับได้ที่ประมาณ 3.5 A ซึ่งก็เพียงพอต่อการชาร์จประจุกลับสู่แบตเตอรี่ ซึ่งลักษณะของการต่อวงจรไฟฟ้าของชุดชาร์จกลับขณะปั่นจะแสดง ในภาพที่ 4 และ 5 และรายละเอียดของผลการทดสอบจะแสดงในตารางที่ 2

ภาพที่ 4 และ 5 แสดงลักษณะรูปแบบของการต่อวงจรไฟฟ้าเมื่อติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบการใช้งานเมื่อติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่นที่ระดับความเร็วต่างๆ

ช่วงระดับความเร็ว	กระแสชาร์จกลับ	แรงดันชาร์จกลับ
15-20 km/h	3.5 A	38 -39 Vdc
20-25 km/h	4.0 A	38 -39 Vdc
25-30 km/h	4.5 A	38 -39 Vdc

4. สรุปการเปรียบเทียบคุณสมบัติของ 2 ลักษณะ

หลังจากได้ดำเนินการทดสอบการใช้งานของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติทั้งสองลักษณะเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะได้นำผลของการทดสอบดังกล่าวมาสรุปเปรียบเทียบเป็นประเด็นสำคัญต่างๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาได้ต่อไปในอนาคต โดยสามารถแสดงรายละเอียดการเปรียบเทียบคุณสมบัติทั้งสองลักษณะ ได้ดังในตารางที่ 3

5. การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม

การวิเคราะห์ต้นทุนในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ

การวิเคราะห์ต้นทุนในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติในครั้งนี้จะเป็นการวิเคราะห์หาต้นทุนในครั้งแรกของการจัดสร้าง ซึ่งต้องมีค่าความผิดพลาดในการดำเนินงานในครั้งแรกอยู่บ้างทำให้ต้นทุนอาจค่อนข้างสูงเป็นธรรมดา ซึ่งสามารถสรุปต้นทุนค่าใช้จ่ายของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติได้ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติทั้ง 2 ลักษณะ

ก่อนติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น	เมื่อติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น
1. ค่าแรงดันไฟฟ้าใช้งาน 36-38 Vdc	1. ค่าแรงดันไฟฟ้าใช้งาน 36-38 Vdc
2. น้ำหนักของตัวรถจักรยาน 31.5 kg	2. น้ำหนักของตัวรถจักรยาน 31.5 kg
3. ระยะทางที่ทำได้สูงสุด 25 km ต่อการชาร์จประจุแบตเตอรี่ 1 ครั้ง	3. ระยะทางที่ทำได้สูงสุด ได้ไม่จำกัดคือจะทำงานสลับกับการปั่นและระบบไฟฟ้าทำให้ไม่เหน็ดเหนื่อย
4. เวลาในการชาร์จประจุ 3 ชั่วโมง (เครื่องชาร์จ)	4. เวลาในการชาร์จประจุ 3 ชั่วโมง (เครื่องชาร์จ)
5. แรงบิดสูงสุด 30 kn.m	5. แรงบิดสูงสุด 30 kn.m
6. รับน้ำหนักของผู้ขับขี่ได้สูงสุด 80 กิโลกรัม	6. รับน้ำหนักของผู้ขับขี่ได้สูงสุด 80 กิโลกรัม
7. ไตร่ระดับความลาดชันได้สูงสุด 35 องศา	7. ไตร่ระดับความลาดชันได้สูงสุด 35 องศา
8. ความเร็วที่เหมาะสมในการใช้งาน 15-20 km/h	8. ความเร็วที่เหมาะสมในการชาร์จกลับขณะปั่น 15-20 km/h ได้กระแสชาร์จกลับ 3.5 A

ตารางที่ 4 สรุปต้นทุนค่าใช้จ่ายของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ

รายการอุปกรณ์	ราคา/หน่วย	จำนวนที่ใช้	ราคารวม
1. จักรยานญี่ปุ่นทรงคลาสสิก+ชุดเกียร์	4,500 บาท	1 คัน	4,500 บาท
2. ชุดติดตั้งจักรยานไฟฟ้าประกอบด้วย - มอเตอร์ไฟฟ้าแบบไม่มีแปรงถ่าน - ชุดชาร์จกลับขณะปั่นและฟ่อนคันเร่ง - ชุดกล่องคอนโทรล - สวิตช์กุญแจ+หัวชาร์จ+ฟิวส์ 30 A - เครื่องชาร์จแบตเตอรี่ขนาด 36 V - ชุดมือบิดเร่ง - ชุดเบรกมือ	4,000 บาท 2,200 บาท 1,500 บาท 380 บาท 650 บาท 450 บาท 300 บาท	1 ชุด	9,480 บาท
3. อุปกรณ์ชุดระบบไฟฟ้าประกอบด้วย - แบตเตอรี่แห้งขนาด 12 โวลท์ 3 ก้อน - กล่องพลาสติกกันน้ำ, - สายไฟสำหรับวางระบบ - ท่อร้อยสายไฟฟ้า - หางปลาแบบต่าง+ท่อหด - เครื่องวัดรอบความเร็ว - เครื่องวัดกระแสไฟฟ้า	2,550 บาท 200 บาท 500 บาท 240 บาท 200 บาท 700 บาท 300 บาท	1 ชุด	4,690 บาท
รวมทั้งสิ้น			18,670 บาท

จากข้อมูลต้นทุนข้างต้นของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับรถจักรยานยนต์แบบที่ใช้งานกันทั่วไปก็จะทำให้ทราบข้อแตกต่างได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งการเปรียบเทียบคุณสมบัติของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ และรถจักรยานยนต์จะแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบคุณสมบัติของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติและรถจักรยานยนต์

คุณสมบัติ	รถจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ	รถจักรยานยนต์
1. ราคา	8,000 – 20,000 บาท	35,000 – 75,000 บาท
2. อุปกรณ์และการบำรุงรักษา	อุปกรณ์น้อยและบำรุงรักษาง่าย	อุปกรณ์มากและบำรุงรักษายาก
3. ค่าพลังงานหรือต้นทุน	ไม่เกิน 2 บาท/50km	ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง 47 บาท/50km
4. ความเร็ว	ทำความเร็วตั้งแต่ 0 - 30 km/h	ทำความเร็วตั้งแต่ 0 - 120 km/h
5. การรับน้ำหนักของผู้ขับขี่	รับน้ำหนักได้ไม่เกิน 80 กิโลกรัม	รับน้ำหนักได้มากกว่า 80 กิโลกรัม
6. ความปลอดภัย/อุบัติเหตุ	อุบัติเหตุมีน้อยกว่า	อุบัติเหตุมีมากกว่า
7. ภาษียานพาหนะ	ไม่เสียภาษี	ต้องเสียภาษีทุกปี
8. น้ำหนักโดยรวมของตัวรถ	น้ำหนักของตัวรถ 31.5 kg	น้ำหนักของตัวรถ 96 kg
9. ผลต่อสุขภาพร่างกาย	ส่งเสริมต่อสุขภาพร่างกาย	ไม่ส่งเสริมต่อสุขภาพร่างกาย
10. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การคิดระยะเวลาคืนทุนของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ

จากการสำรวจข้อมูลคุณสมบัติของอัตราการสิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถจักรยานยนต์ยี่ห้อ Honda รุ่น Scoopy i ปี 2014 พบว่ามีอัตราการสิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 50 กิโลเมตร/ลิตร (เช็คราคาต่อท่อม. ออนไลน์. 2557) และจากการสอบถามราคาน้ำมันเชื้อเพลิงของร้านค้าในพื้นที่ตำบลลำพัน อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดจันทบุรีช่วงเดือนธันวาคม 2557 พบว่าราคาของน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ที่ 47 บาท/ลิตร ซึ่งมีราคาลดลงบ้างจากการสำรวจในช่วงแรกของการทำวิจัยคือ 52 บาท/ลิตร หากผู้วิจัยใช้จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติโดยใช้เส้นทางไป-กลับรวมเป็นระยะทาง 50 กิโลเมตร/วัน/การชาร์จประจุ 1 ครั้ง และนำข้อมูลมาใช้เพื่อเปรียบเทียบกับรถจักรยานยนต์ โดยสมมติให้เส้นทาง ไป-กลับรวมระยะทาง 50 กิโลเมตร/วัน/น้ำมัน 1 ลิตรเช่นเดียวกัน ก็จะสามารวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนได้ดังนี้ (เกษร เพ็ชรราช, 2539)

กรณีที่ 1. ใช้รถจักรยานยนต์เดินทางไป-กลับ 50 กิโลเมตร/วัน/น้ำมัน 1 ลิตร

ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ไปใน 1 วัน	=	47 บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ไปใน 1 เดือน	=	1,410 บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ไปใน 1 ปี	=	16,920 บาท
ดังนั้นต้นทุนค่าเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์	=	16,920 บาท/ปี

กรณีที่ 2. ใช้จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติเดินทางไป-กลับ 50 กิโลเมตร/วัน/การชาร์จประจุ 1 ครั้ง

ค่าไฟที่ใช้ไปของการชาร์จประจุใน 1 วัน	=	2 บาท
ค่าไฟที่ใช้ไปของการชาร์จประจุใน 1 เดือน	=	60 บาท
ค่าไฟที่ใช้ไปของการชาร์จประจุใน 1 ปี	=	720 บาท
ดังนั้นต้นทุนค่าเดินทางด้วยจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ	=	720 บาท/ปี
ต้นทุนที่ประหยัดได้ทั้งหมดของจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ	=	16,920 - 720 บาท
	=	16,200 บาท/ปี

เงินลงทุนในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ 18,670 บาท/คัน

	=	1 คัน x 18,670 บาท
	=	18,670 บาท
ระยะเวลาคืนทุนของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ	=	$\frac{\text{เงินที่ลงทุนไปทั้งหมด}}{\text{ต้นทุนที่ประหยัดได้/ปี}}$
	=	18,670 บาท
	=	16,200 บาท

ดังนั้นระยะเวลาคืนทุน

= 1.15 ปี

การคิดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง

(Straight Line Method)

จากการเข้าศึกษาข้อมูลถึงอายุการใช้งานของจักรยานไฟฟ้าพบว่าโดยทั่วไปมีอายุการใช้งานประมาณ 7 ปี (ไทยแลนด์ เมทาเทค. ออนไลน์. 2557) ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้คิดค่าเสื่อมราคาของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ โดยการคิดค่าเสื่อมราคาดังกล่าว จะเป็นการคิดค่าเสื่อมราคาโดยเฉลี่ยมูลค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ให้เป็นค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีเท่าๆ กัน ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวรนั้นๆ (โปรซอฟท์คอมเทค. ออนไลน์. 2557)

อายุการใช้งานของสินทรัพย์	= 7 ปี
ราคาซาก (จักรยาน+อุปกรณ์ไฟฟ้า)	= 1,000 บาท
ราคาทุนของสินทรัพย์	= 18,670 บาท
ค่าเสื่อมราคาต่อปี = $\frac{\text{ราคาทุนของสินทรัพย์} - \text{ราคาซาก}}{\text{อายุการใช้งาน}}$	
	$= \frac{18,670 - 1,000}{7}$ บาท
	$= \frac{17,670}{7}$ บาท
ดังนั้นค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี	= 2,524 บาท/ปี

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลรูปแบบของจักรยานไฟฟ้าที่เหมาะสมในการจัดสร้าง

จากผลของการศึกษาวิจัยพบว่า รูปแบบของจักรยานที่เหมาะสมและควรนำมาใช้จัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัตินั้น ควรเป็นจักรยานที่มีลักษณะเหมาะสมกับผู้ขับขี่และจำเป็นต้องมีระบบเกียร์ทดรอบด้วย เพื่อช่วยในการผ่อนแรงขณะปั่นและชาร์จประจุกลับสู่แบตเตอรี่ ทำให้ผู้ขับขี่สามารถปั่นจักรยานได้นานยิ่งขึ้นและไม่เหน็ดเหนื่อยง่ายเหตุผล อันเนื่องมาจากหากไม่มีระบบเกียร์ทดรอบจะทำให้ผู้ขับขี่ขณะปั่นจักรยานต้องแบกรับภาระโหลดจากมอเตอร์ที่ติดตั้งบริเวณล้อหลังของจักรยานและชุดอุปกรณ์อื่นๆ ทำให้เวลาปั่นจักรยานจะรู้สึกหนักแรงเป็นอย่างมาก อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือเรื่องของระบบเบรกในจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัตินั้น ควรเป็นระบบเบรกชนิดดัมเบรกหรือดิสเบรกจึงจะเหมาะสมมากกว่า เพราะเนื่องจากจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติสามารถทำความเร็วได้สูงกว่าจักรยานแบบธรรมดาทั่วไปและควรมีการติดตั้งสัญญาณไฟต่างๆ เช่น ไฟหน้าส่องสว่างและไฟท้ายด้วย

สรุปผลการทดสอบก่อนมีการติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น

จากผลของการศึกษาวิจัยพบว่า จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติมีน้ำหนักของตัวรถรวมทั้งสิ้น 31.5 กิโลกรัมและในส่วน of ระบบไฟฟ้าซึ่งจะใช้แบตเตอรี่ต่อแบบอนุกรมจำนวน 3 ก้อน สามารถวัดค่าแรงดันไฟฟ้าขาออกได้ที่ 36-38 โวลต์ ซึ่งมีความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน จากการทดสอบที่ความเร็ว 15-20 km/h สามารถทำระยะทางได้ทั้งหมด 25 กิโลเมตร โดยใช้เวลาเดินทางอยู่ที่ 1.25 ชั่วโมงและมีอัตราการใช้กระแสไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ 3-4 แอมป์ ต่อมาทดสอบที่ความเร็ว 20-25 km/h สามารถทำระยะทางได้ทั้งหมด 17.24 กิโลเมตร โดยใช้เวลาเดินทางอยู่ที่ 54.27 นาที และมีอัตราการใช้กระแสไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ 5-6 แอมป์ ลำดับสุดท้ายทดสอบที่ความเร็ว 25-30 km/h สามารถทำระยะทางได้ทั้งหมด 12.61 กิโลเมตร โดยใช้เวลาเดินทางอยู่ที่ 37.16 นาที และมีอัตราการใช้กระแสไฟฟ้าอยู่ที่ประมาณ 8-10 แอมป์ โดยการทดสอบแต่ละระดับความเร็วจะต้องชาร์จแบตเตอรี่เต็มทุกครั้ง และในการชาร์จประจุแบตเตอรี่แต่ละครั้งจะใช้เวลาในการชาร์จประจุ 3-4 ชั่วโมง โดยจะเสียค่าไฟฟ้าประมาณ 2 บาท

สรุปผลการทดสอบเมื่อมีการติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น

จากผลของการศึกษาวิจัยเมื่อมีการติดตั้งชุดชาร์จกลับขณะปั่น ในด้านน้ำหนักของตัวรถจักรยาน, ในด้านระบบไฟฟ้าที่ใช้งาน และในด้านของการชาร์จประจุแบตเตอรี่ก็จะเหมือนกับลักษณะแรกทุกประการ จะมีความแตกต่างจากกรณีแรกก็คือใน ระดับความเร็วต่างๆ ที่ทดสอบจะเป็นการวัดค่าแรงดันไฟฟ้าและค่ากระแสไฟฟ้าชาร์จกลับขณะปั่น เนื่องจากชุดชาร์จกลับที่ติดตั้งดังกล่าวสามารถชาร์จไฟกลับได้ทันทีโดยอัตโนมัติในขณะที่ปั่นจักรยาน คือ สามารถทำงานได้ทั้งเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนและเป็น Generator เพื่อใช้ผลิตพลังงานไฟฟ้ากลับเข้าสู่แบตเตอรี่ โดยจะมีระบบตัดต่อการทำงานแบบอัตโนมัติเพื่อความสะดวกของผู้ขับขี่ จากการทดสอบที่ความเร็ว 15-20 km/h สามารถ วัดค่าแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าชาร์จกลับได้ที่ 38-39 โวลต์ และ 3.5 แอมป์ ต่อมาทดสอบที่ความเร็ว 20-25 km/h สามารถวัดค่าแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าชาร์จกลับได้ที่ 38-39 โวลต์ และ 4.0 แอมป์ ลำดับสุดท้ายทดสอบที่ความเร็ว 25-30 km/h สามารถวัดค่าแรงดันไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าชาร์จกลับได้ที่ 38-39 โวลต์ และ 4.5 แอมป์ โดยจากการทดสอบพบว่าค่าความเร็วที่เหมาะสมในการชาร์จกลับขณะปั่นจะอยู่ที่ 15-20 km/h และให้ค่ากระแสไฟฟ้าที่เพียงพอ ต่อการชาร์จกลับคือประมาณ 3.5 แอมป์ ซึ่งเป็นระดับความเร็วที่เหมาะสมสำหรับผู้ขับขี่ทำให้ปั่นจักรยานได้นานและ ไม่เหน็ดเหนื่อย ส่วนในด้านของการทำระยะทางก็สามารถเพิ่มระยะเดินทางได้อย่างต่อเนื่องเมื่อแบตเตอรี่

พลังงานลดลง ก็สามารถปั่นจักรยานเพื่อชาร์จกลับและเมื่อผู้ขับขี่รู้สึกเหนื่อยล้าก็สามารถสลับมาใช้โหมดไฟฟ้าเพื่อผ่อนแรงได้ทุกครั้ง คือสามารถสลับโหมดไปมาได้ตลอดเวลาตัวเอง ซึ่งจักรยานไฟฟ้าส่วนใหญ่ในท้องตลาดไม่สามารถกระทำได้ต้องปั่นกลับ ที่พักอาศัยเพื่อทำการชาร์จประจุใหม่เท่านั้น

สรุปผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์วิศวกรรม

จากผลของการศึกษาวิจัยพบว่า ต้นทุนในการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติจะใช้ต้นทุนในการจัดสร้างเท่ากับ 18,670 บาท ซึ่งเป็นต้นทุนที่อาจจะดูสูงไปบ้างเนื่องจากต้องใช้อุปกรณ์หลายอย่างเข้ามาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล เช่น อุปกรณ์เครื่องมื่อวัดต่างๆ ตลอดจนเป็นการพัฒนาในครั้งแรกทำให้มีค่าความผิดพลาดอยู่บ้าง ในด้านของการคิดระยะเวลาคืนทุนของการจัดสร้างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติซึ่งได้เปรียบเทียบข้อมูลระหว่างจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติ กับรถจักรยานยนต์ในการเดินทางไปกลับ 50 กิโลเมตร พบว่าจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติสามารถประหยัดต้นทุนในการเดินทางได้ที่ 16,200 บาท/ปี และมีระยะเวลาคืนทุนอยู่ที่ 1.15 ปี ซึ่งมีความคุ้มค่ากับการลงทุนจัดสร้างเนื่องจากระยะเวลาคืนทุนเร็วนี้เอง ในส่วนของการคิดค่าเสื่อมราคาในแต่ละปีพบว่าจักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติที่พัฒนามีค่าเสื่อมราคาอยู่ที่ 2,524 บาท/ปี

ข้อเสนอแนะ

1. แบตเตอรี่ที่ใช้เป็นแบตเตอรี่ชนิดแห้งมีน้ำหนักก้อนละ 2.5 กิโลกรัม ต้องใช้จำนวน 3 ก้อน ทำให้มีน้ำหนักรวมเฉพาะแบตเตอรี่เท่ากับ 7.5 กิโลกรัม ซึ่งถ้าหากมีการพัฒนาหรือสามารถลดน้ำหนักของแบตเตอรี่ลงได้ก็จะทำให้ภาระโหลดของรถจักรยานไฟฟ้าลดลง แนวทางที่น่าจะเป็นไปได้คือการนำแบตเตอรี่ของโน้ตบุ๊กขนาดแรงดัน 19 โวลท์ มาถอดออกจำนวน 2-3 ชุด และต่อวงจรของแบตเตอรี่นั้นใหม่จะได้แบตเตอรี่ชนิดลิเทียมไอออนฟอสเฟสที่มีน้ำหนักเบา และประจุพลังงานได้มากขึ้น อีกทั้งราคาถูกกว่าแบตเตอรี่ลิเทียมไอออนฟอสเฟสในท้องตลาดด้วย (ราคาท้องตลาดประมาณ 9,000 บาท)

2. จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติที่จัดสร้างขึ้นสามารถใช้เป็นยานพาหนะสำหรับเดินทางได้อย่างคล่องตัวและไม่ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงจึงเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการนำไปใช้สำหรับรับ-ส่งเอกสารหรือใช้ติดต่อระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในด้านของน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าบำรุงรักษาได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากจักรยานไฟฟ้าสามารถดูแลบำรุงรักษาได้ง่ายกว่ารถจักรยานยนต์

3. จักรยานไฟฟ้ากึ่งอัตโนมัติที่จัดสร้างขึ้นนี้สามารถลดต้นทุนของการจัดสร้างลงได้ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกซื้อจักรยานเพื่อนำมาจัดสร้างซึ่งปัจจุบันมีระดับราคาที่หลากหลาย ซึ่งถ้าหาก

ผู้ขับขี่ไม่ต้องการรูปแบบที่สวยงามมากนักราคาก็จะค่อนข้างถูกลงมาก ทำให้ลดต้นทุนในด้านนี้ลงได้หรือถ้าไม่ต้องการระบบชาร์จกลับขณะปั่นเพราะต้องการใช้ในระยะเวลาที่สั้นๆ เช่น ระหว่างหน่วยงานก็ไม่จำเป็นต้องติดตั้งระบบชาร์จกลับขณะปั่น เพราะเมื่อแบตเตอรี่หมดก็สามารถปั่นกลับมายังหน่วยงานของตนเพื่อชาร์จประจุใหม่ ทำให้ลดต้นทุนลงได้อีกประการหนึ่ง ส่วนในเรื่องของอุปกรณ์อื่นๆ ก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะตัดแปลงอุปกรณ์ต่างๆ ให้สามารถลดต้นทุนลงได้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กรมการขนส่งทางบก.2557. การเปรียบเทียบข้อมูลจำนวนของรถที่จดทะเบียนสะสม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 และ 2555. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.dlt.go.th/> th. 5 มกราคม 2557.
- บล็อกอีไบค์. 2555. **ติดตั้งชุดคิกจักรยานไฟฟ้าด้วยตัวเอง.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://blog.ebikr.com>. 10 มกราคม 2557.
- อีไบค์ไทยคิก. 2550. **เรียนรู้สร้างจักรยานไฟฟ้า.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.ebikethaikit.com/>. 15 มกราคม 2557.
- วิกิพีเดีย. 2556. **แบตเตอรี่แบบตะกั่ว-กรด.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://th.wikipedia.org>. 20 มกราคม 2557.
- บริษัทเอเอ็มเอ็นเอ็นเนอร์จี. 2554. **แบตเตอรี่แห้ง.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://amnenergy.com/>. 26 มกราคม 2557.
- เกียรติศักดิ์ เพชรมี. 2556. **การคำนวณแรงบิด กำลังและประสิทธิภาพของมอเตอร์ไฟฟ้ากระแสตรง.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://9arduino.blogspot.com/2013/07/blog-post.html>. 31 มกราคม 2557.
- โปรซอฟท์คอมเทค. 2557. **วิธีคิดค่าเสื่อมราคา.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.prosoft.co.th/. 5 กุมภาพันธ์ 2557.
- เช็คราคารถมอเตอร์ไซด์. 2557. **อัตราการสิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิงของรถจักรยานยนต์ยี่ห้อ Honda รุ่น Scoopy i ปี 2014.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.checkraka.com/price/motorcycle-15-157/?brand=134. 15 ธันวาคม 2557.
- ไทยแลนด์เมทาเทค. 2557. **อายุการใช้งานของเฟรมจักรยาน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.thaimtb.com/cgi-bin/viewkato.pl?id=29734. 15 ธันวาคม 2557.
- เกสร เพ็ชรราช. 2539. **การจัดการพลังงานไฟฟ้าในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

โครงการศึกษาความชุกและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

Prevalence and Risk Factors of Hypertension of Grand 5 Student in Maung
District, Chonburi Province

สมยศ รักษาสิล

โรงพยาบาลพานทอง จังหวัดชลบุรี

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการศึกษาความชุกของการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงและความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รูปแบบการศึกษา การวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง ประชากรที่ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่ผู้ปกครองอนุญาตให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ ช่วงระยะเวลาระหว่าง เดือนสิงหาคม-กันยายน พ.ศ.2554 วิธีการศึกษาสัมภาษณ์ ชื่อ-นามสกุล เพศ อายุ การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร ประวัติอดีต ประวัติโรคในครอบครัว รายได้ของครอบครัว ตรวจวัดและบันทึกความดันโลหิต น้ำหนักและส่วนสูง

ผลการศึกษาพบว่าจำนวนประชากรทั้งหมด 930 คน แบ่งเป็นเพศชาย 488 คน เพศหญิง 442 คน อายุอยู่ระหว่าง 9-10 ปี พบความชุกของความดันโลหิตสูงคิดเป็นร้อยละ 5.8 แยกเป็นภาวะความดันโลหิต systolic สูง ร้อยละ 3.5 และภาวะความดันโลหิต diastolic สูง ร้อยละ 3.6 พบอุบัติการณ์ของการเกิดภาวะอ้วน ร้อยละ 32.5 และภาวะน้ำหนักเกิน ร้อยละ 13.4 ใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรงหาความสัมพันธ์ระหว่างความดันโลหิตและปัจจัยต่างๆ กับภาวะความดันโลหิตสูง พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุที่เพิ่มขึ้นและความอ้วน กับการเกิดภาวะความดันโลหิต systolic ที่สูง โดยอายุที่เพิ่มขึ้น 1 เดือน ความดันโลหิต systolic จะลดลง 0.07 มม.ปรอท และความอ้วน (%wt for ht) ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต systolic จะเพิ่มขึ้น 0.2 มม.ปรอท นอกจากนี้ ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างความอ้วนและรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง กับการเกิดภาวะความดันโลหิต diastolic ที่สูงโดยความอ้วนที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต diastolic จะเพิ่มขึ้น 0.2 มม.ปรอท และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น 1 บาท ความดันโลหิต diastolic จะเพิ่มขึ้น 0.07 มม.ปรอท

สรุปอุบัติการณ์ภาวะความดันโลหิตสูงของประชากรกลุ่มที่ศึกษาในงานวิจัยนี้มีอุบัติการณ์สูงกว่าจากการสำรวจในประเทศสหรัฐอเมริกา และภาวะอ้วนเป็นปัจจัยเดียวที่มีผลต่อภาวะความดันโลหิตสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 คล้ายการศึกษาในประเทศอื่น

คำสำคัญ : ความดันโลหิตปกติ ความดันโลหิตสูงขั้นต้น ความดันโลหิตสูงระดับที่ 1 ความดันโลหิตสูงระดับที่ 2

Abstract

The purpose of this study was determined the prevalence and risk factors of hypertension of grade 5 students in Maung District, Chonburi Province.

The sample consisted of 930 grade 5 students in schools in Maung District, Chonburi. The instrument was an interview form.

The study was shown that the prevalence of hypertension was 5.8%; high SBP was 3.5% and high DBP was 3.6%. Furthermore, the study was shown that the prevalence of obesity 32.5%, overweight 13.4%. The correlation of the BP and risk factors was determined by using multiple linear regression and we found the correlation between % wt for ht and age with SBP, the correlation between % wt for ht and income of parents per month with DBP. Both SBP and DBP were significantly ($P < 0.05$) positively related to % wt for ht. To be specified, an increase of 1% wt for ht was associated with, an average an increase of 0.2 mmHg in both SBP and DBP. Otherwise, an increase of 1 month of age was associated with on average a decrease of 0.07 mmHg in SBP, whereas an increase of 1 bath for income of parents, on average an increase of 0.07 mmHg in DBP.

Keyword : Normal Hypertension, Prehypertension, Stage 1 Hypertension, Stage 2 Hypertension

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

บทนำ

แม้ภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กจะเป็นภาวะที่พบได้น้อยเมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ จากการศึกษานานาชาติพบว่ามีความชุกอยู่ในช่วง 0.93-11.6% (Ghannem H, Ben Abdelaziz A & Limam K, 2005; Manzoli L et al., 2005; Mohan B et al., 2004) ส่วนในประเทศไทยยังไม่มีการเก็บข้อมูลความชุกที่แน่นอน เป็นปัญหาด้านสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ เนื่องจากเป็นภาวะที่อาจบ่งบอกถึงโรคที่รุนแรงและเรื้อรังได้ จากการศึกษานานาชาติในวัยเด็กพบว่าภาวะความดันโลหิตสูงมีความสัมพันธ์กับโรคไต โรคหลอดเลือดไต และโรคความผิดปกติแต่กำเนิดของไตมากกว่าเป็นผลมาจากโรคความดันโลหิตสูงชนิดปฐมภูมิโดยตรง ส่วนในผู้ใหญ่พบว่าภาวะความดันโลหิตสูงจะสัมพันธ์กับโรคความดันโลหิตสูงชนิดปฐมภูมิมากกว่าโรคอื่นๆ ซึ่งโรคเหล่านี้หากตรวจพบหลังจากมีอาการแล้วจะต้องสิ้นเปลืองทรัพยากรในการรักษามาก นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าวิตกแล้วว่าเด็กที่มีความดันโลหิตในระดับค่อนข้างสูงมีแนวโน้มที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความดันโลหิตสูง (Lauer RM, Clarke WR, 1989) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงหลายชนิด เช่น หัวใจวาย หัวใจขาดเลือด หลอดเลือดฉีก ไตวาย เส้นเลือดในสมองแตก โรคสมองเสื่อม สมองตาย และการเปลี่ยนแปลงของจอประสาทตา เป็นต้น (Naomi DLF & Gordon HW, 2005) การตรวจคัดกรองภาวะดังกล่าวตั้งแต่เริ่มมีความผิดปกติที่สามารถตรวจสอบได้ จะสามารถทำการป้องกันภาวะเหล่านี้ได้

ในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น ภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กเพิ่งได้รับความสนใจในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา และมีการแนะนำให้มีการตรวจคัดกรองภาวะความดันโลหิตสูง ทุกครั้งที่เด็กได้รับการตรวจร่างกาย ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนรักษาได้อย่างทันเวลาที่หากตรวจพบ

สำหรับในประเทศไทยยังไม่เคยมีการศึกษาภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กและวัยรุ่นอย่างจริงจังจึงควรมีการศึกษาวินิจฉัยนำร่องเพื่อหาความชุกและความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงของการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงเพื่อเป็นประโยชน์กับชุมชนในการตรวจกรองภาวะดังกล่าว และใช้อ้างอิงการศึกษาครั้งต่อไปได้

ผลจากการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-พ.ศ.2549) ทำให้ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นมาก อันเนื่องมาจากการดำเนินการเสริมสร้างสุขภาพอนามัย การมีหลักประกันสุขภาพที่มีการปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ โดยครอบคลุมคนส่วนใหญ่ของประเทศ

ในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-พ.ศ.2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แผนพัฒนา ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-พ.ศ.2554) จึงมีเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกายจิตใจ ความรู้ ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทยและกำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็ง นำไปสู่การเพิ่มคุณภาพแรงงาน และลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

ดังนั้น หากเรามีการสำรวจและทราบความชุกของการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงในเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงในอนาคต เพื่อพัฒนาเด็กในวันนี้ให้เติบโตขึ้นเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ ก็จะทำให้เป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องและสมบูรณ์สืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความชุกของการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเขตเทศบาลอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง ในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ตัดสินภาวะความดันโลหิตสูงของ National Heart, Lung, and Blood Institute (NHLBI) โดยถือความดันโลหิตเมื่อเทียบกับอายุและเพศ ที่สูงกว่าค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 95 เป็นภาวะความดันโลหิตสูง (National Institutes of Health National Heart, Lung, and Blood Institute, 2005) ทบทวนและกำหนดปัจจัยเสี่ยงที่สัมพันธ์กับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง ในเด็กนักเรียนประกอบไปด้วยอาหาร การออกกำลังกาย ความอ้วน เศรษฐฐานะ น้ำหนักแรกคลอด โรคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวาง (descriptive, cross-sectional study) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 7 โรงเรียน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลชลบุรี 388 คน โรงเรียนปริษาอนุศาสน์ 190 คน โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา วัดใหญ่อินทาราม 352 คน จำนวน 930 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 3 โรงเรียน ที่มีคุณสมบัติคือ สมัครใจเข้าร่วมทำการวิจัย และผู้ปกครองได้ลงนามในใบแสดงความยินยอม ไม่พิกการ สามารถตรวจวัดความดันโลหิต ส่วนสูง น้ำหนัก หรือตอบแบบสอบถามได้ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ NHBPEP ความคลาดเคลื่อน (d) 30% ของอัตราเดิม ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 811 คน โดยที่ผู้วิจัยทำการศึกษาแบบ total survey รวมจำนวนเด็กนักเรียนทั้งสิ้น 930 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและปรับปรุงจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ประกอบด้วย 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของเด็กนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนสมาชิก รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ประวัติการคลอด น้ำหนักแรกคลอด ประวัติการเจ็บป่วย โดยใช้คำถามจำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเพื่อคำนวณสารอาหารที่ได้รับในแต่ละวัน โดยเฉพาะปริมาณโซเดียม และคำนวณปริมาณสารอาหารตาม Food Composition Database ของสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล (สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2548) บันทึกน้ำหนัก ส่วนสูง และความดันโลหิตสูง จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้วัดความดันโลหิต ใช้เครื่องวัดความดันโลหิตแบบ manual sphygmomanometer ที่ผ่านการ calibrate การวัดความดันโลหิตยึดถือตามรายงานของ NHLBI The Fourth Report on high Blood Pressure in Children and Adolescent 2005 (National Institutes of Health National Heart, Lung, and Blood Institute, 2005) ซึ่งได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับระดับความดันโลหิตในเด็กไว้ดังนี้

ความดันโลหิตปกติ หมายถึง ความดัน systolic หรือ diastolic ที่ต่ำกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ไทล์ ตามเพศ อายุ และส่วนสูง หรือความดันโลหิตน้อยกว่า 120/80 มม.ปรอท ในวัยรุ่น

ความดันโลหิตสูงขั้นต้น (Prehypertension) หมายถึง ความดันโลหิตที่ 90-95 เปอร์เซ็นต์ไทล์ หรือ ความดันโลหิต 120/80 มม.ปรอท - 95 เปอร์เซ็นต์ไทล์ในวัยรุ่น

ความดันโลหิตสูงระดับที่ 1 (Stage 1 Hypertension) หมายถึง ความดันโลหิตที่มากกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ไทล์ -99 เปอร์เซ็นต์ไทล์ +5 มม.ปรอท โดยตรวจพบอย่างน้อย 3 ครั้ง

ความดันโลหิตสูงระดับที่ 2 (Stage 2 Hypertension) หมายถึง ความดันโลหิตที่สูงเกิน 99 เปอร์เซ็นต์ไทล์มากกว่า 5 มม.ปรอท ซึ่งเป็นความดันโลหิตสูงรุนแรง

ส่วนที่ 4 เครื่องชั่งน้ำหนักแบบคาน (beam balance scale) โดยใช้ชนิด Detecto[®] ยึดถือตามแนวทางการใช้เกณฑ์อ้างอิง น้ำหนัก ส่วนสูง เพื่อประเมินภาวะการเจริญเติบโตของเด็กไทย ของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย, 2543)

ส่วนที่ 5 เครื่องวัดส่วนสูง ยึดถือตามแนวทางการใช้เกณฑ์อ้างอิง น้ำหนัก ส่วนสูง เพื่อประเมินภาวะการเจริญเติบโตของเด็กไทย ของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย, 2543)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องวัดความดันโลหิตแบบ manual sphygmomanometer ที่ผ่านการ calibrate ให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานก่อนใช้ทุกครั้ง

2. เครื่องชั่งน้ำหนักแบบคาน (beam balance scale) โดยใช้ชนิด Detecto[®] ผู้ชั่งน้ำหนักตรวจสอบเครื่องชั่งน้ำหนักให้อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานก่อนทำการชั่ง โดยก่อนชั่งควรอ่านค่าได้เท่ากับ 0 ทุกครั้ง

3. ยึดถือตามแนวทางการใช้เกณฑ์อ้างอิง น้ำหนัก ส่วนสูง เพื่อประเมินภาวะการเจริญเติบโตของเด็กไทย ของกองโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย, 2543)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางเข้าพบผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง และแนะนำตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลและระยะเวลาในการวิจัย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาต ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยให้ผู้ปกครองของผู้เข้าร่วมทำการวิจัยทราบ เข้าใจ และยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยส่งเป็นจดหมายให้เด็กนักเรียนนำกลับไปที่บ้านก่อนเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับผู้ช่วยเก็บข้อมูลซึ่งเป็นพยาบาล จำนวน 2 คน ซึ่งได้ผ่านการแนะนำวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนเนื้อหาสาระ และวิธีการเก็บข้อมูลจากผู้วิจัยจนครบถ้วน แล้วให้ทดลองเก็บข้อมูลจนครบถ้วนถูกต้อง จึงทำการเก็บข้อมูลของ

กลุ่มตัวอย่างโดย ตรวจวัดความดันโลหิตของประชากรกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งวัดน้ำหนัก ส่วนสูง ให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร และข้อมูลเกี่ยวกับการออกกำลังกาย เมื่อตอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมคืนหลังจากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และคำถาม การวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ เมื่อยินดีร่วมวิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง ลงนามในใบยินยอมร่วมวิจัย และสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัย ได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะถูกเปิดเผยในภาพรวมที่เป็นการสรุปผล การวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติพรรณนาด้วยการแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ถดถอยแบบเส้นตรง (multiple linear regression)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของเด็กนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ จำนวน สมาชิก รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ประวัติการคลอด น้ำหนักแรกคลอด ประวัติการเจ็บป่วย

ผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.47 ซึ่งพบว่ายอยู่ในช่วง อายุ 9-10 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.92 รองลงมาคือช่วงอายุ

10-11 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.34 โดยมีน้ำหนักแรกคลอดส่วนใหญ่ อยู่ในช่วง 2,500-3,000 กรัม คิดเป็นร้อยละ 50.97 รองลงมาน้ำหนัก อยู่ในช่วง 3,001-3,500 กรัม คิดเป็นร้อยละ 24.30 พบว่าส่วนใหญ่ ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพรับจ้างทำงานทั่วไป คิดเป็น ร้อยละ 45.91 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 23.98 โดยมีรายได้ของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.04 รองลงมาอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.99 บุคคลในครอบครัวมีโรคประจำตัวมากที่สุด คือโรคเบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 9.13 รองลงมาได้แก่ โรคความดัน โลหิตสูงคิดเป็นร้อยละ 6.23

2. ข้อมูลการออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเพื่อ คำนวณสารอาหารที่ได้รับในแต่ละวัน โดยเฉพาะปริมาณโซเดียม ผลการวิเคราะห์พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีการออกกำลังกาย ประเภทวิ่งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.02 รองลงมาได้แก่ ประเภท ฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 17.96 กลุ่มตัวอย่าง มีภาวะน้ำหนักเกิน (overweight) คิดเป็นร้อยละ 13.4 ภาวะอ้วน (obesity) 302 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

3. ภาวะความดันโลหิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีอุบัติการณ์ของความดันโลหิตสูง ซึ่งเป็นระดับความดันโลหิต Systolic และ/หรือ diastolic ที่มากกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่ 95 สำหรับ เพศ, อายุ และความสูงของเด็ก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับความดันโลหิต (n = 930)

ความดันโลหิต	จำนวน	ร้อยละ
ความดันโลหิตซิสโตลิก		
ความดันโลหิตปกติ	788	84.73
ความดันโลหิตสูงขั้นต้น	109	11.72
ความดันโลหิตสูงระดับที่ 1	27	2.90
ความดันโลหิตสูงระดับที่ 2	6	0.65
ความดันไดแอสโตลิก		
ความดันโลหิตปกติ	720	77.42
ความดันโลหิตสูงขั้นต้น	176	18.93
ความดันโลหิตสูงระดับที่ 1	31	3.33
ความดันโลหิตสูงระดับที่ 2	3	0.32

4. ตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมในการทำนายภาวะความดันโลหิตสูง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตัวแปรที่มีอิทธิพลร่วมในการทำนายภาวะความดันโลหิตสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิเคราะห์พบว่าอายุที่เพิ่มขึ้น และ % wt for ht (obesity) มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะความดันโลหิต SBP ที่สูง โดยพบว่า อายุที่เพิ่มขึ้น 1 เดือน ความดันโลหิต SBP จะลดลง 0.07 mmHg และ % wt for ht (obesity) ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต SBP จะเพิ่มขึ้น 0.2 mmHg ดังตารางที่ 2 และพบว่า % wt for ht (obesity) และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะความดันโลหิต DBP ที่สูง โดยพบว่า % wt for ht (obesity) ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต DBP จะเพิ่มขึ้น 0.2 mmHg และรายได้ต่อเดือนที่เพิ่มขึ้น 1 บาท ความดันโลหิต DBP เพิ่มขึ้น 0.07 mmHg ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวทำนายกับภาวะความดันโลหิตซิสโตลิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตัวแปรที่เข้าสมการ	β (beta)	t - test	p - value
1. เพศชาย	-0.28	-0.85	0.40
2. อายุ	-0.07	-2.22	0.03 *
3. exercise/wk (จำนวนครั้ง)	0.01	0.30	0.76
4. sodium excess/wk (mg)	-0.01	-0.24	0.81
5. % wt for ht	0.21	6.38	0.00 *
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (บาท)	0.04	1.30	0.19
7. น้ำหนักแรกคลอด (gm)	-0.02	-0.70	0.48

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างตัวทำนายกับภาวะความดันโลหิตไดแอสโตลิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาลอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ตัวแปรที่เข้าสมการ	β (beta)	t - test	p - value
1. เพศชาย	-0.03	-1.02	0.30
2. อายุ	-0.01	-0.57	0.57
3. exercise/wk (จำนวนครั้ง)	-0.04	-1.30	0.20
4. sodium excess/wk (mg)	0.03	1.06	0.29
5. % wt for ht	0.19	5.90	0.00 *
6. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (บาท)	0.07	2.14	0.03 *
7. น้ำหนักแรกคลอด (gm)	0.01	0.35	0.73

สรุปและอภิปรายผล

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าพบภาวะความดันโลหิตสูงในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 ซึ่งใกล้เคียงกับสหรัฐอเมริกา จากการสำรวจของ NHBPEP ใน ค.ศ.2002 พบภาวะความดันโลหิตสูงร้อยละ 5 (National Institutes of Health National Heart, Lung, and Blood Institute, 2005) และพบภาวะ Pre-hypertension จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 โดยพบอุบัติการณ์ความดัน SBP สูงร้อยละ 3.5 และความดัน DBP สูงร้อยละ 3.6 ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กอยู่ในช่วงร้อยละ 0.93-11.6% (Ghannem H, Ben Abdelaziz A & Limam K, 2005; Manzoli L et al., 2005; Mohan B et al., 2004) ซึ่งเร็ว ๆ นี้ได้มีการสำรวจภาวะความดันโลหิตสูงในประเทศสหรัฐอเมริกาโดย National Health and Nutrition Examination Survey ปี ค.ศ. 1988-2006 ในประชากรอายุ 8-12 ปี โดยใช้เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะความดันโลหิตสูงตาม The Fourth Report พบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงร้อยละ 3.4 (Ostchega Y et al., 2009) และการศึกษาของ Hansen และคณะ ปี ค.ศ.1999-2006 ในกลุ่มประชากรอายุ 3-18 ปี ที่มาคลินิกเด็กตีพบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงร้อยละ 3.6 (Hansen ML, Gunn PW & Kaelber DC, 2007) เป็นที่น่าสนใจว่าทำไมอุบัติการณ์ภาวะความดันโลหิตสูงของกลุ่มที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ถึงปี 2009 จึงมีอุบัติการณ์สูงเท่ากับอุบัติการณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อปี 2002 อาจเป็นเพราะกลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นเด็กนักเรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองทั้งหมด และยังไม่มีการรณรงค์ป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กกลุ่มนี้

โดยในจำนวนคนที่มีภาวะความดันโลหิตสูง 54 คน เป็นเด็กผู้ชาย 19 คน 3.9 เป็นเด็กผู้หญิง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ซึ่งพบว่าอุบัติการณ์ของภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กผู้หญิงมากกว่าเด็กผู้ชาย คล้ายกับการศึกษาในสหรัฐอเมริกาโดย NHANES ปี ค.ศ.1988-2006 พบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กผู้ชายร้อยละ 2.6 และเด็กผู้หญิงร้อยละ 3.4 (Ostchega Y et al., 2009) ต่างจากการศึกษาของ Murut Dogan (Cihangir Akgun et al., 2010) และคณะในประเทศตุรกีปี ค.ศ. 2010 และการศึกษาของ Mutsuoka และคณะ ในประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ.2004 (Matsuoka S & Awazu M, 2004) ซึ่งพบอุบัติการณ์ของภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กผู้ชายมากกว่าผู้หญิง แต่ทั้ง 2 การศึกษานี้ไม่ได้ใช้เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะความดันโลหิตสูงตาม The Fourth Report ในกลุ่มที่มีภาวะความดันโลหิตสูง 54 คน พบว่าเป็นเด็กอ้วนจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 53.7 และไม่อ้วนจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 46.29 ซึ่งใกล้เคียงกับการศึกษาของ Muscatine และคณะ พบร้อยละ 56.1 (Rames LK et al., 1978) การศึกษาของ Sorof และคณะพบร้อยละ 33 (Avinash Sharma, Neelam Grover & Shayam Kaushik, 2010) ส่วนการศึกษาของ

ประเทศอินเดีย โดย AVINASH พบอุบัติการณ์ของภาวะความดันโลหิตสูงและ Prehypertension ในกลุ่มคนอ้วนและ overweight จำนวนร้อยละ 46.5 (Avinash Sharma, Neelam Grover & Shayam Kaushik, 2010) และทุกการศึกษาที่ใช้เป็น BMI (Body mass index) ในขณะที่การศึกษานี้ใช้การคิดค่าความอ้วนจาก % wt for ht

2. ผลการศึกษาพบว่าความอ้วนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในเขตเทศบาล อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 ($p < .00$) โดย % wt for ht ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต SBP จะเพิ่มขึ้น 0.21 mmHg ($\beta=0.21$) แต่กลับพบว่า อายุที่เพิ่มขึ้น 1 เดือน ค่าความดันโลหิต SBP จะลดลง 0.07 mmHg ($\beta=0.07$) ซึ่งอธิบายได้จากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เราไปศึกษามีอายุค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่อายุ 10-11 ปี คิดเป็นร้อยละ 85.2 และพบว่าร้อยละ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อ DBP คือ % wt for ht ($p=0.00$) และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว ($p=0.03$) ค่า $r = 0.21$ โดย % wt for ht ที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ความดันโลหิต DBP จะเพิ่มขึ้น 0.19 mmHg ($\beta=0.19$) และพบว่ารายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้น 1 บาท ค่าความดัน DBP จะเพิ่มขึ้น 0.07 mmHg ($\beta=0.07$)

ผลการศึกษาค้นคว้า คล้ายกับการศึกษาในประเทศอื่นๆ ที่พบความสัมพันธ์ของความอ้วนกับค่าความดันโลหิตที่สูงขึ้น การศึกษาของ Liang Ke และคณะในกลุ่มเด็กเอเชียพบว่าเมื่อค่า BMI เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ค่าความดันโลหิต SBP จะเพิ่มขึ้น 1.15 mmHg (Liang Ke et al., 2009) การศึกษาของ Qing He และคณะในกลุ่มเด็กชาวจีนพบว่าเมื่อ BMI เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ค่าความดันโลหิต SBP เพิ่มขึ้น 0.56 mmHg และค่า DBP เพิ่มขึ้น 0.54 mmHg (He Q et al., 2000) ส่วนการศึกษาของ Jonathan และคณะพบว่าในช่วงระยะเวลา 2 ปี ถ้าน้ำหนักเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม ค่าความดันโลหิตจะเพิ่มขึ้น 0.77 mmHg (Jonathan M et al., 2007) การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มีการนิยามภาวะอ้วนโดยใช้ค่า % wt for ht ในขณะที่งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นใช้ค่า BMI

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบอุบัติการณ์ของภาวะน้ำหนักเกิน ร้อยละ 13.4 พบภาวะอ้วนร้อยละ 32.5 โดยแยกเป็น mild ร้อยละ 16.8 moderate ร้อยละ 10.3 severe ร้อยละ 4.8 และ morbid ร้อยละ 0.5 ซึ่งพบภาวะอ้วนมากกว่า ข้อมูลล่าสุดของเด็กไทยวัยเรียน อายุ 6-14 ปี จากรายงานการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทยครั้งที่ 5 ปี พ.ศ.2546 พบร้อยละ 5.4 (กรมอนามัย, 2549) และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15 (Sinawat S, 2008) ในปี พ.ศ.2547 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ยังขาดมาตรการป้องกันและควบคุมโรคอ้วนในเด็กอย่างจริงจัง และจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังพบว่าเพศชายเมื่อเทียบกับเพศหญิงมีโอกาสอ้วนมากกว่า 0.15 หน่วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่ดูแลด้านสุขภาพควรมีแผนและมาตรการการป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงในเด็กกลุ่มนี้

1.2 สมาชิกในครอบครัวควรสนับสนุนและเป็นแบบอย่างให้เด็กมีพฤติกรรมการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง เหมาะสม เพื่อป้องกันภาวะอ้วนและปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงในกลุ่มประชากรเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา นอกเขตเทศบาลเมืองชลบุรี

เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย กองโภชนาการ. 2543. คู่มือแนวทางการใช้เกณฑ์อ้างอิงน้ำหนัก ส่วนสูง เพื่อประเมินภาวะการณั้ เจริญเติบโตของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : องค์การทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์.

กรมอนามัย กองโภชนาการ. 2549. รายงานการสำรวจภาวะอาหารและโภชนาการของประเทศไทยครั้งที่ 5. นนทบุรี : กรมอนามัย

สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2548. Food Composition Database ND.3 for INMUCAL Program. สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล.

Avinash Sharma, Neelam Grover. and Shayam Kaushik. 2010. Prevalence of hypertension among school children in Shimla. *Indian Pediatrics*. 15: 1-4.

Cihangir Akgun, Murat Dogan. and Sinan Akbayram. 2010. The incidence of asymptomatic Hypertension n school children. *J Nippon Med Sch*. 77 : 160-165.

Ghannem H, Ben Abdelaziz A. and Limam K. 2005. Tracking of cardiovascular risk factors among school children : four-year population surveillance in Susa, Tunisia. *Tunis Med*. 83(7) : 404-408.

Hansen ML, Gunn PW. and Kaelber DC. 2007. Underdiagnosis of hypertension in children and adolescents. *JAMA*. 298 : 874-879.

He Q et al. 2000. Blood pressure is associated with body mass index in both normal and obese children. *Hypertension*. 36: 165-170.

Jonathan M. McGavock, Brain Torrance. and Karen Ashtlee McGuire. 2007. The relationship between weight gain and blood pressure in children and adolescents. *American Journal of Hypertension*. 20 : 1038-1044.

Lauer RM, Clarke WR. 1989. Childhood risk factors for high adult blood pressure : the Muscatine Study. *J Pediatrics*. 84(4) : 633-641.

Liang Ke et al. 2009. The relationship between obesity and blood pressure differs by ethnicity in Sydney school children. *American Journal of hypertension*. 22(1): 52-58.

Manzoli L et al. 2005. Prevalence of obesity, overweight and hypertension in children and adolescents from Abruzzo, Italy. *Ann Ig*. 17(5): 419-431.

Matsuoka S, Awazu M. 2004. Masked hypertension in children and young adults. *Pediatrics Nephrol*. 19 : 651-654.

Mohan B et al. 2004. Prevalence of sustained hypertension and obesity in urban and rural school going children in Ludhiana. *Indian Heart J*. 56(4): 310-314.

Naomi DLF and Gordon HW. 2005. Hypertensive Vascular Disease. In: Dennis Kasper, Eugene Braunwald, Antony Fauci, Stephen Hauser, Dan Longo, Larry Jameson, editors. *Harrison's Principle of Internal Medicine*. 16th New York: MCGraw-Hill. 1467-1468.

National Institutes of Health National Heart, Lung, and Blood Institute. 2005. The forth report on the Diagnosis, Evaluation, and Treatment of High Blood Pressure in Children and Adolescents. National Institutes of Health. *J Pediatrics*. 114: 555-576.

Ostchega Y and others. 2009. Trends of elevated blood pressure among children and adolescents : data from the National Health and Nutrition Examination Survey 1988-2006. *Am J Hyperten*. 22 : 59-67.

Rames LK et al. 1978. Normal blood pressure and evaluation of sustained blood pressure elevation in childhood : the Muscatine study. *Pediatrics*. 61: 245-251.

Sinawat S. 2008. prevalence of childhood obesity in Thailand. *Siriraj Med J*. 60(1): 41.

Sorof JM et al. 2004. Overweight, ethnicity, and the prevalence of hypertension in school aged children. *Pediatrics*. 113: 475-482

การวิเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร Component analysis on teenager lifestyle in Bangkok

จิรวุฒิ หลอมประโคน¹ วราภรณ์ ลิ้มเปรมวัฒนา² อภนิษฐ กลสุนทร³

¹ภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม

²สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

³นักวิชาการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 9

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณด้วยเก็บแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือค่าเฉลี่ย ร้อยละ การหาความสัมพันธ์แบบมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบดังนี้ 1. สนใจด้านศิลปะและวัฒนธรรมชุมชน การเมือง พระพุทธศาสนาและงานอดิเรก 2. สนใจติดตามข่าวสารบันเทิง ความสวยความงามและตามกระแสนิยม 3. สนใจกิจกรรมนอกบ้าน เช่น Shopping ทานข้าว เป็นต้น 4. สนใจงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริง 5. สนใจกิจกรรมที่ตื่นเต้นและท้าทาย 6. สนใจดูหนังและเล่นอินเทอร์เน็ต 7. ให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก 8. สนใจข่าวกีฬาทั้งในและต่างประเทศ 9. สนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ รูปแบบการดำเนินชีวิตวัยรุ่น

Abstract

The research objective was to study about the lifestyle of teenagers in Bangkok area. The quantitative research methodology with the use of 400 questionnaire sets was employed in this study. The descriptive research was mean, percentage, standard deviation, and factor analysis. The research showed that components of teenage lifestyle in Bangkok were consisted of 9 main points: 1. Interest in art, community culture, politics, religion, and hobbies, 2. Interest in entertainment, beauty, and popular current news, 3. Activities outside the house such as shopping and eating out, 4. Interest in parties and festivals, 5. Exciting and challenging activities, 6. Interest in watching movies and internet access, 7. The first priority in family, 8. Interest in both local and foreign sports news, as well as 9. Support to environment care.

Keywords : component analysis, lifestyle of teenagers

บทนำ

รูปแบบการดำเนินชีวิต โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ ของแต่ละบุคคล เช่น อุปนิสัย ทัศนคติ ธรรมเนียม ค่านิยมทางศีลธรรม ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น โดยรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ระดับชนชั้นทางสังคมเท่ากัน หรือ มีรายได้ระดับเดียวกัน จะสามารถมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันได้ (Kotler and Armstrong, 2010) และในทางการตลาด รูปแบบการดำเนินชีวิตจะส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้โอกาสในการสร้างและพัฒนาความเป็นตัวเองจากการบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือบริการเหล่านั้นเป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ จะเป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตแต่ละแบบ พฤติกรรมในการเข้าถึงสังคม การบริโภค การหาความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่าง และการแต่งตัว ล้วนเป็นส่วนประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิต นอกจากนี้ยังช่วยให้การโฆษณาและการตลาดสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เหมาะสม โดยการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีลักษณะเฉพาะเข้ากับแต่ละรูปแบบ เพื่อให้การนำเสนอสินค้าประสบความสำเร็จ (วิกิพีเดีย, 2556)

นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลจะแสดงออกมารูปแบบ AIO ได้แก่ 1) กิจกรรม (Activities) เช่น การทำงาน งานอดิเรกที่ทำ การซื้อสินค้า การเล่นเกม การเข้าสังคม เป็นต้น 2) ความสนใจ (Interest) เช่น อาหาร แฟชั่น ครอบครัว นันทนาการ เป็นต้น และ 3) ความคิดเห็น (Opinions) เช่น เกี่ยวกับตนเอง ประเด็นทางสังคม ธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น (Kotler, 2000) นอกจากนี้รูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ เช่น ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางวัฒนธรรม ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยด้านพฤติกรรม เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน วิถีชีวิตวัยรุ่นตามความเห็นของอาโร เว็ด, แคนนาส และ ริมพิลา (Aaro Wold, Kannas และ Rimpela, 1986) หมายถึง “แบบแผนพฤติกรรม ลักษณะอุปนิสัย เจตคติ และค่านิยมที่มีความคงที่เป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตของกลุ่มคน” ส่วน Wenzel (1982) ให้ความหมายวิถีชีวิตของบุคคล หมายถึง “แบบแผนพฤติกรรมตามบรรทัดฐานของสังคมที่เกิดจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม” โดย Wenzel อธิบายต่อไปว่า การทำความเข้าใจวิถีชีวิตของบุคคลให้เพียงศึกษาเฉพาะพฤติกรรมตามบรรทัดฐานของสังคม แต่จะต้องศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลอย่างสัมพันธ์กับแบบแผนความเป็นอยู่ เช่น สภาพความเป็นอยู่ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับพฤติกรรม การอยู่อาศัย ตลอดจนทรัพยากรทางวัตถุ และวัฒนธรรมของบุคคลนั้นด้วย (อ้างถึงใน มาฆะ ชิตตะสังคะ, 2548)

บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner, 1979) ได้เสนอการศึกษาวิถีชีวิตวัยรุ่นจะต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของบุคคลในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่จะต้องพิจารณาถึงบทบาทตามแนวคิดด้านจิตวิทยา และสังคมวิทยาในฐานะเป็นกลไกเชื่อมโยงบุคคลกับโครงสร้างทางสังคมเพราะโครงสร้างทางสังคมจะหล่อหลอมบทบาทของวัยรุ่นตามความมุ่งหวังที่วัยรุ่นประสงค์จะเรียนรู้ เช่น ความคาดหวังในการแสดงบทบาทที่แตกต่างกันจะขึ้นอยู่กับอายุ และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของหญิงและชาย และความคาดหวังในการแสดงบทบาท ยังมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงตามช่วงอายุที่แตกต่างกัน (อ้างถึงใน มาฆะ ชิตตะสังคะ, 2548)

สภาพแวดล้อมของกลุ่มบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับสูงจะแสดงรูปแบบพฤติกรรม และแบบแผนการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากวัยรุ่นที่มีสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า โดยรวมลักษณะอุปนิสัย และพฤติกรรมการดำเนินชีวิต (Rosens Stock, Strecher และ Becker, 1988) นอกจากนี้ กอล์ฟแมน (Goffman, 1971) ได้ศึกษาวิถีชีวิตของวัยรุ่นตามท้องถิ่นและการปฏิสัมพันธ์ภายในระบบสังคมพบว่า บุคคลเลือกสรรแบบแผนการแต่งกายและการแสดงออกกับปฏิกิริยาท่าทางตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและขณะเดียวกันก็แสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างความประทับใจให้กับผู้อื่นพร้อมกับแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและเจตคติของผู้อื่นระหว่างที่ตนเองได้ทำการปฏิสัมพันธ์ด้วย (อ้างถึงใน มาฆะ ชิตตะสังคะ, 2548)

ดังนั้นวัยรุ่น จึงเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ เป็นช่วงระยะเวลาระหว่างวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา ทางจิตวิทยา และทางสังคม การสิ้นสุดของการเป็นวัยรุ่นและเข้าสู่ผู้ใหญ่ค่อนข้างมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศหรือตามกลุ่มสังคม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่บุคคลนั้นได้รับความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจให้ทำหน้าที่หรืองานต่างๆ เช่น การขับขี่ยานพาหนะ การมีความสัมพันธ์ทางเพศ การเป็นทหาร การเลือกตั้ง หรือการแต่งงาน เป็นต้น การเป็นวัยรุ่นมักจะสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของเสรีภาพที่ได้รับจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง หรือสิทธิตามกฎหมาย หรือความสามารถในการตัดสินใจในบางเรื่องโดยไม่ต้องขอความยินยอม (วิกิพีเดีย, 2556) วัยรุ่นอายุ 13-21 ปี เป็นช่วงวัยที่ต่อจากช่วงปลายของวัยเด็กและเป็นวัยเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในสัดส่วนและหน้าที่ของอวัยวะและต่อมบางอย่างในร่างกายรวมทั้งอวัยวะเพศด้วย ในเด็กหญิงจะมีการเพิ่มขนาดของเต้านม และมีเจริญของขนบริเวณอวัยวะสืบพันธุ์ การมีประจำเดือนครั้งแรก และการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็วได้ลดลง ในเด็กชายมีการเพิ่มทั้งความสูงและน้ำหนักอย่างรวดเร็ว อวัยวะสืบพันธุ์จะมีการเพิ่มขนาด และมีขน มีการเปลี่ยนแปลงของเสียงและขน

บนใบหน้าจะเกิดขึ้นในระยะท้ายของวัย เด็กวัยนี้จะต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ จิตใจของเด็กอยู่ในระหว่างภาวะของการเป็นเด็กและการเป็นผู้ใหญ่ จิตใจของวัยรุ่นจึงเป็นในแง่อุดมการณ์และพยายามหาบุคคลตัวอย่าง เด็กในวัยนี้ต้องการรวมกลุ่มในเพศเดียวกัน ดังนั้นเด็กจึงต้องการอิสระ ตัดสินใจด้วยตัวเอง ไม่ชอบการควบคุมทั้งด้านร่างกาย ความนึกคิด และการแสดงออกที่ควรระวังในระยะนี้คือ ความรู้สึกท่างเห็นหมองอันเป็นผลให้เกิดความรู้สึกแยกตัวออกจากบุคคลอื่นพยายามเลี่ยงไม่สังคมหรือสนิทสนมกับบุคคลใดๆ ซึ่งความรู้สึกและพฤติกรรมเหล่านี้ อาจนำไปสู่ปัญหาที่รุนแรงได้ในอนาคต (ศศิวรรณ ทศนเอี่ยม และคณะ, 2555)

นอกจากนี้วัยรุ่นเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีผลต่ออัตราการขยายตัวของยอดขายสินค้าบางชนิด ค่อนข้างมาก มีผู้ประกอบการหลายรายมุ่งเน้นทำการตลาดเจาะจงไปที่กลุ่มนี้ที่สำคัญ อย่างไรก็ตามการที่วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นวัยที่มีการเสาะแสวงหาทั้งเพื่อน และแนวทางการดำเนินชีวิต โดยมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องและกระทบต่อการดำเนินชีวิตมากมาย ดังนั้นการทราบถึงพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของวัยรุ่นจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดแนวทางในการวางแผนการตลาด การสื่อสารที่สามารถเข้าถึงโลกของวัยรุ่น โดยมีความเข้าใจถึงความต้องการที่แท้จริงของวัยรุ่น นอกจากนี้การทำความเข้าใจกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นยังทำให้การพัฒนาสินค้า เป็นไปอย่างมีทิศทางครบวงจรธุรกิจทั้งด้านการผลิต การขาย การประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขายให้ถูกต้องตรงตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นจึงเป็นที่มาของความต้องศึกษาเรื่องรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในแต่ละกลุ่ม และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในเชิงธุรกิจด้านการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายและการผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบองค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคกลุ่มวัยรุ่นและเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดกลยุทธ์การตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวต่อไป

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปี ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 708,351 คน (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2555) เหตุผลที่เลือกวัยรุ่นในช่วงอายุนี้นี้ เป็นวัยที่ต่อจากช่วงปลายของวัยเด็กและเป็นวัยเริ่มต้นของวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงวัยที่ต้องการอิสระ ชอบการตัดสินใจด้วยตัวเองและไม่ชอบการควบคุม (ศศิวรรณ ทศนเอี่ยม และคณะ, 2555)

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากจำนวนประชากรวัยรุ่นช่วงอายุ 13-21 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 708,351 คน จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยการใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่างจากสัดส่วนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยประมาณค่าสัดส่วนหรือร้อยละ ขนาดตัวอย่างจะหาได้จากสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรวัยรุ่นทั้งหมด

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อแทนค่าโดยผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่างเป็น 50 % หรือ 0.50 จากประชากรผู้หญิงวัยทำงานทั้งหมด ระดับความน่าจะเป็นของประชากรเท่ากับ 0.5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550:48) จะได้ผลดังนี้

$$n = \frac{708,351}{1 + 708,351 (0.05)^2}$$

$$= 399.77 \text{ หรือ } 400 \text{ ราย}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ 384 ตัวอย่าง และเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัย ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 400 ตัวอย่าง

ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำไว้เป็นจำนวน 400 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากเพื่อเลือกเขตพื้นที่ โดยแบ่งตามเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร เป็น 6 กลุ่มการปกครองประกอบด้วย

1. กลุ่มรัตนโกสินทร์ มีทั้งหมด 9 เขต ได้แก่ เขตดุสิต เขตบางซื่อ เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตพญาไท เขตพระนคร และเขตราชเทวี และเขตสัมพันธวงศ์

2. กลุ่มเจ้าพระยา มีทั้งหมด 9 เขต ได้แก่ เขตคลองเตย เขตดินแดง เขตบางคอแหลม เขตบางนา เขตพระโขนง เขตยานนาวา เขตสาทร เขตวัฒนา และเขตห้วยขวาง

3. กลุ่มบูรพา มีทั้งหมด 9 เขต ได้แก่ เขตสายไหม เขตหลักสี่ เขตลาดพร้าว เขตดอนเมือง เขตบางเขน เขตบึงกุ่ม เขตจตุจักร เขตบางกะปิ และเขตวังทองหลาง

4. กลุ่มศรีนครินทร์ มีทั้งหมด 8 เขต ได้แก่ เขตสะพานสูง เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตประเวศ เขตสวนหลวง และเขตคันนายาว

5. กลุ่มกรุงธนใต้ มีทั้งหมด 8 เขต ได้แก่ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตจอมทอง เขตทุ่งครุ เขตราษฎร์บูรณะ เขตธนบุรี เขตคลองสาน และเขตบางแค

6. กลุ่มกรุงธนเหนือ มีทั้งหมด 7 เขต ได้แก่ เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน เขตบางกอกน้อย เขตทวีวัฒนา เขตบางกอกใหญ่ เขตภาษีเจริญ และเขตหนองแขม

โดยสุ่มจับฉลากจาก 6 กลุ่มแบ่งเป็นกลุ่มละ 2 เขต ได้ 12 เขต ดังนี้ เขตปทุมวัน เขตสัมพันธวงศ์ เขตคลองเตย เขตสาทร เขตบางเขน เขตจตุจักร เขตมีนบุรี เขตคลองสามวา เขตคลองสาน เขตบางบอน เขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม เขตละ 35 ชุด

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ไปทำการจัดเก็บข้อมูล ณ สถานที่ชุมชน เช่น ตลาด บริเวณนอกศูนย์การค้า หมู่บ้าน เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลนั้นมาจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิ (แบบสอบถาม) โดยจะว่าจ้างนักศึกษาลงไปเก็บแบบสอบถามก่อนลงเก็บแบบสอบถาม นักศึกษาต้องได้รับการอบรมเรื่องการเก็บแบบสอบถาม รวมทั้งเขตพื้นที่ที่จะไปเก็บข้อควรระวังต่างๆ และข้อมูลทุติยภูมิ เช่น อินเทอร์เน็ต, นิตยสาร, หนังสือภาษาอังกฤษ (Textbook) และวารสารทางวิชาการ (Articles) เพื่อเป็นข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 คือข้อมูลด้านประชากร (Demographic Profile) ตอนที่ 2 คือข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมาจากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ สำหรับข้อมูลปฐมภูมิผู้วิจัยว่าจ้างนักศึกษาลงไปเก็บแบบสอบถามก่อนลงเก็บแบบสอบถาม นักศึกษาต้องได้รับการอบรมเรื่องการเก็บแบบสอบถาม ข้อควรระวังต่างๆ สำหรับข้อมูลทุติยภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นิตยสาร หนังสือภาษาอังกฤษ (Textbook) และวารสารทางวิชาการ (Articles)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการประมวลผลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาซึ่งประกอบด้วย การหาค่าเปอร์เซ็นต์ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis)

ผลการวิจัย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง อายุ 18-20 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาสถาบันการศึกษาสังกัดหน่วยงานเอกชน มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท

การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น

1. การจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรม

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัยและหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 8 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มกิจกรรมการกุศลออกกำลังกาย ทำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ทำทนายและประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในอดีต

ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปรดังนี้ ฉันทเล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก ฉันทออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเป็นประจำ ฉันททำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ทำทนาย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง ฉันทไปพิพิธภัณฑ์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในอดีต ฉันทเป็นอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล ฉันทได้รับเชิญให้ไปเป็นเกียรติในงานเปิดตัวสินค้าและงานสังคม และฉันทใช้เวลาในการปลูกต้นไม้หรือดูแลต้นไม้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มกิจกรรมงานเลี้ยงสังสรรค์และกิจกรรมนอกบ้าน (shopping ทานข้าว)

ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปรดังนี้ ฉันทไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ฉันทออกไปเที่ยวกลางคืน ฉันทใช้เวลาส่วนใหญ่ในการซื้อของตามศูนย์การค้า ฉันทใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน และฉันทออกไปรับประทานอาหารนอกบ้าน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มกิจกรรมการเลี้ยงโชค ข้าราชการและเที่ยวต่างประเทศ

ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปรดังนี้ ฉันทเลี้ยงโชคด้วยการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ฉันทติดตามข่าวสถานการณ์ปัจจุบันจากสื่อต่างๆ และฉันทไปเที่ยวต่างประเทศเป็นประจำ

กลุ่มที่ 4 กลุ่มกิจกรรมชอบการเลี้ยงสัตว์ ร้องเพลงและความสวยงามงาม

ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปรดังนี้ ฉันทเลี้ยงสัตว์ไว้เป็นเพื่อน ฉันทใช้เวลาในการร้องคาราโอเกะ และฉันทเข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวย สปา

กลุ่มที่ 5 กลุ่มกิจกรรมเล่นอินเทอร์เน็ตและดูหนัง

ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปรดังนี้ ฉันทใช้เวลาว่างในการท่องอินเทอร์เน็ต ฉันทดูโทรทัศน์ หรือ วีดีโอ หรือ วีซีดี หรือ ดีวีดีที่บ้าน และฉันทไปชมภาพยนตร์ ณ โรงภาพยนตร์

กลุ่มที่ 6 กลุ่มกิจกรรมการอ่านหนังสือ นิยายสารและดูแลความสะอาดบ้าน

ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปรดังนี้ ฉันทชอบอ่านหนังสือและนิยายสาร และฉันททำความสะอาดบ้านด้วยตัวเอง

กลุ่มที่ 7 กลุ่มกิจกรรมที่ใช้เวลาอยู่กับตัวเองตามลำพัง

ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปรคือ ฉันทใช้เวลาอยู่กับตัวเองตามลำพังเรื่อยๆ และฉันทพักผ่อนที่บ้านแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน

กลุ่มที่ 8 กลุ่มกิจกรรมร่วมกับครอบครัวและกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปรดังนี้ ฉันททำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวและฉันทสวดมนต์และทำบุญ

2. ความสนใจในประเด็นต่างๆ

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัยและหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 6 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มสนใจการดูแลสุขภาพและให้ความสำคัญกับครอบครัว

ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปรดังนี้ ฉันทสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง ฉันทมักจัดการกับทุกอย่างให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ ฉันทให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย ฉันทสนใจที่จะดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ ฉันทให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก และฉันทสนใจจะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสนใจธรรมชาติ การกุศล ชุมชน ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมที่ตื่นเต้นท้าทาย

ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปรดังนี้ ฉันทสนใจเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของฉันทให้เจริญก้าวหน้า ฉันทสนใจเข้าร่วมงานการกุศลเพื่อช่วยเหลือสังคม ฉันทสนใจการเที่ยวชมศิลปะและวัฒนธรรมของไทย ฉันทสนใจติดตามรายการธรรมชาติ ฉันทติดตามข่าวการเมือง การแก้ไขปัญหาของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และฉันทสนใจทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นและท้าทาย เช่น ล่องแก่ง ปีนหน้าผา

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสนใจการพยากรณ์ ข่าวแวดวงบันเทิง สไตล์ของเสื้อผ้าและเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม

ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปรดังนี้ ฉันทสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง ข่าวซุบซิบดารา นักร้อง ฉันทสนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสนิยม ฉันทสนใจเรื่องการทำนายทายทัก การพยากรณ์โชคชะตา และฉันทให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสนใจการแต่งตัว การซื้อสินค้า Brand Name และความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปรดังนี้ ฉันทนิยมซื้อตราสินค้าที่มีชื่อเสียง (Brand Name) ฉันทชอบแต่งตัวให้ดูโดดเด่นแตกต่างจากคนอื่น ๆ ความสำเร็จของฉันท คือ การมีชื่อเสียงและเกียรติยศ และฉันทสนใจทดลองใช้ตราสินค้าใหม่ๆ มากกว่าใช้แต่ตราสินค้าเดิม

กลุ่มที่ 5 กลุ่มสนใจเดินทางรอบโลก การพัฒนาตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง

ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปรดังนี้ ฉันทรับประทานอาหารจานด่วนเป็นประจำ ฉันทไม่สนใจว่าใครจะมองอย่างไร ฉันทแต่งตัวตามแบบที่ฉันทชอบ การเดินทางรอบโลกเป็นหนึ่งในความฝันของฉันท และฉันทพยายามพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จในอาชีพ

กลุ่มที่ 6 กลุ่มสนใจข่าวกีฬาทั้งในและต่างประเทศ

ประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัวคือฉันทสนใจข่าวกีฬาทั้งในและต่างประเทศ

3. ความคิดเห็นต่อตนเองในประเด็นต่างๆ

เมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัยและหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มกิจกรรม ผู้วิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มกิจกรรมได้ทั้งสิ้น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิของประชาชน สิ่งแวดล้อม และคุณค่าทางจิตใจ

ประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปรดังนี้ ภัยทางธรรมชาติเป็นเหตุการณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ องค์กรธุรกิจควรคืนกำไรกลับสู่สังคมบ้างคนเรากำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง ไม่ใช่ฟ้าลิขิตคนจะดีที่ใจซื่อที่การแต่งกายประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ ประสบการณ์การทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร และฉันยินดีจ่ายเงินเพิ่มขึ้นสำหรับสินค้าที่ใช้วัสดุซึ่งไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 2 กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจ การดำเนินชีวิตและการเรื่องเสื้อผ้าที่เหมาะสม

ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปรดังนี้ ฉันมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ คนเราควรยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิต การเลือกชุดชั้นในที่เหมาะกับสรีระของตัวเองเป็นเรื่องสำคัญ ชีวิตในวันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน และประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

กลุ่มที่ 3 กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับการเงินงานและ ครอบครัว

ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปรดังนี้ ฉันเป็นนักจัดการด้านการเงินที่ดี ฉันคาดหวังจะเป็นผู้บริหารระดับสูงในอีก 10 ปีข้างหน้า และสำหรับฉันครอบครัวย่อมสำคัญกว่างาน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง ความพึงพอใจ ในสินค้าและพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ

ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปรดังนี้ ฉันเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำตราสินค้าและราคาไม่ใช่เรื่องสำคัญ อยู่ที่ความพอใจ และการเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณา และเรื่อง คุณภาพของสินค้า

ประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปรดังนี้ ฉันรู้สึกว่าตัวเองอายุอ่อนกว่าผู้อื่นเสมอ สินค้าราคาแพงแต่มีคุณภาพย่อมดีกว่าสินค้าราคาถูกแต่คุณภาพต่ำ และโฆษณามีส่วนช่วยให้เราตัดสินใจซื้อสินค้า

4. การสกัดปัจจัยกลุ่มกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น

เมื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นมารวมกัน แล้วนำมาวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อลดจำนวนตัวแปร โดยใช้วิธีองค์ประกอบหลัก (Principle component) ในการสกัดปัจจัยและหมุนแกนปัจจัยมุมฉากแบบ Varimax เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและจัดกลุ่มความสนใจ ผู้วิจัยพบว่า สามารถจัดกลุ่มความสนใจได้ทั้งสิ้น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่ม Ngo

ประกอบด้วยตัวแปร 17 ตัวแปรดังนี้ องค์กรธุรกิจควรคืนกำไรกลับสู่สังคมบ้าง คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ คนเรากำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง ไม่ใช่ฟ้าลิขิต คนเราควรยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิต ชีวิตในวันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ คนจะดีที่ใจซื่อที่การแต่งกาย ภัยทางธรรมชาติเป็นเหตุการณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉันคิดว่าชุดชั้นในที่ดีควรใส่สบายมากกว่าสวย ฉันมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ โฆษณามีส่วนช่วยให้เราตัดสินใจซื้อสินค้า การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ ประสบการณ์การทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร และการเลือกชุดชั้นในที่เหมาะกับสรีระของตัวเองเป็นเรื่องสำคัญสำหรับฉันครอบครัวย่อมสำคัญกว่างาน ดังตารางที่ 1

กลุ่มที่ 2 กลุ่ม นักประวัติศาสตร์ใส่ใจพัฒนาชุมชน

ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปรดังนี้ ฉันไปพิพิธภัณฑ์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในอดีต ฉันสนใจเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของฉันให้เจริญก้าวหน้า ฉันใช้เวลาในการปลูกต้นไม้หรือดูแลต้นไม้ ฉันได้รับเชิญให้ไปเป็นเกียรติในงานเปิดตัวสินค้าและงานสังคม ฉันสนใจติดตามรายการธรรมะ ฉันเล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก ฉันทำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ทำท่าย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง ฉันเป็นอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล ฉันติดตามข่าวการเมือง การแก้ไขปัญหาของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง และฉันสนใจทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นและทำท่าย เช่น ล่องแก่ง ปีนหน้าผา ดังตารางที่ 2

กลุ่มที่ 3 กลุ่มชาวซูชิชิบิตารา

ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปรดังนี้ ฉันสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง ชาวซูชิชิบิตารา นักร้อง ฉันเข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวย สปา ฉันสนใจเรื่องการทนายทนายที่การพยากรณ์ โชคชะตา ฉันสนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสความนิยม ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่ในการซื้อของตามศูนย์การค้า ฉันให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา และฉันชอบแต่งตัวให้ดูโดดเด่นแตกต่างจากคนอื่น ๆ ดังตารางที่ 3

กลุ่มที่ 4 กลุ่มรักสุขภาพ

ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปรดังนี้ ฉันมักจัดการกับทุกอย่างให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ ฉันให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย ฉันสนใจจะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ ฉันพักผ่อนที่บ้านแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน ฉันสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง ฉันสนใจที่จะดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ และฉันให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 1 แสดงตัวแปรความคิดเห็นและน้ำหนักปัจจัยของกลุ่มที่ 1

ความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ	Factor Loading
องค์กรธุรกิจควรคืนกำไรกลับสู่สังคมบ้าง	0.685
คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ	0.675
ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์	0.664
คนเรากำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง ไม่ใช่ฟ้าลิขิต	0.664
คนเราควรยึดทางสายกลางในการดำเนินชีวิต	0.664
ชีวิตในวันนี้ต้องดีกว่าเมื่อวาน	0.657
ประชาชนที่ดีควรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	0.632
ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ	0.624
คนจะดีดีที่ใจใช้ที่การแต่งกาย	0.617
ภัยทางธรรมชาติเป็นเหตุการณ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้	0.614
ฉันคิดว่าชุดชั้นในที่ดีควรใส่สบายมากกว่าสวย	0.604
ฉันมีความสุขและพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ทุกวันนี้	0.602
โฆษณามีส่วนช่วยให้เราตัดสินใจซื้อสินค้า	0.571
การเมืองเป็นเรื่องของคนทั้งประเทศ	0.566
ประสบการณ์การทำงานมีค่ากว่าปริญญาบัตร	0.554
การเลือกชุดชั้นในที่เหมาะกับสรีระของตัวเองเป็นเรื่องสำคัญ	0.514
สำหรับฉันครอบครัวย่อมสำคัญกว่างาน	0.510

(ค่า Eigenvalues = 10.134 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 13.16%)

ตารางที่ 2 แสดงตัวแปรความคิดเห็นและน้ำหนักปัจจัยของกลุ่มที่ 2

ความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ	Factor Loading
ฉันไปพิพิธภัณฑ์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในอดีต	0.644
ฉันสนใจเข้าร่วมพัฒนาชุมชนของฉันให้เจริญก้าวหน้า	0.603
ฉันใช้เวลาในการปลูกต้นไม้หรือดูแลต้นไม้	0.582
ฉันได้รับเชิญให้ไปเป็นเกียรติในงานเปิดตัวสินค้าและงานสังคม	0.566
ฉันสนใจติดตามรายการธรรมะ	0.565
ฉันเล่นดนตรีเป็นงานอดิเรก	0.558
ฉันทำกิจกรรมที่ตื่นเต้น ทำท่าย เช่น ปีนผา ล่องแก่ง	0.555
ฉันเป็นอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล	0.536
ฉันติดตามข่าวการเมือง การแก้ไขปัญหาของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง	0.518
ฉันสนใจทำกิจกรรมที่ตื่นเต้นและทำท่าย เช่น ล่องแก่ง ปีนหน้าผา	0.512

(ค่า Eigenvalues = 7.672 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 9.96%)

ตารางที่ 3 แสดงตัวแปรความคิดเห็นและน้ำหนักปัจจัยของกลุ่มที่ 3

ความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ	Factor Loading
ฉันสนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง ข่าวซุบซิบดารา นักร้อง	0.651
ฉันเข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวย สปา	0.644
ฉันสนใจเรื่องการทำนายทายทัก การพยากรณ์โชคชะตา	0.592
ฉันสนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสความนิยม	0.587
ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่ในการซื้อของตามศูนย์การค้า	0.521
ฉันให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา	0.520
ฉันชอบแต่งตัวให้ดูโดดเด่นแตกต่างจากคนอื่น ๆ	0.508

(ค่า Eigenvalues = 3.475 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 4.51%)

ตารางที่ 4 แสดงตัวแปรความคิดเห็นและน้ำหนักปัจจัยของกลุ่มที่ 4

ความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ	Factor Loading
ฉันมักจัดการกับทุกอย่างให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ	0.602
ฉันให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย	0.562
ฉันสนใจจะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่	0.543
ฉันพักผ่อนที่บ้านแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน	0.539
ฉันสนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง	0.533
ฉันสนใจที่จะดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ	0.531
ฉันให้ความสำคัญกับครอบครัวเป็นอันดับแรก	0.516

(ค่า Eigenvalues = 2.945 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 3.83%)

กลุ่มที่ 5 กลุ่มบันเทิงเริงรมย์

ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปรดังนี้ ฉันไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ฉันออกไปเที่ยวกลางคืน ฉันไปชมภาพยนตร์ ณ โรงภาพยนตร์ และฉันใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงตัวแปรความคิดเห็นและน้ำหนักปัจจัยของกลุ่มที่ 5

ความคิดเห็นต่อประเด็นต่างๆ	Factor Loading
ฉันไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล	0.571
ฉันออกไปเที่ยวกลางคืน	0.479
ฉันไปชมภาพยนตร์ ณ โรงภาพยนตร์	0.462
ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน	0.451

(ค่า Eigenvalues = 2.461 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของข้อมูลได้ 3.20%)

อภิปรายผล

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง อายุ 18-20 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาสถาบันการศึกษาสังกัดหน่วยงานเอกชน มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 15,001 - 25,000 บาท สอดคล้องกับ เพ็ญนิภา พรพัฒนนางกูร (2551) เรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรม การซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นนำเข้าจากต่างประเทศของวัยรุ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-22 ปี เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี

การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น

1. การจัดสรรเวลาในการทำกิจกรรม ได้แก่ กลุ่มกิจกรรมงานเลี้ยงสังสรรค์และกิจกรรมนอกบ้าน (shopping ทานข้าว) กลุ่มกิจกรรมชอบการเลี้ยงสัตว์ ร้องเพลงและความสวยความงาม กลุ่มกิจกรรมเล่นอินเทอร์เน็ตและดูหนัง กลุ่มกิจกรรมการอ่านหนังสือ นิยายสารและดูแลความสะอาดบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ รัตนเพิ่มพูนผล (2552) เรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย พบว่า การดำเนินชีวิตของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย ด้านกิจกรรมยามว่าง พบว่า นักศึกษามีกิจกรรมยามว่างที่หลากหลาย สำหรับงานอดิเรกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะดูรายการทีวีทั่วไป รายการข่าว รายการเพื่อความบันเทิงต่างๆ การอ่านหนังสือนอกเวลา นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังให้ความสำคัญกับกิจกรรมทางสังคมผ่านทางอุปกรณ์ติดต่อสื่อสาร โดยการพูดคุยโทรศัพท์กับเพื่อนๆ และการใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารผ่านโปรแกรมสนทนา การเล่นเกม เป็นต้น

2. ความสนใจในประเด็นต่างๆ ได้แก่ กลุ่มสนใจการแต่งตัว การซื้อสินค้า Brand Name สอดคล้องกับ เพ็ญนิภา พรพัฒนนางกูร (2551) เรื่อง ทักษะคิดและพฤติกรรม การซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นนำเข้าจากต่างประเทศของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีทัศนคติด้านการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นนำเข้าจากต่างประเทศของวัยรุ่น ว่า เป็นสินค้าที่มีความทันสมัยหรือตามแฟชั่นและมีคุณภาพดี นอกจากนี้ยังเหมาะที่จะซื้อเป็นของขวัญชิ้นดีสำหรับเพื่อนฝูง แต่วัยรุ่นไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการสวมใส่แล้วเป็นที่นิยมรับของเพื่อนฝูงและสังคม

3. ความคิดเห็นต่อตนเองในประเด็นต่างๆ ได้แก่ กลุ่มความคิดเห็นเกี่ยวกับการโฆษณา วัลภา แซ่อึ้ง (2548) เรื่อง พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อมส่งผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษาในจังหวัดชลบุรีอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะ การโฆษณาของสถานเริงรมย์ทางสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ นิยายสาร ทำให้อยากไปเที่ยว

4. การสกัดปัจจัยกลุ่มกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น สามารถจัดกลุ่มความสนใจได้ทั้งสิ้น 5 กลุ่ม ได้แก่

4.1 กลุ่ม Ngo เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ สอดคล้องกับ วรรณิการ์ เสาวรานนท์ (2553) เรื่อง ทักษะคิดเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับพฤติกรรมการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการร่วมรับผิดชอบภาวะโลกร้อนและเล็งเห็นความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาภาวะโลกร้อนในระดับมาก โดยให้ความสำคัญกับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่ควรมองข้ามและเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันรับผิดชอบ โดยให้ความคิดเห็นว่า การใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ดังนั้นต้องมีการรณรงค์ลดปัญหาโลกร้อนและการประหยัดการใช้ไฟฟ้า

4.2 กลุ่มนักประวัติศาสตร์ใส่ใจพัฒนาชุมชน เป็นกลุ่มที่ให้ความสำคัญงานอาสาสมัครช่วยงานองค์กรการกุศล สอดคล้องกับ เครือข่ายจิตอาสา (2558). โครงการปลูกฝังต้นกล้า แห่งความดี ด้วยกิจกรรมเยาวชนจิตอาสา โดยมี น.ส.ปริยาพรรณ ศรีพลอย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย ผู้เข้าร่วมงาน ได้กล่าวว่า “งานอาสาสมัคร ดูเหมือนเป็นเรื่องเล็กๆ หลายคนบอกว่ามันไม่ได้ช่วยอะไร แต่มันสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดของคนที่คิดว่าตัวเองไม่สามารถช่วยอะไร สังคมได้เลย กิจกรรมที่ทำเพลงรู้สึกได้ว่า อย่างน้อย เราไม่ใช่หมอรักษาคนไข้ไม่ได้ แต่กำลังใจเพลงช่วยได้ เพลงให้ได้ ไม่มากนัก แต่เพลงมีความสุขที่ได้ทำจริงๆ” แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นไทยใส่ใจพัฒนาชุมชน ช่วยเหลือสังคมให้ดีขึ้นด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา

4.3 กลุ่มข่าวซุบซิบดารา เป็นกลุ่มที่สนใจเรื่องราวในแวดวงบันเทิง สนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสความนิยม และให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา สอดคล้องกับ ยูทุเพลย์ (2558) เรื่อง วัยรุ่นยกนิ้ว “ซานิ” ไอคอนแฟชั่นคนรุ่นใหม่ กล่าวว่า “ซานิ-นิภาภรณ์ ฐิติธนการ ได้รับกระแสชื่นชมมากมาย ทั้งในเรื่องแนวเพลงที่ฟังง่ายบอกความเป็นตัวตนที่ชัดเจนขึ้น และในเรื่องการแต่งตัวที่มีสไตล์เป็นตัวเอง ไม่ว่าจะแต่งตัวในการทำงานเพลงหรือการแต่งตัวในชีวิตประจำวันก็มักถูกชื่นชมและพูดถึงอยู่เสมอ จนบรรดาวัยรุ่นยกให้เป็น ไอคอนในด้านแฟชั่นคนใหม่” แสดงให้เห็นว่าดารา นักแสดง เป็นกลุ่มคนที่วัยรุ่นให้ความสนใจทั้งเรื่องผลงาน การแต่งกาย และวิถีชีวิต

4.4 กลุ่มรักสุขภาพ เป็นกลุ่มให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย สนใจดูแลสุขภาพของตัวเองให้แข็งแรง สอดคล้องกับ สิริภัทร สาระรักษ์ (2553) เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพวัยรุ่นในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 11 และ 13 พบว่า วัยรุ่นมีการทำกิจกรรมและการออกกำลังกายโดยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนจะออกกำลังกาย

ตามประเภทกีฬาที่ตนเองชอบ นักเรียนจะออกกำลังกายในตอนเช้า เพราะทำให้สดชื่น

4.5 กลุ่มบันเทิงเจริญรมย์ เป็นกลุ่มที่ชอบงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล การเที่ยวกลางคืนและการใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน สอดคล้องกับ วัลภา แซ่อึ้ง (2548) เรื่อง พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรี พบว่า สาเหตุในการเที่ยวกลางคืนของนักศึกษา คือ ปัจจัยด้านส่วนบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม และสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านครอบครัว

ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ทางการตลาด

เนื่องจากรูปแบบการดำเนินชีวิตของแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะอยู่ในครอบครัวเดียวกัน ระดับชนชั้นทางสังคมเท่ากัน หรือ มีรายได้ระดับเดียวกัน แต่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันได้ (Kotler and Armstrong ,2010) และในทางการตลาด รูปแบบการดำเนินชีวิตจะส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคที่ให้โอกาสในการสร้างและพัฒนาความเป็นตัวเองจากการบริโภคผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลาย ซึ่งผลิตภัณฑ์หรือบริการเหล่านั้นเป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันส่งผลต่อวิธีการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ลักษณะของพฤติกรรมต่างๆ จะเป็นตัวบ่งบอกถึงรูปแบบการดำเนินชีวิต แต่ละแบบ พฤติกรรมในการเข้าสังคม การบริโภค การหาความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เวลาว่าง และการแต่งตัว ล้วนเป็นส่วนประกอบของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าที่สิ้น ซึ่งจากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ทางการตลาดได้ดังนี้

1. กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อมและการตลาดเพื่อสังคม

นักการตลาดที่มีกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายสามารถเลือกใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อสิ่งแวดล้อม การตลาดเพื่อชุมชนและสังคมเพื่อจูงใจเป้าหมายกลุ่มนี้ได้เนื่องจากผลวิจัยที่ได้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นกลุ่ม Ngo และกลุ่มนักประวัติศาสตร์ใส่ใจพัฒนาชุมชน มีความคิดว่าองค์กรธุรกิจควรคืนกำไรกลับสู่สังคมบ้าง คุณค่าทางจิตใจมีความหมายมากกว่าวัตถุสิ่งของ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องช่วยกันอนุรักษ์ ซึ่งอาจใช้แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งคือการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับใกล้และไกล อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (csrcom.com)

2. กลยุทธ์ทางการตลาดสำหรับสินค้าเพื่อสุขภาพ

โดยการเน้นที่คุณภาพของสินค้า ความถูกสุขอนามัย หรือ แม้แต่สินค้าเสริมความงามที่ส่งเสริมให้เกิดบุคลิกภาพที่ดี เนื่องจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นกลุ่มรักสุขภาพมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ให้ความสำคัญกับการรับประทานอาหารที่ถูกสุขอนามัย สนใจจะตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ พักผ่อนที่บ้านแทนการออกไปเที่ยวกลางคืน สนใจดูแลสุขภาพของตนเองให้แข็งแรง และสนใจที่จะดูแลตัวเองให้ดูดีอยู่เสมอ ดังนั้นจึงเป็นโอกาสสำหรับนักการตลาดสินค้าเพื่อสุขภาพในการทำการตลาดกับกลุ่มวัยรุ่นดังกล่าว

3. การตลาดโดยใช้อารมณ์ความรู้สึก Emotional Marketing

การแข่งขันในปัจจุบันเน้นการสร้างการรับรู้และจดจำในตราสินค้า ผู้บริโภคยอมที่จะจ่ายเพื่อซื้อประสบการณ์ซึ่งเป็นการจ่ายให้กับทุกสัมผัสไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแสง สี เสียง บรรยากาศ ยิ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นด้วยแล้วสิ่งเหล่านี้ยิ่งมีความสำคัญมากเพราะวัยรุ่นมักใช้อารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจซื้อสินค้าและจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นกลุ่มซุบซิบดารากลุ่มบันเทิงเจริญรมย์มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สนใจเรื่องราวในดวงบันเทิงข่าวซุบซิบดารานักร้อง เข้าสถานเสริมความงาม เช่น ร้านเสริมสวยสปา สนใจเรื่องการทำนายทายทัก การพยากรณ์โชคชะตา สนใจเรื่องที่อยู่ในกระแสความนิยม ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการซื้อของตามศูนย์การค้า ให้ความสำคัญกับสไตล์ของเสื้อผ้ามากกว่าราคา ชอบแต่งตัวให้ดูโดดเด่นแตกต่างจากคนอื่นๆ ชอบไปงานเลี้ยงสังสรรค์และงานรื่นเริงตามเทศกาล ออกไปเที่ยวกลางคืน และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2555. ข้อมูลประชากรและบ้าน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.dopa.go.th/> (12 มิถุนายน 2556)
- กรรณิการ์ เสาวรานนท์. 2553. ทศนคติเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนกับพฤติกรรมการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เครือข่ายจิตอาสา. 2558. โครงการปลูกฝังต้นกล้า แห่งความดี ด้วยกิจกรรมเยาวชนจิตอาสา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.volunteerspirit.org/node/1034>
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วี อินเทอร์เน็ต.
- ปัทมรา คล้ายชม. 2555. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรณการซื้อสินค้าและบริการฟุ่มเฟือยของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญนิภา พรพัฒน์นางกูร. 2551. ทศนคติและพฤติกรรมกรรณการซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นนำเข้าจากต่างประเทศของวัยรุ่น. ค้นคว้าเฉพาะบุคคล. กรุงเทพฯ : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- มาฆะ ชิตตะสังคะ และคณะ. 2548. วิธีชีวิตวัยรุ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://office.nu.ac.th/gentle/teen2.htm> (17 กรกฎาคม 2556)
- ยูทูเพลย์. 2558. วัยรุ่นยกนิ้ว “ซานิ” ไอคอนแฟชั่นคนรุ่นใหม่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://news.you2play.com/archives/36176-วัยรุ่นยกนิ้ว-ซานิ-ไอคอนแฟชั่นคนรุ่นใหม่>
- ลัดดาวัลย์ รัตนเพิ่มพูนผล. 2552. รูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัลภา แซ่อึ้ง. 2548. พฤติกรรมกรรณการเกี่ยวกับกลางคืนของนักศึกษาในเขตจังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิกิพีเดีย. 2556. รูปแบบการดำเนินชีวิต. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/รูปแบบการดำเนินชีวิต> (17 กรกฎาคม 2556)
- วิกิพีเดีย. 2556. วัยรุ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/วัยรุ่น> (17 กรกฎาคม 2556)
- ศศิวรรณ ทศนเอี่ยม และ ณีรนุช วรรณโสง. (2555). เอกสารประกอบการสอน: บทที่ 4 วัยของชีวิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สิริกัทร สารระรักษ. 2553. การศึกษาพฤติกรรมสุขภาพวัยรุ่นในเขตตรวจราชการสาธารณสุขที่ 11 และ 13. อุบลราชธานี: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- Csocom. 2556. ความหมายของ CSR. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.csocom.com/csr.php> (5 พฤศจิกายน 2556)
- Kotter, P. 2000. Marketing Management. 10th ed., New Jersey, Prentice-Hall.
- Kotler, P. & Armstrong, G. 2010. Principles of Marketing 13th ed. Pearson.

ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาล
ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี
People's Requirement towards the Service
of the Municipality in Makham Subdistrict Chanthaburi Province.

พัชฌณธ์ ฤทธิชัย, พรทิพา นิโรจน์, จำเริญ คังคะศรี
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 7 แห่ง จำนวน 379 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยรวม พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมาด้านการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส ด้านสวัสดิการและสังคม และด้านการจัดเก็บรายได้ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่การให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายด้านมีปัจจัยด้าน การศึกษา รายได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ต่างกันจะมีความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนประชาชนในเขตพื้นที่การให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายด้านมีปัจจัยด้าน ที่มีปัจจัยด้าน เพศ อายุ อาชีพต่างกันจะมีความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความต้องการของประชาชน, การให้บริการของเทศบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, เทศบาลตำบลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

Abstract

The purposes of this research were 1) to study people's requirements towards the service of the Municipality in Makham subdistrict Chanthaburi Province and 2) to study affecting factor people's requirements towards the service of the Municipality in Makham Subdistrict Chanthaburi Province. The research samples were 379 people from 7 areas in Makham Subdistrict Chanthaburi Province. The instrument used in the data collection was a 5 rating scale questionnaire with the 0.91 level of reliability. The statistics were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's pairwise test.

The results were 1) people's requirements in all aspects towards service of the Municipality in Makham Subdistrict Chanthaburi Province were at the high level. The first 3 highest requirements were the aspects of disaster prevention and mitigation, cooperative service/ service counter between public and private sectors, and revenue collecting. 2) Factors affecting people's requirements towards the municipality's service in Makham Subdistrict Chanthaburi Province were level of education, revenue, news information receiving, knowledge and understanding in municipality authority and function, showing the .05 level of statistical significance. People with different gender, age, and career did not show their different requirements towards the municipality's service in Makham Subdistrict Chanthaburi Province.

Keywords : People's Requirement, Service of the Municipality, Local government, Municipality in Makham Subdistrict Chanthaburi Province.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 ได้กำหนดการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นและพัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการรวมถึงจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550 : 22)

การให้บริการของรัฐ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่ดี นับว่าเป็นนโยบายที่สำคัญของทุกรัฐบาล ในยุคของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนเป็นสิ่งที่รัฐบาลพึงกระทำ และสำหรับช่วงปัจจุบันที่โลกกำลังก้าวสู่ศตวรรษใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารที่สามารถไหลเวียนจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่งได้อย่างรวดเร็ว ภาพหนึ่งที่ประชาชนได้ประจักษ์จากสื่อต่างๆ ก็คือ กระแสการเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเพื่อเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ดังนั้น การส่งเสริมบริการประชาชนของภาครัฐเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ โดยรัฐจะต้องสร้างระบบบริหารและการบริการที่รวดเร็ว เสมอภาคเป็นธรรม และเป็นทีที่พึงพอใจแก่ประชาชนให้มากที่สุด การปรับบริบท ภารกิจ และขนาดของหน่วยของรัฐ ซึ่งรัฐได้กำหนดวิธีการโดย การจัดกลุ่มภารกิจของรัฐ การจัดโครงการส่วนราชการ ให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มภารกิจ การกระจายอำนาจการปกครองสู่องค์กรส่วนท้องถิ่น การมอบอำนาจการบริหารราชการจากกระทรวง กรม กองต่างๆ ไปสู่จังหวัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน การปรับกลไกและวิธีการบริหารงบประมาณแผ่นดิน การปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของรัฐวิสาหกิจ การพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ การลดขนาดกำลังหน่วยงานของรัฐ การเสริมสร้างประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงเป็นนโยบายและเป้าหมายที่สำคัญของรัฐในปัจจุบัน (วรินทร์ พูลสนอง. 2552: 1)

รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นประเทศไทยในปัจจุบัน มีอยู่ 5 รูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาลองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาตำบลและการบริหารส่วนตำบล ซึ่งกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยาเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่มีลักษณะบางด้านต่างจากท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ เป็นรูปแบบที่มีอยู่เพียงรูปแบบละ 1 แห่ง ลักษณะเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งโดยเฉพาะต่างหากจากองค์กรท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่างๆ มีลักษณะคล้ายกับการปกครองในรูปแบบเทศบาลซึ่งรัฐจะกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่เทศบาลในการจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อมาใช้จ่ายในการบริหารท้องถิ่นปัจจุบันเทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ระดับ มีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอำนาจทางการคลังแตกต่างกัน คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในท้องที่มีพื้นที่นอกเขตความรับผิดชอบของท้องถิ่นรูปแบบอื่นๆ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุดท้ายได้แก่ สภาตำบลและการบริหารส่วนตำบล มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ เช่นกัน และการบริหารทางการคลังแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ แยกรายได้และรายจ่ายของสภาตำบลใน ส่วนที่ 1 และรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลใน ส่วนที่ 2 เป็นต้น (รูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทย. 2555. ออนไลน์)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดจันทบุรี มีรูปแบบของหน่วยงานที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้มีสถานะเป็นนิติบุคคล โดยมีคณะผู้บริหารและสมาชิกสภาจากการเลือกตั้งมีภาระหน้าที่สำคัญที่จะต้องดูแลรับผิดชอบในกิจการท้องถิ่นทั้งในด้านพัฒนา เศรษฐกิจท้องถิ่น ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการและในด้านโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่นให้ทั่วถึง

เทศบาล เป็นการปกครองท้องถิ่นรูปหนึ่งของไทย ตามหลักการกระจายอำนาจ กล่าวคือ ราชการบริหารส่วนกลาง กระจายอำนาจไปให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระที่จะดำเนินการปกครองตนเองภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด เป็นการปูพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตย ระบบรัฐสภา เพราะเป็นการจำลองรูปแบบการปกครองประเทศมาใช้ในท้องถิ่นเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 ได้วางกรอบแนวทางการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในมาตราที่ 50 ไว้ว่า การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง

การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทย กำหนด (พระราชบัญญัติเทศบาล. 2496 : 15-16)

อำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลจำนวน 7 แห่ง คือ เทศบาลตำบลชะมาม เทศบาลตำบลชะมามเมืองใหม่ เทศบาลตำบลวังแฉัง เทศบาลตำบลท่าหลวง เทศบาลตำบลอ่างศิรี เทศบาลตำบลฉมัน และเทศบาลตำบลปลิว ซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีภาระหน้าที่สำคัญที่ในการดูแลรับผิดชอบในกิจการท้องถิ่น ด้านความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาการศึกษา ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ด้านสาธารณสุขภาค ด้านสาธารณสุขการและด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในท้องถิ่นให้ทั่วถึงตามกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติในการพัฒนาท้องถิ่นด้านต่างๆ ให้สัมฤทธิ์ผลควบคู่ไปกับการพัฒนางานด้านการบริการประชาชนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของประชาชนว่ามีความต้องการอยากได้รับการบริการจากเทศบาลในเรื่องใดและมีระดับความต้องการมากน้อยเพียงใด โดยมุ่งเน้นการบริการของเทศบาลที่มีบทบาทการให้บริการที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีความสำคัญเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมากที่สุดประกอบด้วย ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านสวัสดิการและสังคม ด้านป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการจัดเก็บรายได้ รวมถึงการบริการเสริมที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในยุคปัจจุบันที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวกทำให้เกิดความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน อาทิ การบริการร่วมกับภาคเอกชนอย่างการบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิส เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในยุคปัจจุบันที่จะต้องใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบและแข่งขันกับเวลาอยู่เสมอ นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องการทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลอำเภอชะมาม มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการให้บริการของเทศบาลจากสื่อใด และมีระดับการรับรู้ในระดับใด พร้อมทั้งต้องการทราบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลมากน้อยเพียงใด รวมถึงได้ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยสำรวจความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิด โดยกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) สถานะภาพส่วนบุคคล 2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 3) ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล และกำหนดตัวแปรตามเป็นความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านสวัสดิการและสังคม 3) ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4) ด้านการจัดเก็บรายได้ 5) ด้านการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส ทั้งนี้เพื่อใช้วัดระดับความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลเป็นรายด้าน พร้อมทั้งทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอชะมาม จังหวัดจันทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลปลิว เทศบาลตำบลฉมัน เทศบาลตำบลชะมาม เทศบาลตำบลชะมามเมืองใหม่ เทศบาลตำบลวังแฉัง เทศบาลตำบลอ่างศิรี เทศบาลตำบลท่าหลวง รวมทั้งสิ้น 29,249 คน (ที่ว่าการอำเภอชะมาม. 2556) ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ มอร์แกน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้รวมเท่ากับ 379 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลที่ใช้วัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเทศบาลในเขตอำเภอมะขามของประชาชนประกอบด้วย แหล่งข้อมูลข่าวสารแยกเป็น 2 สื่อ คือ 1) สื่อบุคคล ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ญาติ เพื่อน สมาชิกสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาล 2) สื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย แผ่นพับและป้ายประกาศ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ การให้บริการด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม การให้บริการด้านสวัสดิการและสังคม การให้บริการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การบริการด้านการจัดเก็บรายได้ และการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในเรื่องความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ประชาชนเสนอแนะการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยการรวบรวมข้อเสนอแนะในการให้บริการของเทศบาลเพิ่มเติมเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ด้วยตนเองทั้งหมดจำนวน 379 ชุด

สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) มีเกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใช้วัดการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเทศบาลและความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 - 5.00 หมายถึง มีการรับรู้และมีความต้องการการให้บริการอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 - 3.67 หมายถึง มีการรับรู้และมีความต้องการการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง และ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 2.33 หมายถึง มีการรับรู้และมีความต้องการการให้บริการอยู่ในระดับน้อย โดยใช้เกณฑ์

ของ เติมศักดิ์ สุขวิบูลย์ ส่วนเกณฑ์การแปลค่าที่ใช้วัดความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลมีค่าตอบให้เลือก 2 ข้อ คือ ใช่และไม่ใช่ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน การตีความช่วงเฉลี่ยจะแบ่งการใช้ช่วงคะแนนจากพิสัย (Intervals from the Range) โดย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 8 - 10 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4 - 7 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0 - 3 หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ปรากฏผลดังนี้ ประชาชนมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.40 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.60 มีอายุ 31 - 40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา อายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.90 อายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.40 อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.00 และอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.70 ตามลำดับ มีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 16.40 รับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 15.60 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.70 นักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.10 และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27.20 รองลงมาระดับปริญญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 21.40 ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20.60 ระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.70 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.80 และระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.10 รองลงมา มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีรายได้ 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.90 มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.20 และมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ

1.2 การรับรู้ข่าวสารของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประชาชนในเทศบาลเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.40 รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.60 และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 4.00 และเมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีจากสื่อ พบว่า ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ

ประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยรวมระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ เพื่อน ($\bar{X} = 3.73$) หอกระจายข่าว/เสียงตามสาย ($\bar{X} = 3.72$) และสมาชิกในครอบครัว ($\bar{X} = 3.07$)

1.3 ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตำบล ประชาชนส่วนใหญ่ในเทศบาลเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล โดยรวมมีระดับความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาหัวข้อความรู้ ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ เทศบาลมีหน้าที่จัดเก็บภาษีซึ่งเป็นรายได้ของเทศบาลที่สามารถจัดเก็บเองได้ตามกฎหมาย ($\bar{X} = 0.94$) รองลงมาเทศบาลมีหน้าที่พัฒนาระบบการให้บริการ ประชาชนอยู่เสมอ เพื่อให้การบริการมีความทันสมัย รวดเร็ว และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 0.91$) และเทศบาลมีหน้าที่กำหนดกระบวนการให้บริการโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เช่น การรับฟังข้อเสนอแนะ และคำติชม ในเรื่องการให้บริการของประชาชนจากการเข้าร่วมประชุมของประชาชนในหมู่บ้าน ($\bar{X} = 0.90$)

1.4 ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ระดับความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07 - 4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X} = 4.46$) ด้านการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส ($\bar{X} = 4.29$) และด้านสวัสดิการและสังคม ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1.4.1 ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ การให้บริการงานป้องกันและระงับโรคติดต่อ ($\bar{X} = 4.17$) การให้บริการงานแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย ($\bar{X} = 4.12$) และการให้บริการงานรักษาความสะอาดของถนนทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ ($\bar{X} = 4.06$)

1.4.2 ด้านสวัสดิการและสังคม พบว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ด้านสวัสดิการและสังคมภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ ช่วยเหลือเกษตรกรเรื่องราคาผลไม้ตกต่ำ ($\bar{X} = 4.59$) การให้บริการงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.07$) และการสร้างสนามกีฬาให้กับเยาวชนพร้อมมอบอุปกรณ์กีฬาให้เยาวชนในทุกหมู่บ้าน ($\bar{X} = 4.01$)

1.4.3 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พบว่า ระดับความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ การให้บริการด้านยานพาหนะที่อยู่ในลักษณะพร้อมที่จะระงับและบรรเทาภัย ($\bar{X} = 4.60$) การให้บริการงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ($\bar{X} = 4.50$) และการให้บริการชุดเคลื่อนที่เร็วที่สามารถเคลื่อนที่ออกไประงับและบรรเทาภัยได้ทันที ($\bar{X} = 4.47$)

1.4.4 ด้านการจัดเก็บรายได้ พบว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ มีเครื่องกดปุ่มบัตรคิวในการชำระภาษีประเภทต่างๆ ($\bar{X} = 4.30$) มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยเพื่ออำนวยความสะดวก เพิ่มความรวดเร็วในการรับชำระภาษี ($\bar{X} = 4.29$) และการให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในเรื่องการเดินทาง ($\bar{X} = 4.01$)

1.4.5 ด้านการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส พบว่า ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก ดังนี้ มีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิสภายในเทศบาล ($\bar{X} = 4.70$) มีการให้บริการรับชำระค่าสาธารณูปโภค และค่าบริการต่างๆ ให้กับประชาชนในช่วงเวลาราชการ 8.30 -16.30 น. ($\bar{X} = 4.59$) และมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมกับเคาน์เตอร์เซอร์วิสแก่ประชาชน ($\bar{X} = 4.09$)

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ประชาชนในเขตพื้นที่การให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายด้านมีปัจจัยด้าน การศึกษา รายได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ต่างกันมีความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของเทศบาล ในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ปรากฏผลดังนี้

3.1.1 เปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.2 เปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.3 เปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขามจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1.4 เปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล พบว่า ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลแตกต่างกัน มีความต้องการ การให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. จากการวิจัยความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนต้องการการบริการด้านๆ ที่เทศบาลจัดให้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการให้บริการงานป้องกันและระงับโรคติดต่อ ช่วยเหลือเกษตรกรเรื่องราคาผลไม้ตกต่ำ การให้บริการด้านยานพาหนะที่อยู่ในลักษณะพร้อมที่จะระงับและบรรเทาภัย ซึ่งแต่ละการบริการเกิดประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของโคเลอร์ และอาร์มสตรอง (Kotler and Armstrong. 2004 : 6) ได้อธิบายว่า ความต้องการเป็นความต้องการด้านร่างกายและความต้องการด้านจิตใจ ซึ่งพฤติกรรมมนุษย์ ที่เกิดขึ้นต้องมีสิ่งจูงใจหรือแรงจูงใจเป็นความต้องการที่กระตุ้นจนมากพอที่จะจูงใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ความต้องการบางอย่างเป็นความต้องการทางจิตวิทยา และความต้องการทางจิตวิทยาเกิดจาก ความต้องการกายยอมรับการยกย่องหรือเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ความต้องการส่วนใหญ่อาจไม่มากพอที่จะจูงใจให้บุคคลกระทำในช่วงเวลานั้น และความต้องการกลายเป็นสิ่งจูงใจเมื่อได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอจนเกิดความตึงเครียด และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ เสือโลห์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะในเทศบาลตำบลวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังเหนือเกี่ยวกับบริการสาธารณะ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการบริการสาธารณะ และ 3) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการรับบริการสาธารณะของประชาชน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังเหนือมีความต้องการรับบริการสาธารณะจากเทศบาลตำบลวังเหนือทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษาประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีวิถีชีวิตที่ต่างกัน ประชาชนที่มีการศึกษาสูงจะเลือกบริการที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตน ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาน้อยต้องการเพียงให้ได้รับบริการเท่านั้น ซึ่งประชาชนที่มีการศึกษาน้อยอาจจะไม่มี

ความรู้ ความเข้าใจในการบริการนั้นมากนักสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ รอดริเชช (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของกองประปาเทศบาลเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ด้านระบบการผลิตน้ำประปา ระบบการจ่ายน้ำประปาและระบบการจัดเก็บเงินค่าน้ำประปา ตามทัศนะของประชาชนผู้รับบริการที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกันความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของกองการประปาเทศบาลเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้มากจะคำนึงถึงคุณภาพของบริการเป็นหลัก ในขณะที่ประชาชนที่มีรายได้น้อยต้องการให้ได้รับบริการเท่านั้น และประชาชนที่มีรายได้มากมีกำลังทรัพย์พอที่จะใช้บริการด้วยรายได้ตัวเอง ไม่ต้องพึ่งบริการของเทศบาลมากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของกมล ทวีศรี (2549 : บทคัดย่อ) ได้การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ สถานภาพสมรส และช่วงเวลาในการติดต่อกับอำเภอเมืองชลบุรีต่างมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนประชาชนที่มีอายุการศึกษา อาชีพ รายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

4. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีการรับรู้ข่าวสารมากจะรู้และเข้าใจบริการของเทศบาลได้เป็นอย่างดีดีกว่าประชาชนที่รับรู้ข่าวสารน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของแอลมอนด์และเพาเวล (Almond and Powell, 1966 : 167) กล่าวว่า ช่องทางสำหรับส่งสารหรือส่งสื่อ เป็นสิ่งที่จะนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับ บางครั้งอาจเรียกว่า

ผู้นำสารก็ได้ โดยทั่วไปมักแบ่งสื่อออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) สื่อบุคคล ได้แก่ สื่อแบบนี้ส่วนใหญ่จะติดต่อสื่อสารกันโดยการพูดคุยแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสื่อสารแบบตัวต่อตัว และผู้ส่งสารกับผู้รับสารมักจะมีความรู้จักชอบพอกันเคยกันเป็นการส่วนตัว การสื่อสารลักษณะนี้จึงเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ผู้รับสารสามารถที่จะตอบรับหรือมีปฏิกิริยาโต้ตอบต่อข่าวสารนั้น ผู้สอบถามสามารถมองเห็นได้และผู้รับสารสามารถถามส่งที่ยังไม่เข้าใจจากผู้ส่งได้ การสื่อสารแบบนี้ระบบมิได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของปัจเจกบุคคล หากแต่จะมีอิทธิพลได้โดยทางอ้อมคือ ผ่านตัวกลางอีกทางหนึ่ง ตัวกลางนี้คือ ผู้นำความคิดเห็น บรรดาผู้นำความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและตื่นตัวทางการเมืองสูง รับฟังข่าวสารทางการเมืองที่ได้รับมาส่งผ่านไปยังบุคคลอื่นๆ ในสังคม อาจจะโดยการตีความหรือสอดแทรกความคิดเห็นของตนลงไปด้วย ซึ่งอาจจะทำให้ข้อมูลที่ส่งต่อไปยังผู้อื่น อาจจะบิดเบือนไปจากความจริงได้ 2) สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อชนิดนี้ถือว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญมาก แต่มีจุดอ่อนคือถ้ารับสารไม่เข้าใจในเนื้อหาของสารแล้วจะไม่สามารถซักถามได้เนื่องจากเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว แต่การสื่อสารในลักษณะนี้มีข้อดีคือ สามารถส่งข่าวสารข้อมูลให้แก่ ผู้รับได้จำนวนมากๆ และช่วยลดการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารโดยการพูดต่อปากได้ดี นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง จึงเป็นเหตุให้ผู้นำทางการเมืองส่วนใหญ่ถือโอกาสใช้สื่อสื่อสารมวลชนเป็นเครื่องมือในการที่จะกระตุ้น เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่ตนต้องการหรือไม่ก็อาจครอบงำสื่อมวลชน เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนให้ เป็นไปตามที่ตนต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรินทร์ พูลสนอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล และศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการให้บริการของ องค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าหลวง พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโดยภาพรวมและรายด้านที่มีปัจจัยด้าน เพศ อายุ อาชีพ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน จะมีความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าหลวง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล พบว่า ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลแตกต่างกัน มีความต้องการการให้บริการของเทศบาลใน

เขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลจะทราบถึงอำนาจหน้าที่และบริการต่างๆ ของเทศบาลได้เป็นอย่างดี และใช้บริการเหล่านั้นมาอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน บริการต่างๆ ที่เทศบาลจัดขึ้นต้องเป็นประโยชน์กับท้องถิ่นอย่างแท้จริงด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับแนวคิดของอุบลรัตน์ เฝิงสถิตย์ (2532 : 209 - 210) กล่าวถึงกลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจสามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อยได้ดังนี้ 1) จิตวิทยา จิตวิทยากลุ่มนี้ได้ให้ความสำคัญถึงเรื่องของส่วนรวม มีความสำคัญมากกว่าส่วนย่อย การเรียนรู้จะต้องมีการเรียนรู้จากส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งการมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา 2) จิตวิทยาการเรียนรู้โดยอาศัยเครื่องหมาย เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการคาดการณ์ล่วงหน้า การที่จะอาศัยการคาดการณ์ล่วงหน้าได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจมองเห็นความสัมพันธ์ในส่วนต่างๆ ของสิ่งนั้นได้ด้วย 3) ทฤษฎีสถิตนามหรือ ทฤษฎีสถิตนามโครงสร้าง ทฤษฎีนี้เน้นถึงบุคลิกภาพของมนุษย์ว่ามีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้และความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ แวดล้อมรอบตัวจะมีผลต่อการตอบสนองของพฤติกรรม และสอดคล้องกับแนวคิดของจิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2549 : 7) ได้ให้คำจำกัดความว่าการบริการไม่ใช่สิ่งที่มีตัวตนแต่เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่ต้องการใช้บริการกับผู้ให้บริการ หรือในทางกลับกันระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการ ในอันที่จะต้องตอบสนองความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุ สำเร็จ ความแตกต่างระหว่างสินค้าและบริการ ต่างก็ก่อให้เกิดประโยชน์และความพอใจแก่ลูกค้าที่มาซื้อโดยที่ธุรกิจบริการจะมุ่งเน้นการกระทำที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า อันนำไปสู่ความพึงพอใจที่ได้รับบริการนั้น ในขณะที่ธุรกิจทั่วไป มุ่งเน้นสินค้าที่ลูกค้าชอบและทำให้เกิดความพึงพอใจที่ได้เป็นเจ้าของสินค้านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษา เรื่อง ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลควรจัดการให้บริการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอยให้เพียงพอ และมีประสิทธิภาพมากกว่านี้

1.2 ด้านสวัสดิการและสังคม เทศบาลควรจัดให้มีการบริการโอนเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพผู้พิการ และเบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์ผ่านบัญชีธนาคาร เพื่อความสะดวกของประชาชน

1.3 ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลควรเตรียมพร้อมด้านอุปกรณ์เครื่องมือในการให้บริการเมื่อประสบสาธารณภัย และควรมีการแจ้งเตือนภัยต่อประชาชนเพื่อให้ได้รับทราบสถานการณ์อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

1.4 ด้านการจัดเก็บรายได้ เทศบาลควรมีการบริการรับชำระภาษีโดยผ่านธนาคารเพื่อความสะดวกในการเดินทางของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล

1.5 ด้านการบริการร่วมกับภาคเอกชน/เคาน์เตอร์เซอร์วิส เทศบาลควรจัดบริการเคาน์เตอร์เซอร์วิสที่เป็นสัดส่วนหาง่าย สะดวกในการมาติดต่อขอรับบริการ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาในเรื่อง ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลทั้งจังหวัดจันทบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเทศบาลที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนแต่ละพื้นที่อย่างแท้จริง

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในเรื่องความต้องการของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลในเขตอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรีต่อไป

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย หรือทิศทางในการบริหารงานด้านการบริการของเทศบาล เพื่อจะได้นำนโยบาย หรือทิศทางการบริหารงานด้านการบริการมาเป็นปัจจัยสำคัญในการตอบสนองความต้องการของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กมล ทวีศรี. 2549. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี.** ปัญหาพิเศษ ร.บ.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์. 2549. **เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ.** เอกสารการสนทนาจิตวิทยาการบริการหน่วยที่ 8-15 (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศักดิ์ เสโลห์. 2550. **ความต้องการของประชาชนที่มีต่อบริการสาธารณะในเทศบาลตำบลวังเหนือ อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง.** วิทยานิพนธ์. ร.บ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิวิกิพีเดีย. 2556. **เทศบาล.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki>. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2556.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา. ราชบัณฑิตยสถาน. 2546.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รูปแบบการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย. 2555. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2557. จาก <http://writer.dek-d.com/story/viewlongc.php?id=675528&chapter=89>

- วรลักษณ์ รอดริเกช. 2551. **ความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการของกองประปา เทศบาลเมืองจังหวัดอุดรดิตต์.** วิทยานิพนธ์ .ร.บ.ม. อุดรดิตต์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- วรินทร์ พูลสนอง. 2552. **ความต้องการของประชาชนต่อการให้บริการขององค์การบริหารส่วน ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2496. **พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. 2532. **จิตวิทยาการเรียนรู้.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ที่ว่าการอำเภอมะขาม. 2556. **จำนวนประชากร.** วันที่ 30 สิงหาคม 2556.
- Almond, Gabriel A. and Powell, Jr.,G. Bingham. 1966. **Comparative Politics : A Developmental Approach.** Boston : Little, Brown and Company.
- Kotler, Philip and Armstrong, Gary. 2004. **Principles of Marketing.** Tenth Edition. Pearson Prentice Hall : New Jersey

การเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

The Preparation Of The Management For Asean Economic Community Of
The Local Government Khao Chakan Sub-direct, Sakaow Province

พรรษา มีทอง,พรทิพา นิโรจน์,กัลยารัตน์ เจียมโฆษิต
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความพร้อม 2) เปรียบเทียบความพร้อม 3) ทดสอบระดับความรู้และความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน 4) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัย 1) ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภาพรวมความพร้อมอยู่ในระดับมาก 2) ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง/ หน้าที่ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภาพรวมความพร้อมอยู่ในระดับมาก 3) ระดับความรู้และความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน พบว่าส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก คิดเป็นร้อยละ 62.80 4) จากกรวิจัยในครั้งนี้ พบปัญหา 7 ประการที่จะนำไปสู่ข้อเสนอแนะผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน คือ 1) ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันในส่วนการใช้อำนาจในทางมิชอบใน อบต. 2) ปัญหาความพร้อมด้านภาษาและการสื่อสาร 3) ปัญหาหาเสพติดในพื้นที่ 4) ปัญหาผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของ อบต. ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารท้องถิ่น ข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ 5) ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 6) การรักษาความสงบเรียบร้อย 7) ปัญหาความเข้าใจในบทบาทของชุมชนที่มีหน้าที่ต่อประชาคมอาเซียน (AEC)

คำสำคัญ : ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาคมอาเซียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the preparedness, 2) to compare the preparedness, and 3) to test the level and understanding of the ASEAN Community, 4) to study the problems, suggestions, and the ASEAN Community preparedness of administrators and operational staff in Local Administration Khao Chakan Subdistrict Sakaow Province. The instrument was a rating scale questionnaire. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The research findings were 1) the preparedness of the ASEAN Community of administrators and staff in Local Administration Khao Chakan Subdistrict Sakaow Province was at the high level, 2) The preparedness to the ASEAN Community of administrators and staff in Local Administration in Khao Chakan Subdistrict Sakaow Province, classified by gender, age, marital status, position, education, and monthly income, was at the high level, 3) The 62.80 percent of the ASEAN Community knowledge and understanding was shown, 4) the following 7 problem issues leading to recommendations for administrators and staff were: 1) Corruption and abuse of official functions, 2) Problems with language and communication, 3) Drug problem in the area, 4) local administrators and staff lacked understanding in principles and local laws, rules, and regulations. 5) Problem of infrastructure development, 6) public order keeping, and 7) Problem of understanding in the role of community to the ASEAN Community (AEC).

Keywords : The Preparation Of The Management and Personnel Local Government ASEAN

บทนำ

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) คือ การให้อาเซียนรวมตัวเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) แต่ต่อมาได้ตกลงร่นระยะเวลาจัดตั้งให้เสร็จในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เนื่องจากการแข่งขันรุนแรงในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14 ที่เซาท์ หัวหิน เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2552 ผู้นำอาเซียนได้ลงนามรับรองปฏิญญาเซาท์ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ค.ศ. 2009-2015) เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ดังนั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอีกองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในอนาคต จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจ ในการรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงภายในอาเซียน ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคงภายในประเทศและอาเซียน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และเศรษฐกิจ เพื่อการรวมตัวไปในทิศทางเดียวกันของอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้น

ปัญหาในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ 1) ทักษะคน ผู้นำท้องถิ่นไม่ใช่แค่ผู้นำของอำเภอหรือตำบล ในประเทศไทย อีกต่อไป จะต้องเป็นผู้หนึ่งในชุมชนเดียว (One Community) คือ ชุมชนอาเซียน 2) ภาษาต่างประเทศและภาษาอาเซียน 3) ต้องสนับสนุนให้โรงเรียนภายใต้การดูแลของ อบจ./ เทศบาล และอบต. สนใจการพัฒนาภาษาต่างประเทศ 4) การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์หรือทุนมนุษย์ของข้าราชการท้องถิ่น และ 5) ต้องบริหารความเสี่ยงให้เป็น ปัจจุบันได้มีการแลกเปลี่ยนการเดินทางระหว่างไทย-กัมพูชาทำให้การขนส่งสินค้าเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น และในอนาคตจะมีการเดินทางไปร่วมกันระหว่างไทย-กัมพูชา (อรัญประเทศ-ปอยเปต) ซึ่งทางกัมพูชาได้ก่อสร้างทางรถไฟมาถึงปอยเปตแล้ว ส่วนไทยอยู่ในระหว่างการของบประมาณในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อเส้นทางดังกล่าว

จังหวัดสระแก้วเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการส่งเสริมการค้าชายแดน กิจกรรมอาเซียนรวมถึงการเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงภูมิภาค เนื่องจากหากมีการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายแล้วเสร็จก็จะมีเส้นทางพัฒนาเส้นทางท่าเรือน้ำลึกทวาย-กาญจนบุรี-สระแก้ว-พนมเปญ-โฮจิมินห์-ท่าเรือน้ำลึกกุงเตา และเส้นทางท่าเรือน้ำลึกทวาย-กาญจนบุรี-สระแก้ว-เสียมราฐ-กัมพูชาตอนเหนือ-ท่าเรือเวียดนามตอนเหนือ

ปัจจุบันได้มีการแลกเปลี่ยนการเดินทางระหว่างไทย-กัมพูชา ทำให้การขนส่งสินค้าเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น และในอนาคตจะมีการเดินทางไปร่วมกันระหว่างไทย-กัมพูชา (อรัญประเทศ-ปอยเปต) ซึ่งทางกัมพูชาได้ก่อสร้างทางรถไฟมาถึงปอยเปตแล้วส่วนไทยอยู่ในระหว่างการของบประมาณในการก่อสร้างเส้นทางรถไฟเชื่อมต่อเส้นทางดังกล่าว

อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เป็นอีกอำเภอหนึ่งที่มีเส้นทางที่สามารถเชื่อมผ่านไปยังจังหวัดจันทบุรี และ จังหวัดตราด ซึ่งมีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่เป็นสมาชิกอาเซียน คือ ประเทศกัมพูชา และอำเภอเขาฉกรรจ์ยังมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นภูเขาหินปูนขนาดใหญ่สามลูกต่อเนื่องกันมีถ้ำเล็กถ้ำน้อยกว่า 70 ถ้ำ มีถ้ำสำคัญคือ ถ้ำเขาทะเล ซึ่งมียอพระพุทธรูปจำลองและจุดชมวิวอยู่ด้านบน มีทางขึ้นเป็นบันไดยาว เป็นจุดที่มองเห็นวิวทิวทัศน์ที่สวยงามส่วนด้านล่าง มีองค์พระพุทธรูปให้สักการะด้วย อีกด้านหนึ่งยังมีพระพุทธรูปยืนองค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ในบริเวณนี้ยังมีลิงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและภายในถ้ำยังเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาวจำนวนมากนับล้านตัว ในยามเย็นตั้งแต่เวลาประมาณ 18.00 นาฬิกา เป็นช่วงเวลาแห่งความตระการตาที่จะได้เห็นฝูงค้างคาวนับล้านตัวบินเรียงรายเป็นสายออกจากปากถ้ำเป็นเวลาพร้อม 30 นาที สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการสำรวจความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ เขาฉกรรจ์ จังหวัด สระแก้ว เพื่อเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เพื่อสร้างความพร้อมและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง และก้าวให้ทันกับประเทศอื่นที่เป็นสมาชิกปัจจุบันจึงวิจัยการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียน สามารถสร้างโอกาส และรับมือสิ่งท้าทาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยพิบัติ ฯลฯ ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เป็นเรื่องที่ต้องปรับตัวสำหรับผู้นำท้องถิ่นและบุคลากรทั้งด้านการบริหาร การปฏิบัติงาน การดำรงชีพ ภาษา ซึ่งจะมีชนชาติต่างชาติเดินทางเข้าออกและมาเป็นแรงงานต่างด้าว สารสนเทศ การพัฒนาคุณภาพการทำงาน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์แบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง/ หน้าที่ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาการเปรียบเทียบความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 191 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง/หน้าที่ การศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และแบบทดสอบความรู้และความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียนกับผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วทั้ง 5 แห่งใช้แบบทดสอบจำนวน 10 ข้อโดยมีเกณฑ์วัด 3 ระดับ คือ

- ระดับคะแนน 0-3 ระดับความรู้ความเข้าใจน้อย
- ระดับคะแนน 4-6 ระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง
- ระดับคะแนน 7-10 ระดับความรู้ความเข้าใจมาก

ตอนที่ 2 ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 26 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Type Scale) ตามหน้าที่ของหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการศึกษา ด้านการท่องเที่ยว และด้านสาธารณสุข โดยมีเกณฑ์วัด 5 ระดับ คือ

- 5 หมายถึง ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานระดับมาก
- 3 หมายถึง ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานปานกลาง
- 2 หมายถึง ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานน้อย
- 1 หมายถึง ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 ความหมาย ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 ความหมาย ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 ความหมาย ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 ความหมาย ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 ความหมาย ความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานมากที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อประสานงานขอจัดทำหนังสือจากคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเขาฉกรรจ์ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 4 แห่ง ในอำเภอเขาฉกรรจ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนด การนำหนังสือและแบบสอบถามไปยังสถานที่ที่กำหนดเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม การส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเองและนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ t-test และ One Way ANOVA โดยวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีเกณฑ์การแปลค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ระดับความพร้อมน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ระดับความพร้อมน้อย ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ระดับความพร้อมปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ระดับความพร้อมมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ระดับความพร้อมมากที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.26 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 42.40 สถานภาพสมรส ร้อยละ 75.90 ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม ดำรงตำแหน่ง หน้าที่พนักงาน เทศบาล/พนักงาน อบต. ร้อยละ 40.84 โดยจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 37.17 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 48.70

2. ทดสอบระดับความรู้และความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียนของผู้บริหารและบุคลากร

ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนระดับความรู้และความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจมาก ร้อยละ 90.58

3. การเตรียมความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ส่งเสริมและป้องกันการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อสังคม เช่น ยาเสพติดและการค้ามนุษย์ 2. ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ 3. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน 4. ส่งเสริมและพัฒนาประชาชนเพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน 5. ส่งเสริมความยั่งยืนโดยการอนุรักษ์วัฒนธรรม 6. ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียนโดยเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ด้านการศึกษาในภาพรวมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเอง 2. ส่งเสริมให้มีการเพิ่มการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกๆระดับชั้นการศึกษา 3. ส่งเสริมให้ผู้บริหาร พนักงาน และประชาชนเรียนรู้ภาษาที่ใช้ในการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาเขมร 4. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยมีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ 5. ส่งเสริมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 6. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน 7. และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพื้นที่

ด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น 2. มีการพัฒนาสาธารณูปโภคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความพร้อมในการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล 3. มีการปรับปรุงร่วมกับอนุรักษ์ธรรมชาติในพื้นที่

ของชุมชน 4. บริหารการท่องเที่ยวในชุมชนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน 5. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรอีกทางหนึ่ง 6. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างการรับรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ด้านสาธารณสุขในภาพรวมการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ส่งเสริมการเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์ 2. ส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพในการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ 3. ส่งเสริมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง 4. การส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านอาหาร 5. ส่งเสริมการควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชน 6. ส่งเสริมการบริการสาธารณสุขสำหรับแรงงานต่างด้าว 7. ส่งเสริมการรณรงค์ลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ในพื้นที่

4. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการวิจัยในครั้งนี้ พบปัญหา 7 ประการ ได้แก่ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสวน การใช้อำนาจในทางมิชอบใน อบต. ปัญหาความพร้อมด้านภาษาและการสื่อสาร ปัญหา ยาเสพติดในพื้นที่ ปัญหาผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของ อบต. ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารท้องถิ่น ข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การรักษาความสงบเรียบร้อย และปัญหาความเข้าใจในบทบาทของชุมชนที่มีหน้าที่ต่อประชาคมอาเซียน

5. การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ

จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า มี 3 สมมติฐาน คือ เพศ อายุ สถานภาพ ไม่พบความแตกต่าง และมีการยอมรับสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของตำแหน่ง/ หน้าที่กับการเตรียมความพร้อมผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีตำแหน่ง/ หน้าที่ต่างกันมีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความพร้อม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.386	3.795	5.120	.002**
	ภายในกลุ่ม	187	138.617	.741		
2.ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	12.653	4.218	4.875	.003**
	ภายในกลุ่ม	187	161.794	.865		
3.ด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	3	9.509	3.170	3.669	.013*
	ภายในกลุ่ม	187	161.542	.864		
4.ด้านสาธารณสุข	ระหว่างกลุ่ม	3	11.347	3.782	4.924	.003**
	ภายในกลุ่ม	187	143.640	.768		
รวม		190	133.120			

* $p \leq 0.05$

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการศึกษากับการเตรียมความพร้อมผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพร้อม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	14.469	5	2.894	3.950	.002**
	ภายในกลุ่ม	135.535	185	.733		
2.ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	150.003	190		2.339	.043*
	ภายในกลุ่ม	10.372	5			
3.ด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	153.105	185		4.337	.001**
	ภายในกลุ่ม	171.051	190			
4.ด้านสาธารณสุข	ระหว่างกลุ่ม	12.349	5		3.203	.008**
	ภายในกลุ่ม	142.638	185			
รวม		133.120	190			

* $p \leq 0.05$

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการเตรียมความพร้อมผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพร้อม	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1.ด้านสังคมและวัฒนธรรม	ระหว่างกลุ่ม	10.228	3	3.409	4.561	.640
	ภายในกลุ่ม	139.776	187	.747		
2.ด้านการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	12.435	3	4.145	4.784	.053
	ภายในกลุ่ม	162.012	187	.866		
3.ด้านการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	11.835	3	3.945	4.633	.104
	ภายในกลุ่ม	159.216	187	.851		
4.ด้านสาธารณสุข	ระหว่างกลุ่ม	5.427	3	1.809	2.262	.083
	ภายในกลุ่ม	149.560	187	.800		
รวม		133.120	190	133.120		

* $p \leq 0.05$

สรุปและอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการยอมรับสมมติฐานการวิจัย ตำแหน่ง/หน้าที่ การศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตา ปัทม และไกรจิต สุตะเมือง (2556: บทควมวิจัย) ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้ต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ตามนโยบายของรัฐบาล ในกลุ่มประชากรบุคคลวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา มีผลต่อการรับรู้การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC ที่แตกต่างกัน (1) ปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันในส่วน การใช้อำนาจในทางมิชอบ (2) ปัญหาความพร้อมด้านภาษาและการสื่อสาร (3) ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ (4) ปัญหาผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ของ อปท. ที่ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารท้องถิ่น ข้อกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับ (5) ปัญหาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (6) การรักษาความสงบเรียบร้อย (7) ปัญหาความเข้าใจในบทบาทของชุมชนที่มีหน้าที่ต่อประชาคมอาเซียน (AEC) และสอดคล้องกับงานของวรรณาริ นวนสี (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่าแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับนโยบายเปิดประชาคมเขตเศรษฐกิจอาเซียนสามารถสรุปประเด็นจากเวทีเสวนาในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านสังคมควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติดการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน 2) ด้านการศึกษาควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษมาลาญ เป็นต้น พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการรับมือกับประชาคม

อาเซียน 3) ด้านวัฒนธรรมพัฒนาความร่วมมือเผยแพร่แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

ในส่วนของปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะความพร้อมของผู้บริหารและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากบุคลากรและประชากรในท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งยังไม่ตระหนักถึงการเปิดประชาคมอาเซียน นอกจากนี้หน่วยงานและชุมชนยังไม่มีกิจกรรมความร่วมมือระหว่างกันอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้คนในพื้นที่เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนค่อนข้างน้อย จำแนกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม การเตรียมความพร้อมด้านสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากยาเสพติด การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ทั้งการสร้างงาน สร้างอาชีพ และส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างประชากรที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น สนับสนุนการพัฒนาแรงงาน ป้องกันปัญหาอาชญากรรมยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายข้ามแดน ด้านสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมรักษาวินัยและภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงอยู่ การสร้างเครือข่ายให้กับองค์กรและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันปัญหาด้านอาชญากรรม และยาเสพติด ส่งเสริมและพัฒนาประชาชนเพื่อเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมอาเซียน และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างสังคมที่มั่นคงและปลอดภัยจากยาเสพติด ยกระดับการกินดีอยู่ดีของประชาชนอาเซียน โอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สวัสดิการ และความยุติธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่คุ้มครองสภาพแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียนโดยเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษ การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ควรเน้นภาษาที่ใช้สื่อสารและการทำงาน คือ ภาษาอังกฤษ กัมพูชา เป็นต้น การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างให้ท้องถิ่นเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยเปิดเวทีให้ชาวบ้านเพื่อยกระดับการศึกษาและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ส่งเสริมและเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมการรับมือของประชาคมอาเซียนให้กับเยาวชน และส่งเสริมการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้รู้เขา รู้เรา การใช้ภาษาอังกฤษให้เกิดการติดต่อสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสารทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน การเตรียมเรื่องภาษาอังกฤษให้มีทักษะวิชาชีพในกลุ่มประเทศที่ได้มาตรฐานวิชาชีพอาเซียน มุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อม จะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา

ประเด็นการเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทบทวนบทบาทใน การส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวร่วมกัน การเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานในด้านการฝึกทักษะ หรือเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับแรงงาน ให้เป็น ผู้มีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในระดับนานาชาติการสร้างความพร้อมที่มีความรู้ความสามารถ และมีระเบียบวินัย พัฒนาอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเกษตร เปิดเสรี การซื้อขายสินค้าเกษตรข้ามพรมแดนอย่างจริงจังส่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านการวิจัยและพัฒนาในสาขาที่สำคัญร่วมกัน คือ ชุมชนอาเซียน รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นในการเตรียมความพร้อมด้านสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรคำนึงผลกระทบจากปัญหาสาธารณสุขที่อาจเกิดจากการเคลื่อนย้ายแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยเสรี เช่น โรคระบาด การให้ความสำคัญกับการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของคนในท้องถิ่น การป้องกันและควบคุมการให้ความรู้ในโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นด้านสาธารณสุข พบว่าการเพิ่มมาตรฐานการรักษาพยาบาลให้เป็นที่ยอมรับของประชาคมอาเซียน การส่งเสริมให้ประชาชน มีสุขภาพ

แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บ และอื่นๆ อยู่ในระดับน้อย ส่วนการควบคุมและการป้องกันโรคระบาดไม่ให้เกิดขึ้นในพื้นที่เกิดปัญหาด้านการควบคุมโรค การจำกัดผลกระทบของโรคภัยร้ายแรง สุขอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีระบบ ภาระงบประมาณของประเทศในการให้บริการและรักษาแรงงานต่างด้าวประเด็นการเตรียมความพร้อมด้านองค์กร ในด้านการบริหารจัดการ ต้องมีกลไกระบบเตรียมความพร้อม มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การนำหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีมาเป็นพลังในการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กร มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องอาเซียนโดยตรง มีการวางแผนอัตรากำลังและจัดโครงสร้าง องค์กรเพื่อรองรับภารกิจประชาคมอาเซียนมีการวางแผนอัตรา กำลังและจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับภารกิจประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรากร อุตร์เลิศ (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนเขตเทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนระดับที่ต่ำ ด้านการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่นเกี่ยวกับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านต่างๆ ทั้งทางสังคมวัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ การบริการและการท่องเที่ยว ยังอยู่ระดับที่น้อย ส่วนด้านสาธารณสุขอยู่ระดับปานกลาง และงานวิจัยของสมใจ กงติม (2555 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นเรื่องความพร้อม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาพรวม อยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และด้านทักษะกระบวนการอยู่ระดับปานกลาง ความพร้อม ด้านเจตคติ อยู่ระดับมาก ผลการทดสอบความแตกต่างของ นักศึกษาแต่ละคณะมีความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเตรียมความพร้อม ด้วยการสร้างความตระหนักและการรับรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในองค์กรผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมภาษาต่างประเทศ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับประเทศในอาเซียน เป็นต้น
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนควรสร้างความร่วมมือโดยการบูรณาการแผนชุมชนร่วมกัน
3. ภาครัฐควรกำหนดแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจให้ชัดเจน และผลักดันการอำนวยความสะดวกทางการค้าตามแนวชายแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. นอกจากการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลอย่างต่อเนื่องแล้ว ภาครัฐควรเร่งเสริมสร้างความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนผ่านสื่อประเภทต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีงานวิจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพื้นที่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนให้มีคุณภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
2. ควรวิจัยโดยตรงในหัวข้อความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN) พร้อมทั้งจัดทำโครงการอบรมให้ตรงกับผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- วนารีย์ นวนสี. 2556. การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา. **เทคโนโลยีภาคใต้**. 6(2). 27-34.
- วีรากร อุดรเลิศ. 2555. การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา: พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านแยง อำเภอนครไทย. **วิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่**. 5(1). 96-104.
- สุธิดา ปัทม และไกรชิต สุตะเมือง. 2556. การรับรู้ต่อการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ตามนโยบายของรัฐบาลในกลุ่มประชากรบุคคลวัยทำงาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. **การเงิน การลงทุน การตลาดและการบริหารธุรกิจ**. 3(4). 490-507.
- สมใจ กงเต็ม. 2555. การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. **คณะครุศาสตร์**. เพชรบูรณ์ : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
Satisfaction with The Services of Private Hospital Services in
Muang District, Chanthaburi

วิกานดา วิทยาแพทย์

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของผู้ป่วยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการต่างๆ ในโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพของผู้รับบริการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายคือผู้ที่เลือกใช้บริการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนประเภทโรงพยาบาลที่ตรวจรักษาโรคทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นเป็นแบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าแจกแจงความถี่ ค่า t-test และค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้เข้ารับบริการต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีนั้น ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผลมาจากวิเคราะห์ข้อมูล ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอัตราค่าความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามสถานภาพของผู้รับบริการในภาพรวมพบว่า เพศ การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย ต่างกันมีผลทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการรับบริการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ครอบครัวต่อเดือน และลักษณะการเจ็บป่วยต่างกันมีผลทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการรับบริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : โรงพยาบาลเอกชน ลักษณะการเจ็บป่วย การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย

Abstract

This research aimed to study the level of satisfaction of customer service with the quality of its services of private hospitals in Muang district, Chanthaburi and to compare the differences in levels of satisfaction with the quality of the customer service of private hospitals In Muang district, Chanthaburi according to legal status of patients. The samples were 400 people. By means of a simple random sample was selected using the age of 15 years at the outpatient department in private hospitals with general healthcare in the city, Chanthaburi The tools used in the study, were a questionnaire. With The reliability of 0.81 Data analysis was percentage, means, standard deviations, t-test frequency, and the F -test.

The results showed that the level of satisfaction of patients to private hospital In Muang district, Chanthaburi was moderate in overall. The results were analyzed by Convenience, Coordination information obtained from the customer service, The quality of its service and the cost of the service provided by the hospitals. When comparing the satisfaction of private hospitals According to the status of their Customers, the results found that each gender had different perception of the condition of their illness, there fore it affected their satisfaction with no statistical significance. According to age, Occupation, education background, Family income per month and the different severity of illness, it affected the difference of their satisfaction with statistical, significance at .05

Keywords : Private hospitals illness Condition Perception of the severity of illness

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทบุรี

บทนำ

การพัฒนาสุขภาพของประชาชนถือเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าและมั่นคง รัฐบาลจึงเล็งเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพโดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันมากกว่าการรักษา แต่ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การรักษาพยาบาลยังเป็นส่วนที่สำคัญ เนื่องจากผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจมาจากการเพิ่มของประชากร ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษซึ่งบั่นทอนสุขภาพกายและใจของประชาชนรวมทั้งกระแสของสังคม ที่ให้ความสำคัญของทางเลือกในการดูแลสุขภาพทั้งการออกกำลังกาย อาหารเพื่อสุขภาพ การแพทย์ทางเลือกและการแพทย์แผนไทย ทำให้ความต้องการในการใช้บริการด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้น รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพของประชาชนที่มารับบริการในสถานบริการมากขึ้น โดยเฉพาะสถานพยาบาลของรัฐ ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทำให้ผู้มารับบริการไม่ประทับใจ โดยส่วนใหญ่พบว่าปัญหาของระบบบริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพของการให้บริการ ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาระบบบริการ ด้านสาธารณสุขให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ประชาชน พอใจสูงสุดตามหลักการบริหารแนวใหม่ซึ่งถือว่า ผู้รับบริการเป็นลูกค้าที่สำคัญที่สุดของโรงพยาบาล ความคิดเห็นของผู้รับบริการจะสะท้อนปัญหาแท้จริงของระบบบริการ และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ทั้งด้านความสะดวกประหยัดและมีประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาล

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11. แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ 11 พ.ศ.2555-2559 (2555 : 331-333) กำหนดนโยบายการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ประกอบด้วยลงทุนด้านบริการสุขภาพ โดยการพัฒนาคูณภาพการให้บริการสุขภาพทั้งระบบอย่างมีบูรณาการเชื่อมโยงในทุกระดับ จัดให้มีระบบสารสนเทศทางสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ และเร่งผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นตามข้อเท็จจริงในผลิตบุคลากรทางด้านสาธารณสุขให้เพียงพอโดยกำหนดแผนงานแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรในพื้นที่ และสนับสนุนให้มีการเร่งผลิตแพทย์และบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้กลับไปปฏิบัติงานในภูมิลำเนาเดิมในชนบทพร้อมกับการสร้างขวัญกำลังใจ ในเรื่องของความก้าวหน้าในอาชีพ และการมีค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมจัดให้มีมาตรการสร้างสุขภาพโดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราป่วย ตาย และผลกระทบจากโรค ไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และโรคมะเร็งอย่างมีบูรณาการและครบวงจร ตั้งแต่การมีนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพจัดให้มีการสื่อสารสาธารณะของ

รัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้ความรู้ป้องกันโรคเพื่อการดูแลรักษาสุขภาพตนเองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนการให้บริการเชิงรุกตลอดจนคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ พัฒนาขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขทุกคนให้เป็นนักจัดการสุขภาพชุมชนขยายความครอบคลุมไปถึงกลุ่มผู้ด้อยโอกาสสนับสนุนอุปกรณ์พื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน พัฒนาแกนนำสุขภาพครอบครัวและการสาธารณสุขมูลฐานที่ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพและจัดการปัญหาสุขภาพของตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตั้งแต่ในช่วงตั้งครรภ์ วัยเด็ก วัยเจริญพันธุ์ วัยบรรลุนิติภาวะ วัยชรา และผู้พิการ สนับสนุนโครงการส่งเสริมเยาว์ปัญญาของเด็กและให้ความช่วยเหลือแนะนำฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน สนับสนุนโครงการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสุขภาพสตรีเพื่อดูแลสุขภาพของสตรีและเด็กอย่างบูรณาการทั่วประเทศ รวมทั้งเผยแพร่ให้ความรู้และดูแลป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์และลดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี สนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและผู้พิการเพื่อดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยให้เข้าถึงการบริการอย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณภาพและเป็นธรรมรวมทั้งให้มีระบบการฟื้นฟูสุขภาพในชุมชนจัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพผ่านสื่อแขนงต่างๆ อย่างเป็นระบบส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสออกกำลังกายและเล่นกีฬาเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและพละนาถมิยที่ตีสร้างนึสยความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการหมกมุ่นมั่วสุมกับอบายมุขและยาเสพติด ขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นเลิศในผลิตภัณท์และการบริการด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลในภูมิภาคเอเชีย โดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการสร้างความก้าวหน้าในทางวิชาการและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบกับบริการสุขภาพโดยรวมของคนไทยสนับสนุนเอกชนให้จัดบริการศูนย์พักฟื้นผู้ป่วยที่มีมาตรฐานรวมทั้งแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการใช้บุคลากรทางการแพทย์ร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน

ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน เป็นธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีอัตราการขยายตัวสูงมาก โดยโรงพยาบาลเอกชนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา นับเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ เนื่องจากช่วยแบ่งเบาภาระการรักษาพยาบาลไปจากรัฐส่วนหนึ่ง เนื่องจากประชาชนให้ความสนใจกับการรักษาสุขภาพของตนเองและครอบครัวมากขึ้นและสถานบริการด้านสาธารณสุขของรัฐมีจำนวนไม่เพียงพอและขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ประชาชนส่วนหนึ่งจึงหันมาใช้บริการจากโรงพยาบาลเอกชน และมีความนิยมใช้บริการมากขึ้น ทำให้ตลาดธุรกิจโรงพยาบาลเอกชน

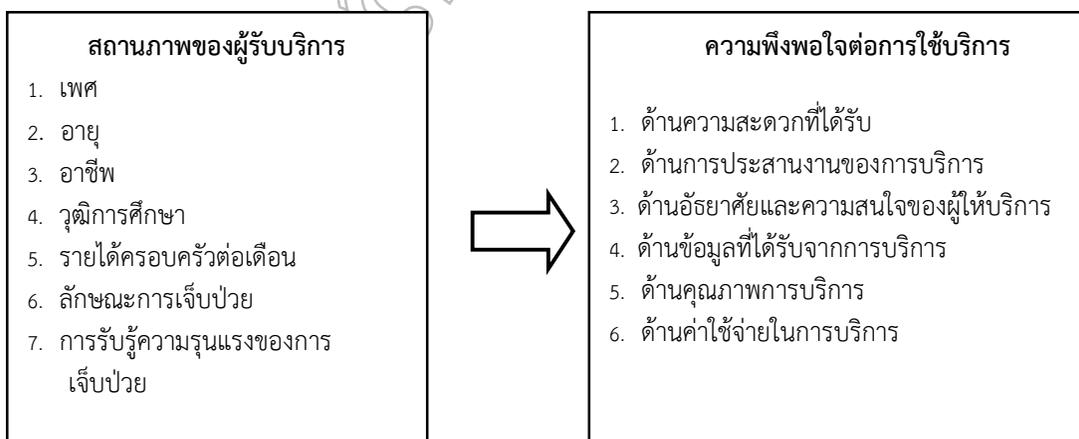
มีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้น และมีการแข่งขันรุนแรงขึ้น ทั้งกับโรงพยาบาลเอกชนด้วยกันและกับโรงพยาบาลของรัฐ ในจังหวัดจันทบุรีโรงพยาบาลเอกชนที่ตอบสนองความต้องการผู้รับบริการจำนวน 2 โรงพยาบาลด้วยกันคือ โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี เป็นโรงพยาบาลเอกชน ดำเนินการโดยบริษัทวัฒนเวช จำกัด ขนาดประมาณ 175 เตียง โดยมีอัตราการให้บริการประมาณปีละ 245,641 ครั้ง และโรงพยาบาลสิริเวช จันทบุรี ดำเนินการ โดยบริษัท สิริเวช จันทบุรี จำกัด มหาชน มีอัตราการให้บริการประมาณปีละ 33,480 ครั้ง ขนาดประมาณ 90 เตียง ทั้งนี้ให้บริการครอบคลุมทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันการรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ ทั้งนี้ ทั้ง 2 โรงพยาบาล ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี และผลการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของการบริการพบว่า ผู้รับบริการ จะเป็นผู้ตัดสินคุณภาพการบริการขององค์กร โดยเปรียบเทียบการบริการที่คาดหวัง (Expected Service) กับบริการที่รับรู้ (Perceived Service) ตลอดจนใช้ปัจจัยหรือเกณฑ์หลายประการมากำหนดคุณภาพการบริการนั้นๆ การที่องค์กรแต่ละแห่งสามารถให้บริการตามความคาดหวังของผู้รับบริการได้นอกจากจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจแล้ว ยังทำให้เกิดพฤติกรรมซ้ำในครั้งต่อไป เช่นเดียวกับบริการทางการแพทย์ ซึ่งจะต้องเข้าใจปัจจัยจูงใจในการเลือกใช้บริการของโรงพยาบาลและยังต้องวิเคราะห์ความพึงพอใจในการใช้บริการเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้รับบริการตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการเป็นผลให้องค์การนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้ และเกิดความจงรักภักดีในการบริการขององค์กรนั้น เป็นการคงรักษาลูกค้าเก่าและหาลูกค้าใหม่ มาทำให้เพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด

จากเหตุดังกล่าวข้างต้นนั้น จึงเป็นจุดสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของผู้ป่วยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการต่างๆ และเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการจำแนกตามสถานภาพของผู้รับบริการ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้บริหาร หรือคณะกรรมการดำเนินงานของโรงพยาบาลได้นำไปประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายหรือปรับปรุงกลยุทธ์ เพื่อดึงดูดให้มีผู้มาใช้บริการมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีของโรงพยาบาล ช่วยสร้างและปรับปรุงแผนการและรูปแบบการบริการของโรงพยาบาล ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการให้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารรวมทั้งผู้ร่วมงานในโรงพยาบาล สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประกอบการพิจารณาการวางแผนแก้ไข และ ปรับปรุงกลยุทธ์ทางการบริหารจัดการโรงพยาบาล เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดแก่ผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของผู้ป่วยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการต่างๆ ในโรงพยาบาลเอกชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการจำแนกตามสถานภาพของผู้รับบริการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ในที่นี้คือผู้รับบริการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ในแผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนประเภทโรงพยาบาลที่ตรวจรักษาโรคทั่วไปในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรีจำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรีและโรงพยาบาลสิริเวช

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับบริการจากโรงพยาบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยจำนวนรับบริการของประชากรในแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลเอกชน ในจังหวัดจันทบุรี ปีพ.ศ. 2555

โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี อัตราการใช้บริการ 245,641 คน

โรงพยาบาลสิริเวช อัตราการใช้บริการ 33,480 คน

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดจันทบุรี, กระทรวงสาธารณสุข รายงานผู้ป่วยนอก ประจำปีงบประมาณ (2555:ไม่ปรากฏเลขหน้า)

โดยใช้สูตรการคำนวณดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนครั้งการมาใช้บริการแผนกผู้ป่วยนอก

e = ความคลาดเคลื่อน (ในการศึกษานี้ใช้ 5%)

คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรสำหรับการศึกษาวิจัย โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างดังกล่าวดังนี้
คำนวณขนาดตัวอย่างที่มาใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี และโรงพยาบาลสิริเวช จำนวนรวมทั้งสิ้น 279,121 ครั้ง โดยนำไปแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวน 279,121 ตัวอย่าง

N = จำนวนการมาใช้บริการ 279,121 ครั้ง

e = ความคลาดเคลื่อน 5%

$$\text{จะได้ } n = \frac{279,121}{1+279,121 \times (0.05)^2}$$

$$n = 400$$

ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่จะใช้แทนประชากรผู้ป่วยของมีจำนวนทั้งสิ้น 400 ราย

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย โรงพยาบาลเอกชน ในจังหวัดจันทบุรี

โรงพยาบาลเอกชน	อัตราการใช้บริการ	กลุ่มตัวอย่าง
โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี	245,641	242
โรงพยาบาลสิริเวช	33,480	158
รวม	279,121	400

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับศึกษาระดับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของผู้ป่วยที่มีต่อคุณภาพการให้บริการในโรงพยาบาลเอกชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ซึ่งข้อคำถามในแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้รับบริการของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวนทั้งสิ้น 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ครอบครัวต่อเดือน ลักษณะการเจ็บป่วย และรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย

ตอนที่ 2 เป็นคำถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้บริการของโรงพยาบาลเอกชน จังหวัดจันทบุรี รวม 6 ด้าน จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเป็นการกำหนดจากความคิดเห็นจากผู้รับบริการในแผนกผู้ป่วยนอก และในส่วนของข้อเสนอแนะจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended question)

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.1 ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องครอบคลุมกับความพึงพอใจในการรับบริการและนำมาสร้างเป็นร่างแบบสอบถาม

3.2 นำร่างแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเนื้อหา (Validity)

3.3 ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามตามอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ

3.4 การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

- 1) นำแบบสอบถามที่ดำเนินการแก้ไขแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม
- 2) นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ยุทธ ไกรวรรณ (2543 : 123) แปลความหมายของคะแนน ดังนี้
 - +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องและตรงกับนิยามปฏิบัติ
 - 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องและตรงกับนิยามปฏิบัติ
 - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้อง และตรงกับนิยามปฏิบัติ

โดยคัดเลือกเฉพาะข้อความที่มีค่า IOC. ได้ค่าความตรงของแบบสอบถาม (0.06 -1.00) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงเนื้อหา และภาษาตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้รับบริการในโรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี อ.เมือง จ.จันทบุรี จำนวน 30 คน หลังจากนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับ มาวิเคราะห์ค่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.81 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล ทั้ง 2 แห่ง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามผู้รับบริการในโรงพยาบาลเอกชนในเขต อ.เมือง จ.จันทบุรี
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วออกเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการโรงพยาบาลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตามสะดวกจากผู้มารับบริการในช่วงเวลาระหว่าง 8:00-16:00 น.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดดำเนินการเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลและวิเคราะห์หาค่าต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้รับบริการของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอในรูปของตารางและความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รวม 6 ด้าน คือ ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถยาศัยและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี รวม 6 ด้าน คือ ด้านความสะดวกที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถยาศัยความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบค่า t-test จำแนกตาม อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ครอบครัวต่อเดือน ลักษณะการเจ็บป่วย การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น จะใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังต่อไปนี้

สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean หรือ \bar{X})
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบทดสอบกับจุดประสงค์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที่ แบบเป็นอิสระต่อกัน (t-test : Independent)
2. การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสำหรับกลุ่มตัวแปรที่มากกว่ากลุ่ม (F-test)
3. หาค่าความแตกต่าง เป็นรายคู่ โดยใช้สถิติทดสอบด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผู้ตอบสอบถามการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.8) อายุระหว่าง 31- 40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 41.3) อาชีพรับราชการมากที่สุด (ร้อยละ 24.8) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่ามากที่สุด (ร้อยละ 46.5) รายได้ครอบครัวต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 29.8) ลักษณะการเจ็บป่วยเจ็บป่วยด้วยโรคเฉียบพลันมากที่สุด (ร้อยละ 53) การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยความรุนแรงน้อย สามารถทำงานได้ทุกอย่าง มากที่สุด (ร้อยละ 56.5)

2. ความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมพบว่าความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.04$) เรียงตามลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านคุณภาพการบริการ ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมาด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ($\bar{X} = 3.11$) ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ($\bar{X} = 3.09$) ด้านความสะอาดที่ได้รับ ($\bar{X} = 3.01$) ด้านการประสานงานของการบริการ ($\bar{X} = 2.97$) และด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ ($\bar{X} = 2.87$) ตามลำดับ

3. การทดสอบสมมติฐานความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา รายได้ครอบครัวต่อเดือน ลักษณะการเจ็บป่วย การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยกัน พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศแตกต่างกัน ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง พบว่า โดยรวมด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ มีความพึงพอใจต่อการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า อายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการรับบริการในภาพรวมแต่ละด้านได้แก่ ด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการรับบริการในภาพรวมแต่ละด้านได้แก่ ด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3.4 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการรับบริการในภาพรวมแต่ละด้านได้แก่ ด้านการประสานงานของการบริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3.5 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้ครอบครัวต่อเดือน พบว่า รายได้ครอบครัวต่อเดือน มีความพึงพอใจในการรับบริการในภาพรวมแต่ละด้านได้แก่ ด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3.6 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามลักษณะการเจ็บป่วย พบว่า ลักษณะการเจ็บป่วย มีความพึงพอใจในการรับบริการในภาพรวมแต่ละด้านได้แก่ ด้านการประสานงานของการบริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

3.7 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามการรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วย พบว่า การรับรู้ความรุนแรงของการเจ็บป่วยโดยรวมด้านความสะอาดที่ได้รับ ด้านการประสานงานของการบริการ ด้านอรรถาธิบายและความสนใจของผู้ให้บริการ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ มีความพึงพอใจต่อการใช้บริการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อเสนอแนะโดยให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ในด้านความสะดวกที่สมควรมีการเพิ่มการให้บริการที่ครอบคลุมครบวงจร เช่น การบริการต้อนรับกับผู้มารับบริการที่เตรียมพร้อม เพราะผู้มารับบริการไม่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการในการให้บริการ ในด้านคุณภาพการให้บริการ เช่นบริการเกี่ยวกับ Wifi เพื่อรองรับการบริการเพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร สถานที่จอดรถที่สะดวกไม่ห่างจากตัวอาคารมากนัก การบริการเพิ่มเติมเพื่อความสะดวก เช่น ร้านค้า ร้านอาหารและร้านกาแฟ สำหรับญาติ หรือสำหรับผู้มารับบริการระหว่างการรอรับบริการที่เป็นเวลานาน และสถานที่ในการรอรับบริการการที่เพียงพอไม่ต้องยืนรอ และแออัดในการรับบริการ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. ด้านความสะดวกที่ได้รับ พบว่า ในภาพรวมด้านความสะดวกที่ได้รับอยู่ในระดับปานกลาง คือท่านใช้เวลาไม่มากนักในการรอรับบริการ โรงพยาบาลมีบริการตรวจโรคเฉพาะทางครบทุกสาขาทำให้ท่านสามารถรับบริการได้ทันที และท่านรู้สึกเบื่อหน่ายเพราะต้องรอพบแพทย์เป็นเวลานาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เจนจิรา สังข์วรรณะ (2541 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลของผู้ประกอบอาชีพอิสระในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในการศึกษาด้วยการออกแบบสอบถามโดยใช้ตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 100 ราย แบ่งเป็นผู้ใช้บริการโรงพยาบาลรัฐบาลจำนวน 59 ราย และโรงพยาบาลเอกชนจำนวน 41 ราย ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาลส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ปัจจัย คือ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ค่ารักษาพยาบาล สถานที่ตั้ง ความมีชื่อเสียงของแพทย์ ความสะดวกในการติดต่อ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางด้านความสะดวก ปลอดภัย ความรวดเร็วในการบริการอีกด้วย

2. ด้านการประสานงานของกรบริการ พบว่า ในภาพรวมด้านการประสานงานของกรบริการ อยู่ในระดับปานกลาง คือท่านรู้สึกว่าการขั้นตอนของการบริการสร้างความยุ่งยากแก่ท่าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลในแต่ละแผนกที่ท่านต้องไปติดต่อเพื่อรับบริการมีการติดต่อประสานงานกันเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทันทีเมื่อท่านขอความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษณี โพธิ์ชนะพันธ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจต่อบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาล

แพทย์โรคผิวหนัง การศึกษาพบว่า ผู้รับบริการมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 74.2 เท่ากันกับการประสานบริการ ส่วนอรรถยาศัยและการให้เกียรติ ระดับปานกลาง ร้อยละ 56.3 ได้แก่ ความสามารถเข้าถึงการบริการ ความเชื่อมั่นต่อบริการ การให้ความสำคัญ และการตอบสนองต่อผู้มารับบริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรจัดบุคลากร ความเชื่อถือไว้วางใจต่อผู้ให้บริการ

3. ด้านอรรถยาศัยความสนใจของผู้ให้บริการ พบว่า ในภาพรวมด้านอรรถยาศัยความสนใจของผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ท่านรู้สึกว่าการเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลมีสีหน้ายิ้มตั้งต่อท่าน แพทย์ให้ความใส่ใจดูแลรักษาท่านเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลแสดงความรำคาญเมื่อท่านซักถาม ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนงค์ เอื้อวัฒนา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลอานาจเจริญ พบว่าผู้รับบริการมีความพึงพอใจของผู้รับบริการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 65.6 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าความสะดวก การประสานบริการ อรรถยาศัยคุณภาพบริการอยู่ในระดับเดียวกันคือระดับปานกลาง

4. ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ พบว่า ในภาพรวมด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการอยู่ในระดับปาน คือ รู้สึกว่าคำอธิบายของแพทย์ยากเกินกว่าที่ท่านจะเข้าใจ เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลให้คำแนะนำหรืออธิบายข้อสงสัยแก่ท่านเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่ได้แนะนำให้รู้จักระเบียบของโรงพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรัญญา เลี้ยงลักษณ์เลิศ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยด้านส่วนประสมทางบริการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพงานบริการ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค จำนวน 200 รายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มคือกลุ่มผู้บริโภคก่อนการรับบริการ ผู้บริโภคขณะรับบริการ และผู้บริโภคหลังรับบริการโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ ได้แก่การที่แพทย์ใส่ใจฟังคำบอกเล่าอาการป่วย และแพทย์ ให้ความสำคัญกับปัจจัยการผลักรักษา ด้านการรักษาไปโรงพยาบาลอื่นมากที่สุด

5. ด้านคุณภาพการให้บริการ พบว่า ในภาพรวมด้านคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี โรงพยาบาลมีการบริการครอบคลุมเพียงพอกับสิ่งที่ท่านต้องการ และเจ้าหน้าที่สามารถตอบสนองความต้องการของท่านได้ตามที่ท่านคาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มยุรี หนูนิ่ม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ

เลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดเชียงใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเคยนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเอกชนอย่างน้อย 1 คืนจำนวน 80 ตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของผู้ป่วยในการเลือกโรงพยาบาลเพื่อรับบริการรักษาพยาบาลพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนคือ ความพึงพอใจในบริการต่างๆ ของโรงพยาบาลรองลงมาคือ ความมีชื่อเสียงของแพทย์ การมีเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย และการมีแพทย์เฉพาะทางหลายสาขาประจำ โรงพยาบาล และปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุดคือการได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น

6. ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการ พบว่า ในภาพรวมด้านค่าใช้จ่ายในการบริการอยู่ในระดับปานกลาง คือ ค่าใช้จ่ายในการให้บริการของโรงพยาบาลแห่งนี้เหมาะสมดีค่าแพทย์ของโรงพยาบาลมีราคาสูงเกินไป และค่าบริการอื่นๆ เช่น ค่าอาหาร เหมาะสมกับการบริการที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ผู้ใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนที่ให้บริการรักษาโรคทั่วไป ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 9 แห่ง จำนวน 178 ตัวอย่าง สรุปผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อผู้บริโภคในระดับปานกลาง มี 2 ปัจจัย ได้แก่ปัจจัยด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงพยาบาลเอกชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ดังนี้ คือ

1. ด้านค่าใช้จ่ายในการบริการเมื่อดำเนินการปรับปรุงงานจนได้ผลลัพธ์สอดคล้องตามเป้าหมายให้เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานก่อนและหลังการปรับปรุงงาน เช่น การเปรียบเทียบด้านระยะเวลา ด้านขั้นตอนการปฏิบัติงาน ด้านคุณภาพการให้บริการหรือด้านต้นทุนค่าใช้จ่าย โดยจะต้องสามารถชี้ให้เห็นได้ว่าการปรับปรุงงาน นั้นเกิดประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่า และเมื่อเชื่อมั่นได้ว่างานที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแล้วเป็นสิ่งดีก็ให้กำหนดเป็นมาตรฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและประกาศใช้ รวมทั้งต้องดำเนินการขยายผลไปยังกระบวนการอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน ทั้งนี้ จะต้องรักษาและปรับปรุงมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้รับบริการจำนวนมากมักจะไม่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการให้บริการตลอดจนไม่ทราบ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลที่ชัดเจนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวกมากขึ้น

3. การมีสวัสดิการการรักษาพยาบาล มีส่วนสำคัญต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเช่นกัน และพบว่ายังมีผู้ใช้บริการไม่มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลอยู่เป็นจำนวนมาก มีสวัสดิการจากบริษัทประกันชีวิตมีอยู่จำนวนน้อย ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทประกันชีวิต ในการแสวงหาโอกาสจากการที่ผู้ใช้บริการส่วนมากไม่มีสวัสดิการการรักษาพยาบาลนี้

4. ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและประทับใจกับการบริการที่หน้าประทับใจทำให้สามารถสร้างความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการสูงสุดของลูกค้าได้

5. การมีแพทย์ที่มีความชำนาญเฉพาะทางจะเป็นสิ่งจูงใจผู้เลือกใช้บริการสำหรับโรงพยาบาลเอกชนที่เปิดกิจการอยู่แล้วหรือที่กำลังจะเปิดกิจการในอนาคต ควรจะคำนึงถึงเป็นลำดับแรก รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการทราบถึงศักยภาพที่โรงพยาบาลมีอยู่ และที่จะพัฒนาต่อไป

6. ผู้ใช้บริการทุกคนมีความคาดหวังที่จะได้รับความพึงพอใจสูงสุดจากการมาใช้บริการทางการแพทย์ ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุง และพัฒนาในทุกด้านประกอบด้วยปัจจัยภายในให้สามารถต่อสู้กับปัจจัยภายนอก คือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้องค์การสามารถมีความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านส่วนประสมการตลาดต้องการบริการแต่ละปัจจัย ย่อยต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กฤษณี โพธิ์ชนะพันธ์. 2542 การศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการให้บริการของโรงพยาบาลหัวเฉียว กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555 - 2559. 2555 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล : ดุสิต กรุงเทพฯ)

เจนจิรา สังข์วรรณะ. 2541 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลของผู้ประกอบอาชีพอิสระในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รายงานมหาวิทยาลัยเชียงใหม่:เชียงใหม่

ปิยพรรณ กลั่นกลิ่น. 2542 ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มยุรี หนูนิ่ม. 2540 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ยุทธ ไกยวรรณ. 2543 พื้นฐานการวิจัย กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
 วรรณญา เลี้ยงลักษณ์เลิศ. 2545 ปัจจัยด้านส่วนประสมทางบริการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการโรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี กระทรวงสาธารณสุข. 2555. รายงานประจำปีงบประมาณ 2555.

อนงค์ เอื้อวัฒนา. 2542 ความพึงพอใจของผู้รับบริการแผนกผู้รับบริการนอก-โรงพยาบาลอำนาจเจริญ วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล

ความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ ทศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม
และแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ของนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Cognition, Perception, Attitudes towards Social Enterprises and Trends in Working with Social
Enterprises of Graduate-School Students of the Faculty of Social Sciences of
Srinakharinwirot University.

สุพาดา สิริกุดตา ไพบูลย์ อาจารย์รุ่งโรจน์ ธนภูมิ อติเวทิน
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม กับแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมอยู่ในระดับมาก มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมอยู่ในระดับดี การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นเพศชาย และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท มีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่ากลุ่มอื่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ทัศนคติและการรับรู้มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : กิจการเพื่อสังคม ความรู้ความเข้าใจ ทศนคติ การรับรู้

Abstract

The purposes of this research were to study the level of cognitions and trends in working with social enterprises classified by personal characteristics, and to study the correlation of attitudes and perceptions about social entrepreneurship with trends in working with social enterprises. Questionnaires were used to collect data from 300 graduate-school students of the Faculty of Social Sciences of Srinakharinwirot University. From the results, it was found that the students had high cognitive level about social enterprises. The attitudes toward social enterprises were in a high level. The perception on social enterprises was at an average level and the trends in working with social enterprises were at a high level. Participants who were male, and those with monthly income between 20,001 and 30,000 Baht had statistically higher tendency to work with social enterprises than other groups. In addition, attitudes and perceptions were statistically correlated with trends in working with social enterprises.

Keywords : Social enterprises, Cognition, Attitude, Perception

บทนำ

ผู้ประกอบการธุรกิจส่วนใหญ่มุ่งทำธุรกิจเพื่อผลกำไรและการอยู่รอดของธุรกิจเพียงอย่างเดียว ปัจจุบันผู้ประกอบการยุคใหม่ควรจะเป็นผู้ประกอบการที่นอกเหนือจากจะอยู่รอดในเชิงธุรกิจแล้วยังสามารถช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสังคมได้ (พสุ เดชะรินทร์, 2552) เจ้าของกิจการหรือนักธุรกิจบางท่านที่กำลังผันกิจการไปสู่กิจการเพื่อสังคมก็ต้องพึงระลึกว่า ตนเองและพนักงานในองค์กรพร้อมแล้วที่จะปรับพันธกิจในการดำเนินงานขององค์กรเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลักหรือจะดำเนินธุรกิจในรูปแบบปกติแต่มีความรับผิดชอบต่อสังคมที่สังคมให้การยอมรับ หรือจะดำเนินธุรกิจในรูปแบบที่เรียกว่า Social Business โดยมีวัตถุประสงค์ทางสังคมกำกับ (สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ, 2557)

กิจการเพื่อสังคมต่างจากความรับผิดชอบต่อสังคม ตรงที่กิจการเพื่อสังคมมีเป้าหมายทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนใหญ่โครงการเพื่อสังคมของกิจการที่แสวงหากำไรตามปกติ การดำเนินงานของกิจการเพื่อสังคมมุ่งเน้นเป้าหมายทางสังคม สิ่งแวดล้อม และการเงินไปพร้อมๆ กัน หรือที่เรียกว่า Triple Bottom Line โดยเป้าหมายทางการเงิน เช่น การสร้างรายได้นั้น มีขึ้นเพื่อเพิ่มผลประโยชน์ของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมแทนที่จะเป็นผลประโยชน์ของบริษัทหรือผู้ถือหุ้นเหมือนกิจการทั่วไป (สถาบัน change fusion. 2553: 12-13) กิจการเพื่อสังคม มีวัตถุประสงค์ 3 อย่างที่ทำควบคู่กันไป ได้แก่ การสร้างกำไร มุ่งสร้างสรรคสังคม และสนับสนุนสิ่งแวดล้อม โดยต้องก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมด้วย โดยมีแรงจูงใจในการแก้ปัญหาให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับนวัตกรรมเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปของธุรกิจ (business model innovation) (สถาบัน change fusion. 2553 : 22)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีนโยบายเป็นมหาวิทยาลัยรับใช้สังคม คณะสังคมศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยภาควิชาบริหารธุรกิจได้มีการเปิดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประกอบการ เพื่อสังคมการประกวดแผนธุรกิจเพื่อสังคม และการเปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเพื่อสังคม รวมทั้งมหาวิทยาลัยได้ประชาสัมพันธ์ในเรื่องกิจการเพื่อสังคม (social enterprise) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมโดยมีการจัดสัมมนาทางชาติ มีการแอนิเมชันเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมให้นิสิตได้มีความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ และตระหนักถึงกิจการเพื่อสังคม คณะสังคมศาสตร์มีการเรียนการสอนในระดับปริญญาโท ซึ่งนิสิตปริญญาโทส่วนใหญ่จะมุ่งงานทำอยู่ในทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมของนิสิตระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย

ในการสร้างความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้นิสิตระดับปริญญาโท ประกอบธุรกิจหรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวโน้มการทำงาน ทักษะ ทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมโดยจำแนกตามลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ และการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมกับแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นิสิตระดับปริญญาโท ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจำนวนทั้งหมด 447 คน (บัณฑิตวิทยาลัย, มีนาคม 2557)

ตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาโท ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยทราบจำนวนประชากร จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1997) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 221 คน เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือและถูกต้องมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยเพิ่มจำนวนตัวอย่าง 43% ของขนาดตัวอย่างคิดเป็น 90 คน เพื่อให้ได้เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร รวมขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 300 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากนิสิตระดับปริญญาโท ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยเต็มใจตอบแบบสอบถามจนครบจำนวน 300 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - 1.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชา
 - 1.2 ทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ประกอบด้วย ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกำไร
 - 1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม
 - 1.4 การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมของนิสิตระดับปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ โดยใช้แนวคิดของเสรี วงษ์มณฑา (2542 : 12) กล่าวว่า แนวโน้มในการตอบสนองหรือการกระทำที่บุคคลได้รับอิทธิพลทั้งจากภายในและภายนอกต่อความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาโท ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชา มีลักษณะคำถามแบบมีหลายคำตอบให้เลือก

2. ทศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราวัดแบบ Likert Scale 5 ระดับ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) มีค่าความเชื่อมั่นของทศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ด้านการดำเนินธุรกิจ เท่ากับ 0.708 ด้านสังคม เท่ากับ 0.807 ด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.785 และด้านกำไร เท่ากับ 0.797

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นเรียงลำดับ (ordinal scale) โดยกำหนดคะแนนตอบถูก

0 - 2 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจน้อย

3 - 5 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง

6 - 9 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจมาก

4. การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราวัดแบบ Rating Scale 5 ระดับ โดยเป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.926

5. แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนแบบ Semantic differential scale 5 ระดับ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (interval scale) ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.920

ผู้วิจัยใช้คะแนนเฉลี่ยในการแปลผลดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 - 5.00	มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมดีมาก/การรับรู้มากที่สุด/แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมดี/การรับรู้มาก/แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมาก

2.61 - 3.40

มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมปานกลาง/การรับรู้ปานกลาง/แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมปานกลาง

1.81 - 2.60

มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมไม่ดี/การรับรู้น้อย/แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมน้อย

1.00 - 1.80

มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมน้อย/ไม่ดีอย่างมาก/การรับรู้ที่น้อยที่สุด/แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมน้อยที่สุด

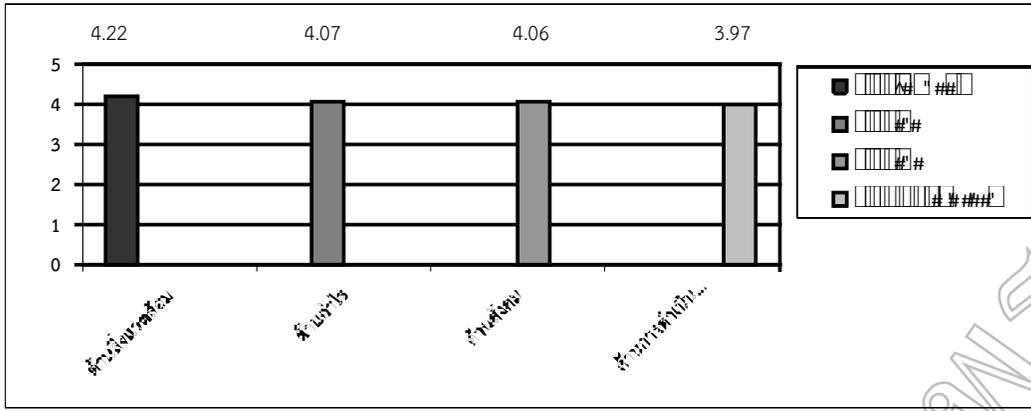
ผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

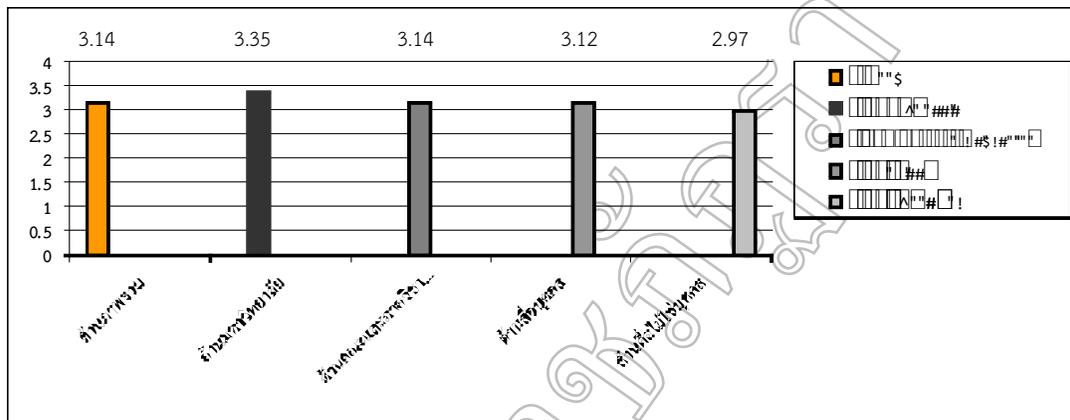
1.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาโท พบว่านิสิตปริญญาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.70) มีอายุระหว่าง 26-31 ปี (ร้อยละ 42.30) มีสถานภาพโสด (ร้อยละ 91.33) มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัท (ร้อยละ 57.67) มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 20,000 บาท (ร้อยละ 33.33) และเรียนสาขาวิชาการตลาด (ร้อยละ 45.70)

1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม พบว่านิสิตปริญญาโทที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 66.34 ความรู้ความเข้าใจปานกลางคิดเป็นร้อยละ 33.30 และความรู้ความเข้าใจน้อยคิดเป็นร้อยละ 0.30

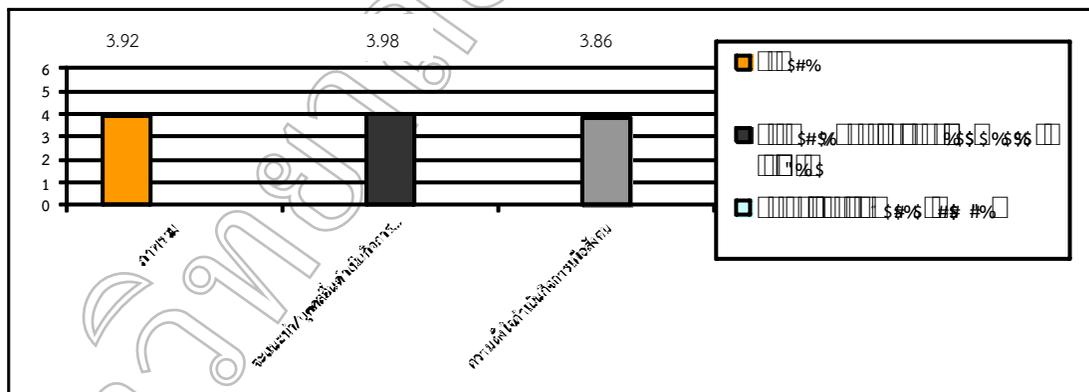
1.3 ทศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม พบว่า นิสิตปริญญาโทมีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.22$) และทัศนคติด้านกำไร ด้านสังคม และด้านการดำเนินธุรกิจอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.06, \bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

1.4 การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม พบว่า นิสิตปริญญาโทมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) ส่วนการรับรู้จากมหาวิทยาลัย คณะและภาควิชาบริหารธุรกิจ สื่อบุคคล และสื่อไม่ใช่บุคคล อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35, 3.14, 3.12$ และ 2.97) ตามลำดับ

1.5 แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม พบว่านิสิตปริญญาโทมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนแนวโน้มการแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่น และแนวโน้มความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98, 3.86$) ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาแนวโน้มนำการทำงาน ทักษะคิด ความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมโดยจำแนกตามลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า

2.1 แนวโน้มนำการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยการใช้สถิติค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Anova) พบว่า

2.1.1 นิสิตปริญญาโทที่มีเพศแตกต่างกัน มีแนวโน้มนำการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม แนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคม และแนวโน้มนำแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่นดำเนินกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทเพศชายมีแนวโน้มนำการทำงานในภาพรวม แนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคม และแนวโน้มนำแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่นมากกว่านิสิตปริญญาโทเพศหญิง

2.1.2 นิสิตปริญญาโทที่มีอายุแตกต่างกัน มีแนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตที่มีอายุ 32 ปี ขึ้นไป มีแนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคมมากกว่ากลุ่มนิสิตปริญญาโทที่มีอายุ 20-25 ปี และ อายุ 26-31 ปี

2.1.3 นิสิตปริญญาโทที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีแนวโน้มนำการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมและแนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการ เพื่อสังคมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีแนวโน้มนำการทำงานมากกว่ากลุ่มอื่น

2.2 ทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยการใช้สถิติค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Anova) พบว่า

2.2.1 นิสิตปริญญาโทที่มีเพศแตกต่างกัน มีทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมด้านกำไรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทเพศชายมีทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ด้านกำไรน้อยกว่านิสิตปริญญาโทเพศหญิง ส่วนทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านการดำเนินธุรกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2 นิสิตปริญญาโทที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านกำไรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทที่มีสถานภาพโสด มีทักษะคิดดีกว่านิสิตปริญญาโทที่มีสถานภาพสมรส

2.2.3 นิสิตปริญญาโทที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมด้านกำไรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทที่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท มีทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมด้านกำไรมากกว่ากลุ่มอื่น

2.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยการใช้สถิติค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Anova) พบว่านิสิตที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยการใช้สถิติค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Anova) พบว่า

2.4.1 นิสิตปริญญาโทที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านมหาวิทยาลัย ด้านคณะและภาควิชาบริหารธุรกิจ และด้านสื่อไม่ใช้บุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่านิสิตปริญญาโทกลุ่มอื่น

2.4.2 นิสิตปริญญาโทที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมจากคณะและภาควิชาบริหารธุรกิจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตปริญญาโทที่มีอาชีพผู้บริหาร/ผู้จัดการ มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมจากคณะและภาควิชาบริหารธุรกิจมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น

2.4.3 นิสิตปริญญาโทที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านคณะและภาควิชาบริหารธุรกิจ ด้านสื่อไม่ใช้บุคคล และด้านสื่อบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตปริญญาโทที่เรียนสาขาวิชาการตลาดมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมมากกว่านิสิตปริญญาโทที่เรียนสาขาวิชาอื่นๆ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะคิด และการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมกับแนวโน้มนำการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson correlation) ดังตาราง 1 พบว่า

1. ทักษะคิดเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มนำการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม แนวโน้มนำความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคม และแนวโน้มนำแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่น โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคม และแนวโน้มจะแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่นดำเนินกิจการเพื่อสังคม โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตัวแปรอิสระ	แนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม		
	แนวโน้มความตั้งใจ ดำเนินกิจการเพื่อสังคม (r)	แนวโน้มจะแนะนำ/บอกต่อ บุคคลอื่นดำเนินกิจการเพื่อ สังคม (r)	แนวโน้มการ ทำงานในภาพรวม (r)
1. ทศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ในภาพรวม	0.210** (.000) ต่ำ ทิศทางเดียวกัน	0.227** (.000) ต่ำ ทิศทางเดียวกัน	0.229** (.000) ต่ำ ทิศทางเดียวกัน
2. การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ในภาพรวม	0.231** (.000) ต่ำ ทิศทางเดียวกัน	0.232** (.000) ต่ำ ทิศทางเดียวกัน	0.243** (.000) ปานกลาง ทิศทางเดียวกัน

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและการอภิปรายผล

1. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่ต่างกันมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโทที่มีลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล (เพศ อายุ และระดับรายได้) ที่ต่างกันมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน โดยพบว่า 1) นิสิตปริญญาโทเพศชายมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากนิสิตปริญญาโทเพศชายมีความพร้อมในการลงชุมชนเมื่อพบเห็นปัญหาและต้องการแก้ไขปัญหา จึงมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่า นิสิตเพศหญิง 2) นิสิตปริญญาโทที่มีอายุ 32 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มความตั้งใจดำเนินกิจการเพื่อสังคมมากกว่านิสิตที่มีอายุน้อย เนื่องจากนิสิตที่มีอายุมากได้ทำงานที่มีความมั่นคงและไม่เปลี่ยนงาน จึงมีความทุ่มเทในการทำงานเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น และนิสิตที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่านิสิตปริญญาโทกลุ่มอื่นๆ เนื่องจากนิสิตปริญญาโทที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท เป็นกลุ่มที่เริ่มแสวงหาความมั่นคงให้กับชีวิตโดยการลงทุนในกิจการเล็กๆ ที่รายได้พอที่แบ่งปันหรือสามารถเก็บออมเพื่อนำมาลงทุนในธุรกิจได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Nga และ Shamuganathan (2010) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของปัจจัยคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีต่อความตั้งใจของผู้ประกอบการ

เพื่อสังคมในช่วงเริ่มต้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการด้านสังคม (Social entrepreneurs) ที่มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมหรือการกระทำที่ต่างกันตามไปด้วย เช่นเดียวกับ Madsen (2013) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องกิจการเพื่อสังคมในละตินอเมริกา : ประเด็นความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการทางสังคม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีลักษณะด้านประชากรศาสตร์ที่ต่างกันจะมีความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการทางสังคมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Widiastuti (2013) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกันมีแนวโน้มการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน

2. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่ต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล (สถานภาพและรายได้ต่อเดือน) ที่ต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน โดยพบว่า 1) นิสิตปริญญาโทที่มีสถานภาพโสด/หม้าย/อยู่ร้าง/แยกกันอยู่ มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่านิสิตที่มีสถานภาพสมรส เนื่องจากคนโสด/หม้าย/

อย่าร้าง/แยกกันอยู่ จะมีเวลาในการลงชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา สังคมมากกว่าผู้ที่สมรสแล้ว และ 2) นิสิตปริญญาโทที่มีรายได้ ต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท มีทัศนคติเกี่ยวกับกิจการ เพื่อสังคมมากกว่ารายได้กลุ่มอื่นๆ เนื่องจากนิสิตปริญญาโทที่มี รายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท การทำธุรกิจเพื่อ สังคมจะเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืนต้องมีกำไรเหมือนทกธุรกิจ ทั่วๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Chattananon et al., (2007 อ้างถึงใน Virvilaite & Daubaraitė, 2011, p. 538) ในบทความเรื่องการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรผ่านโปรแกรม การตลาดเชิงสังคม โดยกล่าวว่า ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และสถานภาพ การสมรสเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อทัศนคติในเชิงบวกของการ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม กล่าวคือ ผู้ที่มีการศึกษาและ รายได้ระดับสูงจะมีทัศนคติต่อการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาและรายได้ในระดับต่ำกว่า

3. ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีการรับรู้เกี่ยวกับ กิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโทที่มีลักษณะข้อมูล ส่วนบุคคล (อายุ อาชีพ และสาขาวิชา) แตกต่างกัน มีการรับรู้ เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมแตกต่างกัน โดยพบว่า

3.1 นิสิตปริญญาโทที่มีอายุแตกต่างกัน มีการรับรู้ เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านมหาวิทยาลัย ด้านคณะ และภาควิชาบริหารธุรกิจ และด้านสื่อไม่ใช่บุคคลแตกต่างกัน โดยนิสิตปริญญาโทที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีการรับรู้เกี่ยวกับ กิจการ เพื่อสังคมในภาพรวม จากมหาวิทยาลัย จากคณะและ ภาควิชาบริหารธุรกิจ และจากสื่อไม่ใช่บุคคลมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เนื่องจากนิสิตปริญญาโทที่มีอายุน้อย (ระหว่าง 20-25 ปี) จะมีความสนใจและชอบการเปลี่ยนแปลง จึงมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการ เพื่อสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับ Diehl, Mueller และ Terlutter (2013) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องอิทธิพลของปัจจัย ด้านลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีต่อการรับรู้การแสดงความ รับผิดชอบต่อสังคมในโฆษณา การวิเคราะห์ในหลายประเทศ ผลการวิจัย พบว่า ในบางประเทศผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี จะมีการรับรู้และทัศนคติต่อโฆษณาที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ตีค่าว่าผู้ที่มีอายุมากกว่า

3.2 นิสิตปริญญาโทที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้ เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมด้านคณะและภาควิชาบริหารธุรกิจ แตกต่างกัน โดยนิสิตปริญญาโทที่มีอาชีพเป็นผู้บริหาร/ผู้จัดการ มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ เนื่องจาก กลุ่มนี้เป็นผู้ที่สนใจและแสวงหาการลงทุนเพิ่มเติมจากการทำงาน ประจำ เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้กับตัวเอง อีกทั้งจากการที่

นิสิตส่วนใหญ่ที่เรียนปริญญาโทต้องการเครือข่ายด้านการทำงาน (connection) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ จึงเป็น กลุ่มที่สนใจและแสวงหาข้อมูลต่างๆ ผ่านทางคณะและภาควิชา บริหารธุรกิจอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับ Simić และ Stimac (2010) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม : การตอบ สอนของผู้บริโภคชาวโครเอเชีย ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้าน ลักษณะประชากรศาสตร์ ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การจ้างงาน อำนาจในการซื้อ และการศึกษา มีผลกระทบต่อ การรับรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

3.3 นิสิตปริญญาโทที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม ด้านคณะและ ภาควิชาบริหารธุรกิจ ด้านสื่อไม่ใช่บุคคล และด้านสื่อบุคคล แตกต่างกัน โดยนิสิตปริญญาโทที่เรียนสาขาวิชาการตลาดมีการ รับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวมรับรู้คณะและภาควิชา บริหารธุรกิจ สื่อไม่ใช่บุคคล และสื่อบุคคลมากกว่านิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการและสาขาวิชาอื่นๆ เช่น ภูมิสารสนเทศ ประวัติศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ เนื่องจากนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการตลาดมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการตลาดเพื่อให้ขาย สินค้าได้ จึงมีความสนใจที่จะทำให้สินค้าของกิจการเพื่อสังคม เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วๆ ไป โดยการประชาสัมพันธ์ ซึ่ง สอดคล้องกับ Wang (2011, pp. 74-75) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมุ่งเน้นที่ค่านิยม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เพศ อายุ สาขาวิชาที่เรียน ระดับการศึกษา และคุณค่าส่วนบุคคล (personal; value) ของนักศึกษาชาวจีนมีผลต่อการรับรู้ถึงการ แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ทัศนคติและการรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมมี ความสัมพันธ์กับแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม

จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติและการรับรู้เกี่ยวกับกิจการ เพื่อสังคมในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับแนวโน้ม การทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมในภาพรวม แนวโน้มความตั้งใจ ดำเนินกิจการเพื่อสังคม และแนวโน้มจะแนะนำ/บอกต่อบุคคลอื่น ดำเนินกิจการเพื่อสังคม เนื่องจากนิสิตปริญญาโทคณะสังคมศาสตร์ มีการรับรู้เรื่องกิจการเพื่อสังคมจากคณะอาจารย์ผู้สอนและมีทัศนคติ ที่ดีจึงมีแนวโน้มการทำงานเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ซึ่งสอดคล้อง กับแนวความคิดของ Kotler (1997) ที่ได้อธิบายว่า ปัจจัยที่มีผล ต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคมีด้วยกัน 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้าน วัฒนธรรม ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้าน จิตวิทยา ซึ่งปัจจัยด้านจิตวิทยาประกอบด้วย การมุ่งใจ การรับรู้ การเรียนรู้ ความเชื่อถือ ทัศนคติ บุคลิกภาพ และแนวความคิด ของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรวางแผนกลยุทธ์การตลาดให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเพศชายมีรายได้อยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท สำหรับโครงการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ประกอบการเพื่อสังคมให้กับนิสิตปริญญาโท ซึ่งมีแนวโน้มการทำงานกิจการเพื่อสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ และจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคมเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารคณะสังคมศาสตร์ ควรจัดหาเงินทุน (fund raising) มาเพื่อให้ นิสิตระดับปริญญาโท จัดตั้งบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม โดยอาจใช้ชื่อบริษัทว่า SWU SE Company โดยดำเนินธุรกิจตามแนวคิดกิจการเพื่อสังคม และนำผลกำไรไปช่วยแก้ไขปัญหาสังคม ทำให้นิสิตระดับปริญญาโทมีทัศนคติที่ดีต่อกิจการเพื่อสังคม ส่งผลให้มีแนวโน้มในการทำงานกิจการเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

3. การรับรู้เกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม มหาวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ และภาควิชาบริหารธุรกิจ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรม การเปิดหลักสูตรอบรมผู้ประกอบการเพื่อสังคม การสัมมนาเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม ทั้งทางด้านเว็บไซต์หรือเฟสบุ๊ค โปสเตอร์ โดยออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ คณาจารย์ควรสอดแทรกกิจการเพื่อสังคมให้กับนิสิต ทำให้นิสิตและผู้ที่เกี่ยวข้องมีการรับรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีแนวโน้มในการทำงานกิจการเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

พลุ เดชะรินทร์. 2552. **ผู้ประกอบการเพื่อสังคม (Social Entrepreneur)**. กรุงเทพฯธุรกิจ. วันที่ 13 มกราคม 2552
โพธิวิชชาลัย. 2557. **ข้าวต้นน้ำ**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2557 จาก <http://bodhi.swu.ac.th/>
บัณฑิตวิทยาลัย. 2557. **สถิติจำนวนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557**. วันที่ 1 มีนาคม 2557
สถาบัน ChangFusion. 2553. **กิจการเพื่อสังคม**. ใน. **แผ่นพับกิจการเพื่อสังคม**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2557 จาก <http://changefusion.org>. หน้า 12-13, 20.
สำนักงานส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมแห่งชาติ. 2557. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกิจการเพื่อสังคม**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2557 จาก <http://www.tseo.or.th>
Chattananon, A., Lawley, M., Trimetsoontorn, J., Supparerkchaisakul, N., & Leelayouthayothin, L. 2007. **Building Corporate Image Through Societal Marketing Programs**. *Society and Business Review*, (3), 230-253. <http://dx.doi.org/10.1108/17465680710825442>.

Diehl, Sandra., Mueller, Barbara., & Terlutter, Ralf. 2013. **The Influence of Demographic Factors on the Perception of Humane-Oriented (CSR) Appeals in Advertisements: A Multi-Country Analysis**. *Advances in Advertising Research*. Vol. IV. pp. 313-327.

Kotler, Phillip. 1997. **Advanced Marketing Management**. 9th ed. New Jersey: Prentice-Hall.

Madsen, Kevin Moforte. 2013. **Social Enterprise In Lation America : Dimensions of collaboration among social entrepreneurs**. Center for Public Policy Administration Capstones. P.23

Nga J.K.H & Shamuganathan G. 2010. **The Influence of personality Traits and Demographic Factors on Social Entrepreneurship Start Up Intentions**. *Journal of Business Ethic*. Volume 95. Issue 2, pp. 259-282.

Šimić, Mirna Leko & Štimac, Helena. 2010. **CSR : Croatian Consumer's Response**. Academic Public Administration Studies.

Taro Yamane. 1997. **Statistics : An introductory analysis**. New York: Harper and Row.

Virvilaite, Regina and Daubaraitė, Ugnė. (2011). **Corporate Social Responsibility in Forming Corporate Image**. *Inzinerine Dkonomika-Engineering Economics*, 2011, 22(5), 534-543.

Wang, Lei. 2011. **Factors affecting perceptions of corporate social responsibility implementation : and emphasis on values**. Academic Dissertation, Faculty of Agriculture and Forestry University of Helsinki.

Widiastuti, Theresia Diah. 2013. **The Relationship between personality Characteristics, Demographic Factors and Entrepreneurial Propensity of Students**. The 2nd IBSM, International Conference on Business and Management 2-4 October 2013, Chiang Mai-Bangkok

ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบิน
ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
วิทยาเขตบางพระ

Expectation and perception of teaching quality in Aviation Management
Program of students in the Institute of Aviation Technology Rajamangala
University of Technology Tawan-ok Bangpra

สมพงษ์ อัครวิธิปัติ

สถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอน สาขาการจัดการการบิน ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระในด้าน หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการสอนและสถานที่จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบิน ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.25$)

2. การรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบิน ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 3.52$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอน พบว่า 1) นักศึกษาสาขาการจัดการการบินที่มีเพศและ ระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) นักศึกษาสาขาการจัดการการบินที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) นักศึกษาสาขาการจัดการการบินที่มีเพศและเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) นักศึกษาสาขาการจัดการการบินที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความคาดหวัง, การรับรู้, คุณภาพการจัดการเรียนการสอน

Abstract

The objectives of this research were to study and to compare the expectation and perception of teaching quality in Aviation Management Program of students in the Institute of Aviation Technology Rajamangala University of Technology Tawan-ok Bangpra in the aspects of Curriculum, Lecturers, Instructional Media, and places. The data were classified by gender, level of education, and grade points average. The samples were 141 first and fourth year students in Aviation Management Program. The tool for gathering data was a set of questionnaire. The research findings were as follow :

1. All aspects of expectation in teaching quality of Aviation Management Program in the Institute of Aviation Technology Rajamangala University of Technology Tawan-ok Bangpra were at the high level ($\bar{X} = 4.25$) and
2. All aspects of perception in teaching quality of Aviation Management Program in the Institute of Aviation Technology Rajamangala University of Technology Tawan-ok Bangpra were at the high level ($\bar{X} = 3.52$).
3. A comparison of expectation and the perception in teaching quality of Aviation Management Program was found out that 1) students in Aviation Management Program who had different gender and level of education showed their different expectation of teaching quality with no statistical significance, 2) students in Aviation Management Program who had different grade points average showed their different expectation of teaching quality with the 0.05 level of statistical significant, 3) students in Aviation Management Program who had different gender and grade points average showed their different perception of teaching quality with no statistical significance, 4) students in Aviation Management Program who had different level of education showed their different perception of teaching quality with the 0.05 level of statistically significance.

Keywords : Expectations, Perceived, quality of teaching

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบันและแม้แต่สังคมเอเชียเองส่วนใหญ่แล้วจะเป็นสังคมบริโภคนิยมและสังคมเอาอย่าง ที่คนในสังคมรับเอาความรู้ ความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมต่างๆ ของตะวันตกมาเป็นแบบอย่างแล้วก็ทำตามกันไป การคิดการผลิตหรือการสร้างสิ่งของและบริการต่างๆ ในสังคมไทยเรายังมีไม่มากนัก ลักษณะของคนในสังคมจึงมีลักษณะ “บริโภคนิยม” และ “เอาอย่างต่างประเทศ” มาโดยตลอด หากการพัฒนาประเทศและการพัฒนาการศึกษาของเอเชียรวมทั้งของไทยเองยังคงเป็นไปในแนวทางของบริโภคนิยมและการตามอย่างต่างประเทศเช่นนี้ต่อไปความไม่เท่าเทียมของสังคมโลกก็ยังคงอยู่ นวัตกรรมและค่านิยมที่โลกควรเรียนรู้จากกันและกันก็จะไม่เกิดขึ้น ความมีคุณค่า และความสงบสุขของโลกก็ยังคงเกิดขึ้นไม่ได้ สังคมเอเชีย และสังคมไทยเองก็จะหาความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างจริงจังได้ยาก (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน, 2553 หน้า 101-102)

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนในสังคมมากขึ้นทั้งในด้านการเรียน การทำงาน และชีวิตประจำวัน ดังนั้นสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ จึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนและการบริหารจัดการเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้มากขึ้น (ไพฑูริย์ พิมพ์และคณะ, 2556 หน้า 1) การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันนอกจากเป็นการจัดการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการแล้วพบว่ามีหลายหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรตามความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ เช่น กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม เป็นต้นโดยแต่ละหน่วยงานจะมีการบริหารจัดการศึกษาตามความจำเป็นและความต้องการของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ซึ่งการจัดการศึกษามีหลักสูตรที่หลากหลายและจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาการ/วิชาชีพเฉพาะทางเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานหรือ องค์กรที่ต้องการใช้งานนั้นและยังผลิตเพื่อสนองความต้องการใช้บุคลากรเฉพาะทางเหล่านี้ให้ภาคส่วนอื่นๆ ของประเทศด้วย การผลิตบุคลากรในภาพรวมของการจัดการศึกษาเฉพาะทางในปี 2551 มีผู้เรียนจำนวน 68,013 คน พิจารณาผู้เรียนจำแนกตามหลักสูตรที่จัดเพื่อผลิตบุคลากรด้านต่างๆ พบว่า มีผู้เรียนกลุ่มด้านการทหารจำนวน 5,751 คน ด้านตำรวจจำนวน 1,253 คน ด้านการแพทย์จำนวน 3,512 คน ด้านการพยาบาลและสาธารณสุขจำนวน 22,590 คน ด้านวิชาชีพเฉพาะ 34,907 คน ได้แก่ ด้านดนตรี 318 คน ด้านวิชาชีพช่าง 2,684 คน ด้านวิชาชีพการปฏิบัติงานบนเรือ 1,194 คน ด้านวิชาชีพการจัดการและธุรกิจการบิน 1,909 คน ด้านกฎหมาย 28,312 คน และอื่นๆ 490 คน

(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553 : บทสรุปผู้บริหาร) สถาบันเทคโนโลยีการการบิน เป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ จัดการศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบิน ซึ่งทางสถาบันได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เน้นให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีระบบสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหาจริงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการมีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตนเองรวมทั้งสังคมในอนาคต โดยเป็นผู้ที่มีวินัย จรรยาบรรณ คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม ซึ่งการสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ ทักษะและความสามารถที่เพียงพอจำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีระบบการจัดการสอนที่ถูกออกแบบไว้อย่างครอบคลุม ทั้งนี้เพื่อให้สามารถสร้างบัณฑิตด้านการจัดการการบินที่ถือเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อธุรกิจการบินที่สามารถทำงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อรองรับการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมการบินในอนาคตต่อไป

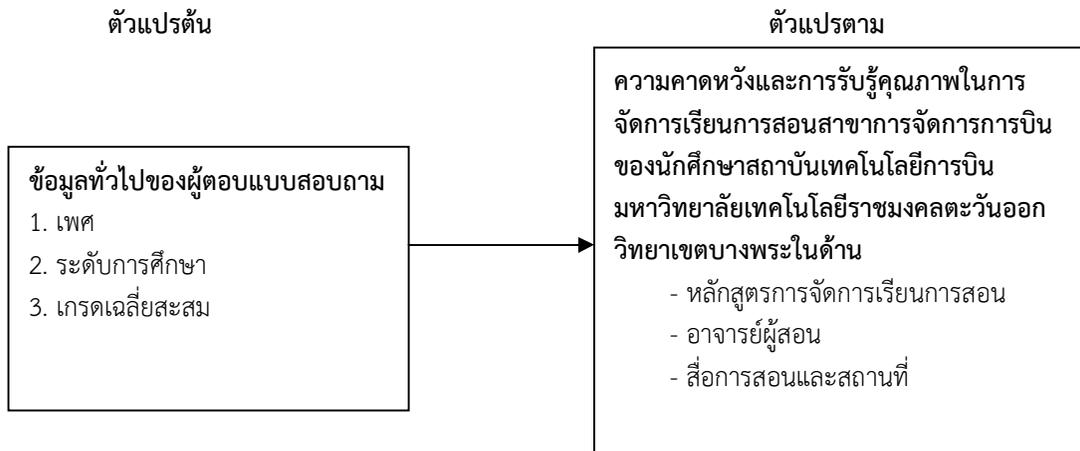
จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนในสถาบันเทคโนโลยีการการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบิน ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก วิทยาเขตบางพระ ทั้งนี้ผลที่ได้จากการศึกษาจะทำให้สถาบันเทคโนโลยีการการบินและผู้สอนสามารถนำผลจากการศึกษาไปปรับกระบวนการในการจัดการเรียนการสอน ให้มีความหลากหลาย เหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยผลที่ได้รับจากการศึกษายังสามารถสร้างและพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีทักษะความสามารถในการประกอบอาชีพหรือใช้เป็นพื้นฐานความรู้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบิน ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระในด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อการสอนและสถานที่จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบินแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีเพศ ระดับการศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบินแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรการวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาการจัดการการบินสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระชั้นปีที่ 1-4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 218 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาการจัดการการบินสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระชั้นปีที่ 1-4 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 141 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ดังนี้

- ขั้นที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Random Sampling
- ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการเทียบอัตราส่วนร้อยละ 65 ของนักศึกษาแต่ละชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม, ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนและข้อเสนอแนะการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ (IOC) แบบสอบถามทุกข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.96

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และใช้การทดสอบระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 63.10 ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 ความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการบินของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 4.32$) ด้านสื่อการสอนและสถานที่ ($\bar{X} = 4.24$) และด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.20$) การรับรู้

คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ($\bar{X} = 3.74$) ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.45$) และ ด้านสื่อการสอนและสถานที่ ($\bar{X} = 3.38$) ส่วนผลการเปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็นของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ พบว่า 1) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีเพศต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 2) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสื่อการสอนและสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 5) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสื่อการสอนและสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6) นักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านสื่อการสอนและสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็น ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรสาขาการจัดการการป็นเพราะเป็นหลักสูตรที่มีผู้ต้องการเรียนสูงและเป็นหลักสูตรที่สามารถประกอบอาชีพหลังจบการศึกษาได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ที่นักศึกษาที่จบจากหลักสูตรนี้จำเป็นต้องมีทักษะในด้านต่างๆ ที่โดดเด่นจึงทำให้นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับธ สุนทรายุทธ (2551 หน้า 161) ที่ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความคาดหวังไว้ว่า ความคาดหวังเป็นการคาดการณ์ในอนาคตซึ่งต้องสร้างขึ้นบนพื้นฐานของการรับรู้คุณค่าความเป็นไปได้ที่พยายามและยอมรับการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกายเอ้ (Gangne, 1985) ที่ได้กล่าวถึงความคาดหวังว่าเป็นแรงจูงใจของบุคคลเกี่ยวกับการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และจากการศึกษาการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอน พบว่าการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็น ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก วิทยาเขตบางพระโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอธิบายได้ว่าการรับรู้ในการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็นของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากแสดงว่าการบริหารการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรการจัดการการป็นเป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษาแต่เมื่อพิจารณาลงไปในค่าเฉลี่ยระหว่างความคาดหวังกับการรับรู้ก็ยังคงพบว่ามีค่าแตกต่างกันซึ่งค่าเฉลี่ยของความคาดหวังยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของการรับรู้ นั่นหมายถึงแม้ว่าการรับรู้คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรจะอยู่ในระดับมากแต่ก็ยังไม่เป็นไปตามที่นักศึกษาได้คาดหวังไว้ซึ่งผลของการศึกษาสอดคล้องกับ Kast & Rosenzweig (1985) กล่าวว่า การรับรู้เป็นการแปลความหมายของสิ่งเร้าและการตอบสนองของร่างกายของคนต่อสิ่งเร้า จะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและทำให้บุคคลจะพฤติกรรมแตกต่างกัน แต่ละบุคคลจะเลือกรับรู้เฉพาะข้อมูลที่ตรงกับความต้องการและความพอใจ อย่างไรก็ตามยังขึ้นกับพื้นฐานของกระบวนการของแต่ละบุคคลแต่ละคนเกี่ยวกับความต้องการ ค่านิยม การคาดหวัง และปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้การรับรู้ยังสามารถอธิบายได้อย่างง่ายๆ สำหรับผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสาขาการจัดการการป็น ของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีการป็น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ พบว่านักศึกษาสาขาการจัดการการป็นที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้

ก็ตามนักศึกษาต่างมุ่งให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาที่เหมือนๆ กันโดยไม่มีความแตกต่างว่าเพศชายจะให้ความสำคัญกับการศึกษามากกว่าเพศหญิงซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาสอดคล้องกับวรูม (Vroom อ้างถึงในสุพานี สฤกษ์วานิช, 2549, หน้า 211 - 212) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความคาดหวังว่าความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้นๆ บุคคล หรืออินทรีย์มีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่างทุกชีวิตพยายามดิ้นรนแสวงหาอย่าง น้อยที่สุดก็คือความต้องการอาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เมื่อชีวปัจจัยเหล่านั้นได้รับการตอบสนองแล้วก็มีความต้องการระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จากความต้องการหลายสิ่งหลาย อย่างนี้เองทำให้เกิดความพยายามกระทำ ดำเนินการด้วยวิธีหนึ่งวิธีใดด้วยมือหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุความพอใจ หรือเพื่อให้ได้รับผลของการดำเนินการนั้นตามที่ได้แสดง ความพยายามนั่นเองเรียกว่าความคาดหวังและความพอใจสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุทธิกาญจน์ เอี่ยมอุดม. (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนฤติศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร. ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนฤติศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาสาขาการจัดการ การบินที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีความคาดหวังคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลจากการศึกษาอาจอธิบายได้ว่านักเรียน นักศึกษาไม่ว่าจะมีการศึกษาอยู่ในระดับใดก็ตามต่างก็มีความต้องการที่แตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทำการเปรียบเทียบความคิดความต้องการของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำความต้องการที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนก็ย่อมมีความแตกต่างตามปกตินิสัยของผู้เรียนที่สนใจการเรียนต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสื่อการสอนและสถานที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งจากผลการศึกษาอธิบายได้ว่าผู้เรียนไม่ได้คาดหวังกับสื่อการสอนรวมทั้งสถานที่เนื่องจากสถาบันเทคโนโลยีการบิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ ดังนั้นพื้นฐานของผู้เรียนส่วนใหญ่ก็จบการศึกษามาจากสถานศึกษารัฐบาล ดังนั้นรูปแบบที่ผู้เรียนได้พบเจอมาจนถึงทำให้เกิดประสบการณ์ในการรับรู้ จึงอาจเป็นสาเหตุของความคาดหวังที่ไม่แตกต่างกันของผู้เรียนในสถาบันเทคโนโลยีการบิน ส่วนด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกันอาจมีความคิดที่มีความแตกต่างจากการคาดการณ์หรือการคาดหวังใน

การจัดการศึกษา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สถาบันเทคโนโลยีการบินเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะด้านและเป็นวิชาชีพที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นผู้เรียนที่มีความตั้งใจในการศึกษาก็ย่อมที่จะมีความคาดหวังต่อหลักสูตรที่ได้เปิดสอนว่าจะต้องสามารถก่อให้เกิดความรู้ ทักษะที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพในอนาคต รวมทั้งความคาดหวังที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนที่ควรเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจการบินซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของชีวกัทร ธรรมเกสร (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิตโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง นักศึกษาสาขาการจัดการ การบินที่มีเพศต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากเพศชายและเพศหญิงมีการรับรู้และความสนใจไม่แตกต่างกันจึงทำให้การรับรู้ที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาไม่ต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุลธิพันธ์ โสมมะลัต (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอนของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแห่งชาตินลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว ซึ่งผลของการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีเพศ อายุ ภาควิชา และช่วงเวลาเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผล การจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นารี รมย์นากุล (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกันนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกิตติดา ยุกตะนันท์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีตามความเห็นของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี โดยรวมและในแต่ละด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน นักศึกษาสาขาการจัดการ การบินที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัด

การเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ในการเรียนระดับอุดมศึกษาที่แตกต่างกันทำให้การรับรู้คุณภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาในภาพรวมมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับจุฑามาต สิทธิชวา (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ในเรื่องลักษณะของการรับรู้ของบุคคลซึ่งมีปัจจัยด้านกายภาพและปัจจัยด้านจิตวิทยา โดยปัจจัยด้านกายภาพที่มีผลต่อการรับรู้ของบุคคลคือ สมรรถภาพของอวัยวะสัมผัส เช่น หู จมูก ลิ้น ผิวกายต้องสมบูรณ์ หากลักษณะของผู้รับรู้ผิดปกติ จะทำให้การรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่มาสัมผัสผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง นอกจากนี้ ก็เป็นเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา จะมีผลต่อการรับรู้ด้วยนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของถิรดา ยุคตะนันท์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีตามความเห็นของนักศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาสาขาการจัดการการบินที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกันมีการรับรู้คุณภาพในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากจากการจัดการเรียนการสอนของสาขาการจัดการการบินเป็นมาตรฐานทำให้นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกันต่างให้การยอมรับในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของถิรดา ยุคตะนันท์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีตามความเห็นของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทั้งโดยรวมและในแต่ละด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ ในสาขาการจัดการการบิน สถาบันเทคโนโลยีการการบินมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับสภาพของรายวิชาแต่ละรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้อย่างเต็มที่ตามความแตกต่างระหว่างนักศึกษาแต่ละคน และช่วยทำให้นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะความรู้ เต็มตามศักยภาพแห่งตน

2. ผู้บริหารสถาบันเทคโนโลยีการการบิน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัย สร้างหลักสูตรที่มีความหลากหลายที่สอดคล้องกับการทำงานในอนาคตของนักศึกษา รวมทั้งใช้ผลของการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงบรรยากาศ และสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังอาจทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีการบินกับอาจารย์ผู้สอนจากคณะอื่นในมหาวิทยาลัยเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ สิทธิขวา. 2542. ความต้องการรับรู้ข่าวสารของผู้บริหาร อาจารย์ ข้าราชการจากงานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาโท สาขาวิชา เทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ชีวภัทร ธรรมเกษตร. 2552. ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. ปริญญาโท กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉิรดา ยุกตะนันท์. 2556. การจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีตามความคิดเห็นของ นักศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จร สุนทรายุทธ. 2551. การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุล.
- นารี รมย์นุกูล. 2547. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มี ต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี ของ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ปริญญาโท กศ.ม.(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ พิมพ์และคณะ. 2556. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาโมเดลลิสรูปแบบการการสอนโดยใช้ อินเทอร์เน็ตของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. 2553. กลยุทธ์การสอนตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. 2549. พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิด และทฤษฎี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิกาญจน์ เอี่ยมอุดม. 2549. ความคาดหวังของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนฤติศึกษา สังกัด สำนักบริหารงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษา เอกชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุลพิณ โสมมะลัด. 2553. ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน ของคณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการและการประเมินโครงการมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. สภาพการจัดการศึกษา เฉพาะทางในประเทศไทยปี 2551 : การผลิตบุคลากร. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- Gagne, R. M. 1985. The Conditions of Learning and Theory of Instruction. 4th ed. San Francisco : Holt, Reinhart and Winston.
- Kast. Fremont E. and Rosenzweig. Jame E. 1985. Organization and Contingency Approach. 4th ed. Singapore: McGraw-Hill.

90 วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 เดือน มิถุนายน - กันยายน 2558

ผลการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

Effects of Mathematical Problem Solving Ability Development of Mathayomsuksa I Students
Through Learning Activities Based on Constructivist Theory

ดวงตะวัน งามแสง พรรณทิพา พรหมรักษ์ เวชฤทธิ์ อังกนะภัทรขจร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอน สตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนปรางค์กู่ อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนักเรียน 39 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 วิเคราะห์ ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสถิติที (t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ / ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์

Abstract

The purposes of this research were : 1) to compare the mathayomsuksa 1 students' mathematical problem solving ability before and after studying through the activities based on constructivist theory and 2) to compare the mathayomsuksa 1 students' learning achievements on mathematical problem solving after studying through the constructivist theory based activities with the criterion of 70.

The cluster random sampling method was employed to select a classroom with 39 mathayomsuksa 1 students at Prangku School Prangku District in Sisaket Province in the the 1st semester of the 2014 academic year. The research tools were 10 mathematical learning management plans based on constructivist theory, the mathematical problem solving ability with the 0.82 reliability level, and learning achievement test with the 0.73 reliability level. The data analyze was consisted of mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The findings were as follows:

1. The mathayomsuksa 1 students' Mathematical problem solving ability of studying through the activities based on constructivist theory was higher than the results before studying, showing the 0.5 level of statistical significance.
2. The mathayomsuksa 1 students' learning achievements on mathematical problem solving ability after studying through the constructivist theory based activities was higher than the criterion of 70 with the .05 level of statistical significance.

Keywords : Constructivist Theory / Mathematical Problem Solving Ability

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่าง มีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่าง ถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการ ดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 56) ในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่ผ่านมา ผู้เรียนจำนวนมาก ยังด้อยความสามารถเกี่ยวกับการแก้ปัญหาการแสดงหรืออ้างอิง เหตุผล การสื่อสารหรือการนำเสนอแนวคิดทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ต่างๆ และ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปัญหาเหล่านี้ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำ ความรู้คณิตศาสตร์ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันและในการศึกษาต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2551, หน้า 1) จะเห็นได้จากการประเมินผลนักเรียน นานาชาติ PISA (Program for International Student Assessment) ในปี พ.ศ. 2555 ด้านคณิตศาสตร์ของผู้เรียน พบว่านักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย 427 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนน เฉลี่ยของ OECD คือ 490 คะแนน โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับ ที่ 50 จาก 65 ประเทศ จากผลการประเมินดังกล่าวเป็นผลสะท้อน ให้เห็นถึงความรู้และทักษะของนักเรียนไทยที่ยังห่างไกลมาตรฐาน นานาชาติ (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันการส่งเสริม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 หน้า 4 - 13) และจากผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาขั้น พื้นฐาน (O - NET) ปีการศึกษา 2555 และ 2556 พบว่าชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 24.41 และ 22.91 ตามลำดับ ซึ่งเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2555, หน้า 4/8, 2556, หน้า 4/8) ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนปรังคู้ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2555 และ 2556 มีคะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ยร้อยละ 54.50 และ 50.00 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นคะแนนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนได้ กำหนดไว้ โดยกำหนดไว้ที่ร้อยละ 70 เมื่อพิจารณาจากผลการ ทดสอบ พบว่า ผู้เรียนส่วนมากทำข้อสอบได้คะแนนน้อยในข้อสอบ ที่มีลักษณะการวัดความสามารถในการแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ การนำไปใช้ (งานนโยบายและแผนงานโรงเรียนปรังคู้, 2556 ,หน้า 68) ผู้เรียนจำนวนมากไม่รู้ว่าควรจะเริ่มต้นแก้ปัญหา นั้นอย่างไร และจะดำเนินการแก้ปัญหาอย่างไรต่อไป ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากนักเรียนไม่มีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการ

แก้ปัญหาที่ถูกต้อง ดำเนินการแก้ปัญหาไม่ถูกต้อง (สสวท., 2550, หน้า 4) จากสภาพปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนยังขาด ทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ที่ต่ำ ซึ่งการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นกระบวนการ ที่ผู้เรียนควรจะได้เรียนรู้ ผักผ่อน และพัฒนาให้เกิดทักษะขึ้นใน ตัวผู้เรียน การเรียนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์จะช่วยให้ผู้เรียน มีแนวทางการคิดที่หลากหลาย มีนิสัยกระตือรือร้นไม่ย่อท้อ และ มีความมั่นใจในการแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนตลอดจนเป็นทักษะพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถนำติดตัว ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้นานตลอดชีวิต และเป็นกระบวนการ นำความรู้ทางคณิตศาสตร์ ขั้นตอน/กระบวนการแก้ปัญหา ยุทธวิธีแก้ปัญหา ประสบการณ์ที่มีอยู่ ไปใช้ในการค้นหาคำตอบ ของปัญหาทางคณิตศาสตร์ (สสวท., 2551, หน้า 6 - 7) และผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เป็นความรู้ความสามารถของ บุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือมวลประสบการณ์ ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพทางสมอง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2530, หน้า 29) เมื่อนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่ดี จะส่งผลทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียน คณิตศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้น และช่วยพัฒนาความสามารถทาง คณิตศาสตร์ในด้านต่างๆ ได้เพิ่มขึ้น

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ปัญหาทาง คณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เมื่อ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าวจะพบว่า วิธีการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนบางคนเรียนโดยใช้วิธีท่องจำ แต่ไม่มี ความเข้าใจ มักจะพบว่าผู้เรียนบางคน จำกฎหรือสูตรได้ทุกสูตร แต่ทำโจทย์ไม่ได้ บางคนจำทฤษฎีได้แต่พิสูจน์ไม่ได้ การทำ แบบฝึกหัด คิดแก้โจทย์คณิตศาสตร์ได้ช้า ขาดความแม่นยำ และความคล่องแคล่วในการคำนวณ (ยุพิน พิพิธกุล, 2539, หน้า 7) และลักษณะการจัดการเรียนการสอนเป็นสาเหตุหนึ่งของ ปัญหาด้านทักษะ/กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่ง กิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนส่วนใหญ่เมื่อผู้เรียนได้ เรียนรู้แนวคิดทางคณิตศาสตร์พร้อมยกตัวอย่างประกอบเป็นที่ เรียบร้อยแล้ว โดยทั่วไปครูมักจะใช้แบบฝึกหัดในหนังสือเรียนเป็น สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิดคำนวณและแก้ปัญหา เพิ่มเติม ซึ่งผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้ โดยใช้วิธีการทำนอง เดียวกับตัวอย่าง นอกจากนั้นคำถามที่มุ่งเน้นการหาคำตอบที่เป็น จำนวนเพียงอย่างเดียว ทั้งเป็นคำถามที่ไม่ค่อยยั่วยุให้ผู้เรียนอยาก คิดแก้ปัญหาหรือพัฒนาทักษะ/กระบวนการแก้ปัญหาทาง คณิตศาสตร์ (สสวท., 2551, หน้า 168 - 169)

ผลการศึกษาข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนสอนของครูที่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นจัดการเรียนรู้หนึ่งที่เหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เนื่องจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นทฤษฎีที่เกิดจากการสร้างความรู้โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ในลักษณะที่มีการตื่นตัว (Active Process) (ทีศนา แคมมณี, 2554 , หน้า 94 - 95) และการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้อยู่ในโลกประสบการณ์ มีโอกาสผิดพลาด มีโอกาสแก้ตัวและการเรียนรู้จากการผิดพลาดนั้น กล่าวคือ ไม่ควรสอนให้เด็กท่องจำเนื้อหาแต่ให้รู้จักคิด และฝึกทักษะโดยผ่านประสบการณ์ต่างๆ การเรียนการสอนคณิตศาสตร์เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและฝึกคิดด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนจะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษามากกว่าจะเป็นผู้บอกให้ผู้เรียนจำ และยังคงคำนึงถึงวุฒิภาวะ ประสบการณ์เดิม สิ่งแวดล้อม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ที่ผู้เรียนได้รับมาก่อนเข้าสู่ห้องเรียน การเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นระหว่างที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงในกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านั้น ซึ่งเมื่อผู้เรียนผ่านกิจกรรมไปแล้วจะเกิดทักษะในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีความคิดวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีความสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี ทำให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพของตน รู้จักคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนคณิตศาสตร์ (เกื้อจิตต์ ฉิมทิม และคณะ, 2544)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปรางค์กู อำเภอลำปางค์กู จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 375 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนปรางค์กู อำเภอลำปางค์กู จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 39 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) เนื่องจากโรงเรียนได้จัดนักเรียนแต่ละห้องแบบความสามารถ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการกึ่งทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ ดังนี้

1. พัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 10 แผน โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์หัวข้อวิชา สาระการเรียนรู้แกนกลางของ

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และชั่วโมงที่สอน เขียนแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจน ความเป็นไปได้ ตลอดจนภาษาที่ใช้ ซึ่งผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล เทคนิคการเขียนแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ สร้างตารางวิเคราะห์แบบทดสอบและสร้างแบบทดสอบ จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างได้ความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.23 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.89 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.73

1.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ศึกษาคู่มือการวัดและประเมินผล เทคนิคการเขียนแบบทดสอบแบบอัตนัยสร้างตารางวิเคราะห์แบบทดสอบ และสร้างแบบทดสอบ จากนั้นนำแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่เท่ากับ 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างได้ความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.52 - 0.66 และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.40 - 0.65 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 ปฐมนิเทศนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตลอดจนชี้แจงบทบาทของครูและนักเรียนในแต่ละกลุ่ม วิธีการวัดและประเมินผล เกณฑ์การให้คะแนน

2.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) บันทึกผลสอบที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น

2.4 หลังการทดลองกิจกรรมการเรียนรู้สิ้นสุดแล้ว ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวไปทดสอบหลังการเรียน (Post-test)

2.5 ดำเนินการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.6 ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ผลและแปลผลข้อมูลต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

3.1.1 เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ระหว่างก่อนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบสถิติที (t - test dependent)

3.1.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ระหว่างหลังเรียนและเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบสถิติที (t-test for one sample)

3.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนจากการตอบคำถามและแนวทางในการแก้ปัญหาที่นักเรียนตอบในแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ โดยจำแนกตามขั้นตอนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งได้แก่ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นวางแผนการแก้ปัญหาขั้นดำเนินการแก้ปัญหา และขั้นตรวจสอบการแก้ปัญหา

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ พบว่า

1. ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติ แก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม โดยครูเป็นผู้สร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความขัดแย้งทางปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ชี้นำ เป็นขั้นเตรียมความพร้อมของผู้เรียน โดยการทบทวนและเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะสอนให้มาสัมพันธ์กัน

2. ขั้นสอน

2.1 ขั้นเสนอปัญหา และไตร่ตรองปัญหารายบุคคล เป็นขั้นที่ครูเสนอสถานการณ์ที่ ทำทลายความคิดและขัดแย้งทางปัญญา และให้ผู้เรียน ศึกษา แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นทำความเข้าใจปัญหาขั้นวางแผนการแก้ปัญหา ขั้นดำเนินการแก้ปัญหาและขั้นตรวจสอบการแก้ปัญหา

2.2 ขั้นกิจกรรมไตร่ตรองปัญหาระดับกลุ่มย่อย เป็นการขั้นการแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 - 4 คน ผู้เรียนเข้ากลุ่มย่อยและผู้เรียนเสนอคำตอบ แลกเปลี่ยน ไตร่ตรองความคิดและวิธีการหาคำตอบต่อกลุ่มตน โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นทำความเข้าใจปัญหาขั้นวางแผนการแก้ปัญหา ขั้นดำเนินการแก้ปัญหา และขั้นตรวจสอบการแก้ปัญหา

2.3 ขั้นไตร่ตรองปัญหาในระดับชั้นเรียน เป็นขั้นที่กลุ่มย่อยเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและแสดงให้เห็นถึงวิธีคิดและข้อสรุปของกลุ่มต่อชั้นเรียน และร่วมกันอภิปราย ตรวจสอบวิธีทำของกลุ่มย่อยโดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นทำความเข้าใจปัญหา ขั้นวางแผนการแก้ปัญหาขั้นดำเนินการแก้ปัญหา และขั้นตรวจสอบการแก้ปัญหา

3. ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปแนวคิด หลักการ ความคิดรวบยอดและกระบวนการแก้ปัญหาให้ชัดเจน

4. ขั้นการประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำกฎ หลักการข้อสรุปที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์อื่นๆ

ลักษณะเด่นของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ข้างต้น จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยประสบการณ์เดิม และได้เผชิญสถานการณ์ปัญหาในลักษณะต่างๆ ได้ฝึก ค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้ วิเคราะห์ต่อจนรู้สึก ทำให้นักเรียนได้คิดและลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง จนกระทั่งนักเรียนเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย กล้าแสดงออกทางการคิด การพูด และการอธิบายความมากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543, หน้า 3) ที่กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้สอนควรกระตุ้นความรู้เดิมของนักเรียน ให้นักเรียนได้รับข้อมูลใหม่ โดยการแสวงหารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้ศึกษา วิเคราะห์ ทำความเข้าใจโดยใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ และให้ผู้เรียนสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตนเองและแสดงออกถึงสิ่งที่ค้นพบด้วยวิธีการต่างๆ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ สิริพร ทิพย์คง (2536, หน้า 157-159) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรให้อิสระในการคิดแก่นักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนคิดว่าจะสามารถใช้ความคิดรวบยอด ทักษะและหลักการใดในการแก้โจทย์ปัญหานั้นๆ และสนับสนุนให้นักเรียนคิดวิธีการแก้ปัญหาโดยวิธีการของตนเอง แล้วอภิปรายหาวิธีการที่ถูกต้อง อีกทั้งผู้วิจัยได้ จัดบรรยากาศให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน โดยผ่านกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งนักเรียนได้มีการอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดได้มองเห็นวิธีการคิดที่แตกต่างตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย มีการโต้แย้งใน

สิ่งที่ผิด และร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความถูกต้อง อีกทั้งให้นักเรียนเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและข้อสรุปต่อชั้นเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้เกิดการขยายความรู้ได้กว้างขึ้น ด้วยกระบวนการดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถทางคณิตศาสตร์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของ สุลัดดา ลอยฟ้า และคณะ (2530, หน้า 12 - 13) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยกันคิดอภิปราย สํารวจ คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มย่อย จะช่วยพัฒนาหรือกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออกเพิ่มมากขึ้น เป็นการสร้างบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาที่ยั่งยืน และเป็นการเลือกวิธีที่หลากหลายในการแก้ปัญหาและสอดคล้องกับค่ากล่าวของ เวชฤทธิ์ อังคนะภัทรขจร (2555, หน้า 66) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรจัดบรรยากาศในชั้นเรียนคณิตศาสตร์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองและมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดของตนกับเพื่อนและกับผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรวิชญ์ ภูงศัด (2553) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยา มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 73.15 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ให้นักเรียนจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ได้คะแนนทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อําพร อินทรปัญญา (2554) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหา ดังนี้ จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอัตนัย ข้อที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 79.8 ข้อที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 76.3 ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าร้อยละ 70 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ Goodman (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ในการศึกษาคณิตศาสตร์ในระดับกลาง โดยการสอนแบบโครงการคณิตศาสตร์ร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ โดยนักเรียนในแต่ละกลุ่มมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง อ่อน จากการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโครงการคณิตศาสตร์ร่วมกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สามารถเพิ่มความชำนาญในการแก้ปัญหาและความสามารถในทางคณิตศาสตร์มากขึ้น

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องมาจาก

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ และเสาะหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้คิด ศึกษา ลงมือปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนคอยจัดเตรียมสถานการณ์ปัญหาที่ท้าทายและหลากหลาย สร้างบรรยากาศการเรียนให้เกิดการร่วมมือกันตลอดจนดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา จากกิจกรรมดังกล่าวทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของ ยุพิน พิพิธกุล (2545 : หน้า 11 - 12) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ทำได้ ลงมือปฏิบัติจริง และประเมินการปฏิบัติหลักจากการทำแบบฝึกทักษะ การที่ครูทำหน้าที่เป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ยังทำให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเน้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันและร่วมกันตรวจสอบความคิดเห็นของกลุ่ม ทำให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สามารถเรียนรู้ข้อผิดพลาดของตนและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน อันนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ค่ากล่าวของ กรมวิชาการ (2543, หน้า 8) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไม่เข้ากับผู้สอนหรือกับเพื่อน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มั่นคงขึ้น ถ้าที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และสอดคล้องกับค่ากล่าว ทิศนา ขัมมณี (2554, หน้า 95) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการอภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนๆ ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นสบายใจ เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉลอม ไชยบุญธรรม (2553) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ จำนวนร้อยละ 73.68 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความน่าจะเป็น สูงกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งนภา แก้ววงษา (2553) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ

การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ พัทโท (2554) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ประกอบหลัก “สุ จี ปุ ลิ” เรื่องเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวลักษณ์ นาหนองขาม (2553) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการคูณหารระคน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เฉลี่ยร้อยละ 77.65 และนักเรียนจำนวนร้อยละ 82.35 ของนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรีย์พร ชัยติง (2553) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 70.20 และมีผู้เรียนจำนวนร้อยละ 75.00 ของนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wade (1996) ที่พบว่า ผลการสอนคณิตศาสตร์การแก้ปัญหาตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซิมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรตระหนักถึงความรู้พื้นฐานในการเรียนเรื่องต่อไป โดยการสอบถาม หรือการทบทวนบทเรียนเดิมก่อนที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ถ้าพบว่านักเรียนมีพื้นฐานเดิมไม่เพียงพอที่จะเรียนเรื่องใหม่ ครูควรดำเนินการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนเรื่องใหม่ต่อไป

1.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญ ทุกขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นการดำเนินการแก้ปัญหา และควรเน้นให้นักเรียนแสดงออกถึงความสามารถในการอธิบาย ให้ชัดเจน หากครูผู้สอนละเอียดหรือข้ามขั้นนี้ไปจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผิดในเนื้อหาที่ไปตลอด

1.3 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง แต่ละขั้นตอนควรให้เหมาะสมกับเวลา อย่าเน้นขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งมากเกินไป เพราะจะทำให้เวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์มาใช้ในเนื้อหาอื่นๆ ของสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

2.2 ควรมีการศึกษาผลของการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในรายวิชาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. 2543. **เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด : การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. 2543. **เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด : การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- เกื้อจิตต์ ฉิมทิม และคณะ. 2544. **รายงานการวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการแก้โจทย์ ปัญหาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. 2556. **ผลการประเมิน PISA 2012 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์ บทสรุป สำหรับผู้บริหาร**. สมุทรปราการ : โรงพิมพ์ แอดวานซ์ พรินต์ติ้ง เซอวิส.
- งานนโยบายและแผนงานโรงเรียนปรางค์กู๋. **สารสนเทศโรงเรียนปรางค์กู๋ ประจำปีการศึกษา 2556**. ศรีสะเกษ : โรงเรียนปรางค์กู๋
- ฉลอม ไชยริบูรณ์. 2553. **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิสนา ชมมณี. 2554. **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นรวิชัย ภูสัจด์. 2553. การศึกษาทักษะในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง การประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นขั้นตอนการแก้ปัญหาของโพลยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มยุรียพร ชัยติดยุ. 2553. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุพิน พิพิธกุล. 2539. การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. 2545. การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- เยาวลักษณ์ นานองขาม. 2553. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาการคูณหารระคน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รุ่งนภา แก้ววงษา. 2553. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง พหุนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์กับวิธีการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543. ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุดสู่สำเร็จ หรือกระบวนการ. สารปฏิรูป 3, 28 (กรกฎาคม 2543) : 12.
- วิวัฒน์พงษ์ พัทโท. 2554. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ประกอบหลัก “สุ จิ ปุ ลิ” เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (คณิตศาสตร์) : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เวชฤทธิ์ อังคนะภัทรขจร. 2555. ครบเครื่องเรื่องควรรู้สำหรับครูคณิตศาสตร์ : หลักสูตร การสอนและการวิจัย. กรุงเทพฯ : จัดสนทวงศ์การพิมพ์.
- สิริพร ทิพย์คง. 2536. ทฤษฎีและวิธีการสอนคณิตศาสตร์. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อดสำเนา.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2555. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) ปีการศึกษา 2555 วิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. 2556. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) ปีการศึกษา 2556 วิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2550. ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2551. ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : หจก. ส เจริญการพิมพ์.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) ปีการศึกษา 2555 วิชาคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- สุลัดดา ลอยฟ้าและคณะ. 2530. การพัฒนารูปแบบการสอนการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อำพร อินทรปัญญา. 2554. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ เรื่องการประยุกต์ของสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Goodman, Eric. 2004. Connected Mathematic Project : A constructivist view of mathematics education in the middle grades M.A.E. Washington : Pacific Lutheran University.
- Wade E. 1996. “A student of the Effects of a Constructivist - based Mathematics problem - Solving Instructional Program on the Attitude, Self - confidence, and Achievement of post - Fifth - grade Students.” Dissertation Abstract International, 55(11) : 3411 - A.

ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The Effects of Gestalt Group Counseling on the Enhancement of
Psychological Immunity of Lower Secondary School

อังคณา หมอนทอง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดบางกะไชย (สวนโพธิ์รัตนบำรุง) ที่มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตในระดับต่ำสุดขึ้นไป จำนวน 16 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบวัดภูมิคุ้มกันทางจิต และโปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-measures analysis of variance : one between - subjects variable and one within-subject variable)

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกลุ่มทดลองมีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าภูมิคุ้มกันทางจิต ที่ได้รับการเสริมสร้างนั้น เป็นผลมาจาก การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์

คำสำคัญ : ภูมิคุ้มกันทางจิต , การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of the Gestalt group counseling on the enhancement of psychological immunity of lower secondary school. The samples consisted of the 16 lower secondary school students with the lowest level of psychological immunity in the academic year of 2014 from Watbangkachai School. The samples were divided into two groups as follows : 1) 8 students in the experimental group 2) 8 students in the control group. The instruments were the psychological immune test and advisory group Gestalt theory program. The data were analyzed by analysis of variance with repeated measures : one between - subject variable and one within-subject variable.

The results revealed that the students in the experimental group had higher psychological immunity than the control group with the statistical significance at .05. It showed that psychological immunity has been strengthened with the Gestalt theory group counseling.

Keyword : Psychological Immunity , The Gestalt group counseling

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในบริบททางเศรษฐกิจและสังคมไทยที่เกิดขึ้น โดยต่อเนื่องในปัจจุบันได้ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมไทยได้รับผลกระทบทั้งต่อปัจเจกบุคคล ชุมชนและท้องถิ่นของประเทศไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อตามมาทำให้คนในสังคมเผชิญปัญหามานานัปการ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554) มุ่งให้คนนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งมากขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนไทยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยวิกฤติและเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่อยู่ท่ามกลางการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งทางสภาพร่างกาย จิตใจและสังคม ถ้าเยาวชนเหล่านี้ขาดภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวบุคคลแล้ว เยาวชนเหล่านี้จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ มีคุณภาพชีวิตที่ตกต่ำและสร้างภาระต่อสังคมตลอดจนปัญหาต่างๆ ที่เกิดในสังคมไทย เช่น ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ปัญหาด้านจิตใจที่อ่อนแอ และปัญหาการพึ่งพาวัตถุนิยมการที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปรกติสุขได้นั้นคือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการป้องกันตัวเองไม่ให้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงไม่มั่นคงหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ พร้อมทั้งจะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของสังคมได้ สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ ด้วยเหตุนี้การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรปลูกฝังให้เยาวชนไทย ทั้งนี้เนื่องจากจิตใจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคล (อรพินทร์ ชูชม และคณะ, 2554) คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งในการที่บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่าคือ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง โดยที่ภูมิคุ้มกันทางจิตน่าจะเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่จะช่วยป้องกันตัวเองไม่ให้ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงไม่มั่นคงหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทางสังคมได้ รวมทั้งสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าภูมิคุ้มกันทางจิตช่วยส่งเสริมให้บุคคลดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ การปลูกฝังภูมิคุ้มกันทางจิตให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล ควรได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็กก็คือ บิดา มารดา ครูและเพื่อนร่วมวัย รวมทั้งสื่อมวลชนด้วย หากบุคคลเหล่านี้ ได้ถ่ายทอดความมีลักษณะภูมิคุ้มกันทางจิตที่ดีให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอเด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ดีนี้ติดตัวไป

การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านภูมิคุ้มกันตนเองโรงเรียนในฐานะสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่โดย

ตรงในการให้การศึกษา การอบรมเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดี เพื่อเป็นกำลังของสังคม ซึ่งวิธีการที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางจิต คือ กระบวนการปรึกษากลุ่ม โดยยึดทฤษฎีการให้การปรึกษาเชิงบำบัดแนวเกสตัลท์ (Gestalt Therapy) เนื่องจากนักจิตวิทยาทางทฤษฎีเกสตัลท์มีความเชื่อว่า มนุษย์มีความสามารถที่จะเป็นอิสระจากอดีตที่ไร้สาระ และมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน เขาเชื่อว่า บุคคลแต่ละคนมีเสรีภาพที่จะเลือกตัดสินใจด้วยตนเองในสิ่งต่างๆ ได้ และในขณะที่เดียวกันก็สามารถรับผิดชอบต่อพฤติกรรมต่างๆ ของตนเองได้ มาเสริมสร้างและพัฒนาความรับผิดชอบและปลูกฝังภูมิคุ้มกันทางจิต โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้รับการปรึกษาเกิดความรู้สึกต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาผู้อื่นหันมาพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง พัฒนาตนเองให้รับรู้ เกี่ยวกับตนเอง โดยพยายามช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการค้นพบตนเองว่ามีหลายสิ่งหลายอย่างที่ เขาสามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยไม่เคยคาดคิดมาก่อน เพื่อดำรงชีวิตอย่างเต็มศักยภาพกว่าที่เขาเคยเป็น เพื่อทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ซึ่งพงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544) กล่าวถึงการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์เป็นวิธีการพยายามทำให้ผู้มาขอรับคำปรึกษากล้าเผชิญความรู้สึกที่เป็นปัจจุบัน การได้ระบายความรู้สึกคับข้องภายในใจจะช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษามีสติค้นพบความต้องการของตนเองได้ด้วยตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตด้วยความรู้สึกที่อยู่กับสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบันสามารถที่จะเอาชนะความรู้สึกที่ไม่ดีที่ขัดต่อสัมพันธภาพ ระหว่างตนเองกับผู้อื่นสามารถแก้ไขปัญหาได้โดยนำตนเองบูรณาการเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่กับความรู้สึกที่เป็นปัจจุบันได้ และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์นั้นยังสามารถช่วยให้นักเรียนมีสติตั้งมั่นอยู่กับประสบการณ์ในปัจจุบันสร้างความรู้สึกที่ติงามทั้งต่อตนเองและผู้อื่นกล้าที่จะเผชิญปัญหาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดพฤติกรรมจากการพึ่งพาผู้อื่นหันมาพึ่งพาตนเองและรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นมีสัมพันธภาพอันดีมีมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น สามารถปรับตัวให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุขจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ นำมาใช้ในการพัฒนาภูมิคุ้มกันทางจิตแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งการนำการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มาช่วยเหลือหรือส่งเสริมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่กับสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบันของสังคม อดทน อดกลั้น กล้าเผชิญกับความวิตกกังวลที่มีอยู่ในปัจจุบัน มองเห็นอุปสรรคปัญหาและหาทางแก้ไขปัญหานั้นได้ มองโลกในแง่ดี ซึ่งจะ เป็นก้าวอย่างของการนำไปสู่การพัฒนาภูมิคุ้มกันทางจิตในที่สุด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี และเกิดความผาสุกในชีวิต ตลอดจนส่งผลถึงประสิทธิภาพในการเรียนอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนโดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ กับกลุ่มที่ได้รับวิธีการปรึกษาแบบวิธีปกติ ในระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผล
2. เพื่อเปรียบเทียบภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ ในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผล

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการปรึกษากับระยะเวลาการทดลอง มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียน
2. นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีการปรึกษาแบบวิธีปกติ ในระยะทดสอบหลัง
3. นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับวิธีการปรึกษาแบบวิธีปกติ ในระยะติดตามผล
4. นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบหลัง สูงกว่าระยะทดสอบก่อน
5. นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะติดตามผล สูงกว่าระยะทดสอบก่อน

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) เพื่อศึกษาผลของการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยมีขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดบางกะไชย (สวนโพธิ์รัตนบำรุง) จังหวัดจันทบุรีจำนวน 60 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2557 โรงเรียนวัดบางกะไชย (สวนโพธิ์รัตนบำรุง) ที่มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตในระดับต่ำสุดขึ้นไป จำนวน 16 คน แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการวิจัย

1. แบบวัดภูมิคุ้มกันทางจิตเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเป็น .755

2. โปรแกรมการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ
นำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางกะไชย (สวนโพธิ์รัตนบำรุง) จังหวัดจันทบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ขั้นตอนการ แบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้
 - 2.1 ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยขอความร่วมมือ และความสมัครใจจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดบางกะไชย จังหวัดจันทบุรี ทำแบบวัดภูมิคุ้มกันทางจิต แล้วเก็บไว้เป็นคะแนน ระยะทดสอบก่อน (Pretest)
 - 2.2 ให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ กับกลุ่มทดลอง จำนวน 13 ครั้ง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ๆ ละ 3 ครั้งๆ (สัปดาห์สุดท้าย 1 ครั้ง) ละ 1-1 ชั่วโมง 30 นาที
 - 2.3 ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ ให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบวัดภูมิคุ้มกันทางจิต เพื่อเป็นคะแนนระยะทดสอบหลัง (post-test)
 - 2.4 ระยะติดตามผล หลังจากทดสอบหลังการทดลอง แล้วเป็นเวลา 2 สัปดาห์ จึงให้กลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จำนวน 16 คน ตอบแบบวัดภูมิคุ้มกันทางจิต เพื่อเป็นคะแนนระยะติดตามผล (follow-up) จากนั้นนำแบบวัดมาตรวจ ได้คะแนน แล้วนำไปสรุปผลการวิเคราะห์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 คน โดยมีกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยใช้แบบแผนวิจัยเชิงทดลองแบบสองตัวประกอบแบบวัดซ้ำหนึ่งตัวประกอบ (a two-factor experiment with repeated measures on one factor) (Winer, Brown & Michels, 1991) ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated-measures analysis of variance : one between - subjects variable and one within - subject variable) (Howell, 2007) เมื่อพบความแตกต่างดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Bonferroni

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 จากการเปรียบเทียบคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิต ภายหลังกการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเป็นดังตาราง 1
ตาราง 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผล ของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม ($N = 8$)

กลุ่ม	ระยะการทดลอง	X	SD
กลุ่มทดลอง	ระยะทดสอบก่อน	95.5	4.04
	ระยะทดสอบหลัง	138.75	5.42
	ระยะติดตามผล	138.13	5.14
กลุ่มควบคุม	ระยะทดสอบก่อน	96.5	2.93
	ระยะทดสอบหลัง	97.25	3.41
	ระยะติดตามผล	97	3.46

จากตาราง 1 พบว่า ในระยะทดสอบก่อน กลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต เป็น 95.5 และ 96.5 ตามลำดับ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.04 และ 2.93 ตามลำดับ

ระยะทดสอบหลัง กลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต เป็น 138.75 และ 97.25 ตามลำดับ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.42 และ 3.41 ตามลำดับ

ระยะติดตามผล กลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต เป็น 138.13 และ 97ตามลำดับ มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.14 และ 3.46 ตามลำดับ

แสดงว่า ในระยะทดสอบก่อนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต ใกล้เคียงกัน แต่ในระยะทดสอบหลังกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต เพิ่มขึ้นเป็น 138.75 และระยะติดตามผล เป็น 138.13 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิต ใกล้เคียงกัน ทั้ง 3 ระยะ คือ 96.5, 97.25 และ 97 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิต ระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะของการทดลองแสดงผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของภูมิคุ้มกันทางจิต

Source of Variation	df	SS	MS	F	p
Between Subjects	15	9588.6458			
Group (G)	1	8883.5208	8883.5208	176.37907*	.000
SS w/in Groups	14	705.125	50.366071		
Within Subjects	32	9861.3333			
Interval	2	5062.0417	2531.0208	2863.3771*	.000
I x G	2	4774.5417	2387.2708	2700.7508*	.000
I x SS w/in Groups	28	24.75	0.8839286		
Total	47	19449.979			

* $p < .05$

จากตาราง 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของภูมิคุ้มกันทางจิตระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยระหว่างระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผล ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลอง ในระยะการทดสอบก่อน

Source of Variation	df	SS	MS	F
Between group	1	4	4	0.2301764
Within group	42	729.875	17.377976	

$$F_{.05}(1,15) = 4.54, *p < .05$$

ปรับค่า *df* ด้วยวิธีการของ Welch- Satterwaite (Howell, 1977) ได้ค่า *df* = 15s

จากตาราง 3 พบว่าในระยะทดสอบก่อน คะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ก่อนเริ่มทดลองกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมีความเท่าเทียมกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของวิธีการทดลอง ในระยะการทดสอบหลัง

Source of variation	df	SS	MS	F
Between group	1	6889	6889	396.42131*
Within group	42	729.875	17.377976	

$$F_{.05}(1,15) = 4.54, *p < .05$$

ปรับค่า *df* ด้วยวิธีการของ Welch- Satterwaite (Howell, 1977) ได้ค่า *df* = 15

จากตาราง 4 พบว่าในระยะทดสอบหลัง คะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 แสดงว่า ระยะการทดสอบหลัง คะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของวิธีการทดลอง ในระยะติดตามผล

Source of variation	df	SS	MS	F
Between group	1	6765.0625	6765.0625	389.28943*
Within group	42	729.875	17.377976	

$$F_{.05}(1,15) = 4.54, *p < .05$$

ปรับค่า *df* ด้วยวิธีการของ Welch- Satterwaite (Howell, 1977) ได้ค่า *df* = 15

จากตาราง 5 พบว่าในระยะติดตามผลคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์และกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 แสดงว่า ระยะติดตามผล คะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตของระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผลในกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ และกลุ่มควบคุม

ตาราง 6 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์

Source of variation	df	SS	MS	F	p
Between subject	7	486.625			
Interval	2	9834.25	4917.125	3878.2958*	.000
Error	14	17.75	1.27		
Total	23	10338.625			

* $p < .05$

จากตาราง 6 พบว่าคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นั่นคือวิธีการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ ส่งผลให้ภูมิคุ้มกันทางจิตของกลุ่มทดลองเปลี่ยนแปลงไป ผลการเปรียบเทียบรายคู่ แสดงผลในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตเป็นรายคู่ของกลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ ในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผลวิธีการ Bonferroni

ค่าเฉลี่ย	pre	f/u	post
	95.5	138.125	138.75
95.5		42.625*	43.25*
138.125			0.625
138.75			-

* $p < .05$

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มทดลองการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบหลังสูงกว่า ระยะทดสอบก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะติดตามผลสูงกว่าระยะทดสอบก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาในกลุ่มควบคุม

Source of variation	df	SS	MS	F	p
Between subject	7	218.5			
Interval	2	2.3333333	1.1666667	2.3333333	.133
Error	14	7	0.5		
Total	23	227.83333			

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบก่อน ระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการศึกษากับระยะเวลาการทดลอง มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือก่อนการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์และกลุ่มที่ได้รับการปรึกษาแบบวิธีกติมีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ได้ผลที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ที่มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยสูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ ได้เกิดกระบวนการทางความคิดตระหนักรู้เข้าใจในการคิด พุดและกระทำในความเป็นปัจจุบันด้วยเทคนิคต่างๆ ของกระบวนการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ เช่น แก้อ้วาง การจินตนาการ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนกลุ่มทดลองสามารถนำความรู้ ประสบการณ์และวิธีการต่างๆ ที่ได้รับจากการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มาปรับใช้ได้กับตนเองได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิดา จุลวนิชย์พงษ์ (2547) ที่ศึกษาผลการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือวิธีการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์กับระยะเวลาที่มีผลต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ด้วยเทคนิคต่างๆ จึงเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดภูมิคุ้มกันทางจิตเพิ่มขึ้น และภัทรพงศ์ สุขมาลี (2550) ที่ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองที่มีบุตรออทิสติก พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ สามารถช่วยให้ผู้ปกครองเกิดการตระหนักรู้ในการจัดการกับความเครียดทั้งในระยะทดลองและระยะติดตามผล และงานวิจัยของจินตนา สนธิวงศ์เวช (2547) ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ส่งผลให้นักเรียนมีสติรับรู้เท่าทันอารมณ์ตนเองและมีความสุขมากขึ้น

สรุปได้ว่าการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ สามารถช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่สูงขึ้นทั้งในระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผล ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กล่าวว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการศึกษากับระยะเวลาการทดลอง

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการปรึกษาแบบวิธีกติ โดยกระบวนการทดลองผู้วิจัยสนับสนุนให้

นักเรียนเกิดความรู้สึกภายใน การได้ระบายความรู้สึกคับข้องภายในใจ จะช่วยให้ผู้มาขอรับการปรึกษามีสติค้นพบความต้องการของตนเอง โดยผู้ให้การปรึกษามีบทบาทเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศให้ผู้มาขอรับการปรึกษาได้มีโอกาสค้นพบความต้องการของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง ตระหนักอยู่ในปัจจุบัน กล่าวเผชิญปัญหาไม่ครุ่นคิดถึงอดีตที่ผ่านมาไปแล้ว และอนาคตที่ยังมาไม่ถึง อาจก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อผู้รับการปรึกษาได้ ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้รับการปรึกษามากทำให้เริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างมีสติผนวกกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะช่วยให้เด็กเกิดสัมพันธภาพเกิดบรรยากาศแห่งความอบอุ่น เห็นอกเห็นใจกัน ประองตองกัน เรียนรู้ที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้อยู่กับผู้อื่นได้ เพราะวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีแบบเกสตัลท์เป็นการช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดการตระหนักรู้เข้าใจในการคิด พุด และกระทำให้ดำเนินไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมมีความสามารถในการจัดการกับตนเอง รู้จักการช่วยเหลือตนเอง รับรู้ชีวิตมีความหมายและมีเป้าหมายมีหนทางที่สามารถบรรลุได้ โดยใช้ความพยายามคิดหาหนทางแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ในชีวิตประจำวันหรือความเครียดด้วยตัวเอง แสดงออกถึงความต้องการแก้ปัญหาอย่างจริงจังเพื่อให้สามารถปรับตัวหรือฟื้นตัวกลับคืนมาได้จากการเผชิญปัญหาอุปสรรคมีจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคงในการอดทนต่ออุปสรรคและความเครียดสามารถจัดการกับความเครียดอารมณ์ของตนเอง ปรับอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมให้เข้ากับสภาพการณ์และสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยมีสมาชิกกลุ่มคอยช่วยเหลือแสดงความคิดเห็นและให้กำลังใจซึ่งกันและกันส่งเสริมให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่สูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ บราวน์ และ มาร์แชล (Brown & Marshall, 2001) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและผลการแสดงออกโดยบุคคลที่มีความคาดหวังในระดับปานกลางหรือในระดับสูงกับความสำเร็จ และงานวิจัยของประดิษฐ์ เอกทัศน์ (2540) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ เป็นการทำให้เกิดความเต็มความสมบูรณ์ในชีวิต โดยการฝึกให้มีสติหรือความสำนึกหรือรู้สึกตนสามารถดำเนินความรู้สึกที่อยู่กับสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบัน สามารถที่จะเอาชนะความรู้สึกที่ไม่ดี ที่ขัดต่อสัมพันธภาพระหว่างตนเองกับผู้อื่น แก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันได้ด้วยการปรับตัวอย่างเหมาะสม พาสสัน (Passons, 1975) กล่าวว่า การเข้ากลุ่มแบบเกสตัลท์ทำให้สมาชิกมีสติรับรู้เพิ่มขึ้นและช่วยเพื่อนสมาชิกให้มีสติเพิ่มขึ้นด้วย และสอดคล้องกับอิมแกรม (Imgram, 1985, pp175-183) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ช่วยคู่สมรสที่ขาดความสุขในชีวิตครอบครัวให้ช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้มีความไว้วางใจและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ผาสุก ปาประโคน (2544) กล่าวว่า ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเกสตัลท์ มีผลต่อการพัฒนา สัมพันธภาพระหว่างบุคคลให้เพิ่ม

สูงซึ่งสามารถทำให้สมาชิกในกลุ่มเข้าใจถึงธรรมชาติและความต้องการของตนเอง และยังสามารถเลือกดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้นอกจากนี้จากการศึกษาของภัทรพงศ์ สุขมาลี (2550) ที่ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองที่มีบุตรออทิสติก พบว่าผู้ปกครองที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ มีคะแนนความเครียดเฉลี่ยต่ำกว่าผู้ปกครองที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ มารยาท สุจริตวรกุล (2545) พบว่าเด็กและเยาวชนในสถานพินิจที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์มีความตระหนักรู้ในตนเองเพิ่มขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม และงานวิจัยของประภาภรณ์ นิลสม (2553) ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงของนักเรียนอาชีวระดับประกาศนียบัตรโดยการให้การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเกสตัลท์ พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มทดลองที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎีเกสตัลท์ มีทักษะชีวิตในการป้องกันความรุนแรงมากกว่านักเรียนอาชีวศึกษากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของนพมาศ เล็กวงษ์ (2545) ศึกษาผลของกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์ต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนคดียาเสพติด พบว่า เยาวชนคดียาเสพติดที่เข้าร่วมกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์ต่อความฉลาดทางอารมณ์ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าเยาวชนคดียาเสพติดกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์สามารถเสริมสร้างให้มีภูมิคุ้มกันทางจิตสูงกว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการปรึกษาด้วยวิธีปกติ ทั้งในระยะทดสอบหลัง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 2 และ 3

3. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตในระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะทดสอบก่อน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการให้การปรึกษาแบบเกสตัลท์ เพื่อช่วยให้ผู้รับการปรึกษายู่กับสภาวะความเป็นจริงในปัจจุบัน คือผู้ให้การปรึกษาช่วยให้ผู้รับการปรึกษาใช้ระบบการรับรู้ (Sense) ของเขาอย่างเต็มที่โดยที่ผู้ให้การปรึกษาจะไม่วิเคราะห์ ตีความ แต่จะรับฟังและรับรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสื่อความหมายที่ได้ฟังกลับไปยังผู้รับการปรึกษาได้รับรู้ในสิ่งที่ตนเองแสดงออกมา ในส่วนของ การแสดงออกถึงความหมดหวัง ผู้ให้การปรึกษาจะช่วยให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจว่า ความรู้สึกหมดหวังเป็นเพียงจินตนาการของบุคคลที่สร้างขึ้นมาเพื่อบั่นทอนและสร้างความวิตกกังวลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่ถ้ากล้าที่จะเผชิญปัญหาเขาจะมองเห็นหนทางแก้ปัญหา ซึ่งในบางครั้งอาจจะใช้วิธีการทำทนายผู้รับการปรึกษาเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพึ่งพา

ตนเอง และในกระบวนการปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ก็จะมีเทคนิคต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการปรึกษาเกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนการรับรู้ใหม่ๆ โดยที่ผู้รับการปรึกษามีอิสระที่จะระบายความไม่สบายใจ ความอัดอั้นต่างๆ ออกมา เพื่อให้ทำให้เกิดการยอมรับตนเองและอยู่กับความเป็นปัจจุบันและกระตุ้นให้มีการพัฒนา ปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับเพริลส์ (perls,1969) กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลจะเด่นชัดขึ้นมาเป็นภาพเมื่อบุคคลตระหนักกว่ามีความต้องการและมีพฤติกรรมสนองตอบความต้องการของตนเอง บุคคลที่มีแนวโน้มจะอยู่กับอดีต เพราะขาดความรับผิดชอบต่องานปัจจุบัน ธีระ ชัยยุทธธรรม (2533, หน้า 58) เชื่อว่า การพยายามให้บุคคลกล้าเผชิญกับความรู้สึกที่รับรู้เกี่ยวกับความรู้สึกค้างค้ำที่ตนเองมีอยู่ได้ แล้วให้ระบายออกมา บุคคลจะไม่เสียพลังงานไปกับความรู้สึกค้างค้ำนั้นอีก วัชร ทรัพย์มี (2520, หน้า 75-76) กล่าวว่า การให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์จะทำให้เกิดการเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนการรับรู้ใหม่ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของนักเรียน โดยนักเรียนมีอิสระที่จะระบายความคับข้องใจต่างๆ ออกมาทำให้เกิดความเข้าใจและยอมรับตนเองตามความเป็นจริงในปัจจุบัน และปรับเปลี่ยนตนเองไปในทางที่ดีขึ้น และจะส่งผลต่อเนื่องแม้เวลาจะผ่านไป 2 สัปดาห์หลังการทดลอง นอกจากนี้การศึกษาของจินตนา สมธิวงศ์เวช (2547) ที่ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสุข ของนักเรียนที่ได้รับการทดลองโดยใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์ในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กนิษฐา ดอกทุเรียน (2550) ศึกษาผลของการเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษากลุ่มระหว่างทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อการมีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามทฤษฎีแบบเกสตัลท์ ระหว่างก่อนกับหลังการให้คำปรึกษา มีคะแนนมนุษยสัมพันธ์ด้านความใจกว้าง ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความรับผิดชอบ ด้านการควบคุมตนเอง โดยรวมทุกด้านเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของธวัชชัย พิทักษ์สกุลรัตน์ (2550) ศึกษาผลของการพัฒนาความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค (AO) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์กับทฤษฎีการบำบัดแบบเผชิญความจริง พบว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์ มีความสามารถในการเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรคโดยรวมและรายด้านสูงกว่าก่อนได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการให้ การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ย ในระยะทดสอบหลังและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะทดสอบก่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อที่ 4 และ 5

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ สามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตได้ โดยนักเรียนในกลุ่มทดลอง มีคะแนนภูมิคุ้มกันทางจิตเฉลี่ยในระยะทดสอบหลังและระยะติดตาม ผลสูงกว่าระยะทดสอบก่อน และยังคงต่อเนื่องถึงแม้จะทิ้งระยะห่าง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ในระยะติดตามผล แสดงว่า การให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์นั้นมุ่งให้ มีสติสัมปชัญญะ ตระหนักรู้อย่างใส่ใจ มีความเชื่อมั่นและพึ่งพาตนเองด้วยความสามารถได้ ไม่ยอมแพ้ ต่อปัญหาพยายามคิดหาหนทางแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถปรับตัวหรือฟื้นตัวกลับคืนมาได้จากการเผชิญปัญหา อุปสรรค ส่งผลให้มีจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคงและมีเป้าหมายในการ ใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎี เกสตัลท์ สามารถเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นได้ จึงควรจัดให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ต่ออาศัยการฝึกปฏิบัติและการสังเกตจนมี ความชำนาญ และเป็นแนวทางเลือกหนึ่งในการให้ผู้ให้การปรึกษา สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการทางการให้คำปรึกษา เพื่อให้ การบริการมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ควรมีการช่วยเหลือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ ขาดภูมิคุ้มกันทางจิตอย่างต่อเนื่อง ด้วยการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎี เกสตัลท์ เพื่อช่วยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เผชิญกับ สภาวะความเป็นจริงของสังคม และปรับตัวหรือเรียนรู้ที่จะใช้ชีวิต อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาภูมิหลังและพฤติกรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนแล้วจึงนำมาพัฒนาโปรแกรมการปรึกษา หรือกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและ คุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา

2. ควรมีการนำโปรแกรมการให้การปรึกษากลุ่มทฤษฎี เกสตัลท์ต่อการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิต ไปใช้กับกลุ่มอื่นๆ นอกเหนือจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น วิทยุใน สถานพินิจ นักเรียนโรงเรียนพิเศษ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา ดอกทุเรียน. 2550. การเปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษา แบบกลุ่มระหว่างทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเผชิญ ความจริงกับทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ต่อ การมีมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. หลักสูตรปริญญาการ ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- จินตนา สนธิวงศ์เวช. 2547. ผลการให้คำปรึกษากลุ่มแบบของ เกสตัลท์ต่อความสุขของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนิดา จุลวนิชย์พงษ์. 2547. ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ ทฤษฎีเกสตัลท์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธวัชชัย พิทักษ์สกุลรัตน์. 2550. ผลการพัฒนาความสามารถใน การเผชิญและฝ่าฟันอุปสรรค AQ ของนักเรียนช่วงชั้น ที่ 2 ตามหลักทฤษฎีการบำบัดแบบเกสตัลท์กับทฤษฎี การบำบัดแบบเผชิญความจริง. หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ธีระ ชัยยุทธธรรมรงค์. 2533. กระบวนการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์. วารสารแนะแนว. 2513 : 58-65.
- นพมาศ เล็กวงศ์. 2545. ผลของกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์ต่อ ความฉลาดทางอารมณ์ของเยาวชนคดีเสพติด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา จิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ประดิษฐ์ เอกทัศน์. 2540. เอกสารประกอบการสอนการให้คำ ปรึกษาแบบกลุ่ม. มหาสารคาม : ม.ป.พ.
- ประภาภรณ์ นิลสม. 2553. ศึกษาผลการพัฒนาทักษะชีวิต ในการป้องกันความรุนแรงของนักเรียนอาชีวระดับ ประกาศนียบัตรโดยการให้การปรึกษากลุ่มตามแนวทฤษฎี เกสตัลท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผาสุก ปาประโคน. 2544. ผลการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบ มารารอน โดยใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเกสตัลท์ ที่มีต่อการพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล. วิทยานิพนธ์ กศ.มมหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. 2544. **ทฤษฎีและเทคนิคการให้คำปรึกษา.**
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

ภัทรพงศ์ สุขมาลี. 2550. **การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเกสตัลท์
เพื่อลดความเครียดของผู้ปกครองที่มีบุตรออทิสติก.**
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
จิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพา.

มารยาท สุจริตรกุล. 2545. **ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
ตามทฤษฎีเกสตัลท์ต่อความตระหนักรู้ในตนเองของเด็ก
และเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัชร ทรัพย์มี. 2549. **ทฤษฎีและกระบวนการให้บริการปรึกษา.**
กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

Brown, J.D., & Marshall, M.A. 2001. Great expectations :

optimism and pessimism in achievement settings.
In E.C. Change Ed. **Optimism and pessimism : Implications
for theory, research, and practice** pp.239 - 255.
Washington, D C : American Psychological Association.

Howell, D. C. 2007. **Statistical methods for psychology
6th ed..** Wadsworth : Thomson Higher Education.

Imgram, T.I. 1985. Sexual abuse in the family of origin and
unresolved issues : Gestalt/systems treatment
approach of couple. **Family Therapy.** 122. 175-183.

Passons, W. R. 1975. **Gastalt approaches in counseling.**
New York : Holt, Rinchart and Winston.

Perls, F. S. 1969. **Gastalt therapy verbatim.** New York :
McGraw-Hill.

Winer, J. B; Brown , R. D., & Michels, M. K., 1991. **Statistical
Principles in Experimenta.**

การศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง

Education Activities to Cultivate Moral Condition of the Basic Eight Schools in
Rayong Primary Education Service Area Office

ภควัตพร มหาเขตต์ เฉลา ประเสริฐสังข์ วิเชียร พันธุ์เครือบุตร
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ปีการศึกษา 2556 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 33 คน ครูผู้สอนจำนวน 303 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความสุภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ การจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยัน ความซื่อสัตย์ และความสะอาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยันและความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยันและด้านความสะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purpose of this research were to study and compare conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices. The sample consisted of 33 school administrators 303 teachers in the academic year of 2013 classified by sex, position, work experience and educational level. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire. The statistic used for data analysis were means, standard deviation, t-test and One-way ANOVA and the Scheffé method for pair comparison.

The results of the research were as follows : 1) Conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices were high levels in all aspects. 2) Conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices classified by sex were different efficiency did not differ statistically significant except in Politeness aspect were statistically significant different at the .05. level 3) Conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices classified by position were different efficiency did not differ statistically significant except in Hard Working aspect, Faithfulness aspect and Cleanness aspect were statistically significant different at the .05. level 4) Conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices classified by education level were different efficiency did not differ statistically significant at the .05 in all aspects except in Hard Faithfulness aspect and Co-ordination aspect were statistically significant different at the .05. level 5) Conditions of eight basic normal cultivate activities of schools in Rayong Primary Education Service Area Offices classified by work experience different efficiency did not differ statistically significant in all aspects except in Hard Working aspect and Cleanness aspect was statistically significant different at the .05.

บทนำ

ตามหลักการปฏิรูปการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นการศึกษาสร้างคนสร้างงานและสร้างชาติเน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ทุกคนเป็นคนดีคนเก่งและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข มาตรา 27 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจัดทำสาระของหลักสูตรและกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่นคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อความเป็นไทยความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อรวมทั้งจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2546 : 3 - 4)

ปัจจุบันเด็กและเยาวชนไทยมีบางส่วนที่ยังไม่ประพฤติและปฏิบัติตามระเบียบ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติไทยที่มีมาแต่โบราณ เบี่ยงเบนไปในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งมีแนวโน้มที่ชี้ถึงความเสื่อมทางคุณธรรมมีจำนวนมากขึ้น และอาจสร้างวิกฤติให้แก่สังคมไทยในอนาคตได้ ถ้าย้อนดูข้อมูลรายงานสถิติคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จะพบว่าเด็ก และเยาวชนเพศชายที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อความเสื่อมถอยทางคุณธรรมมากที่สุดโดยแยกพฤติกรรมที่ปรากฏ คือ พฤติกรรมที่เป็นภัยร้ายแรงต่อสังคม ทำให้ประชาชนเสียชีวิต ทรัพย์สิน สักคมเดือดร้อน เช่น ยกพวกตีกันแข่งรถบนถนนหลวง ประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินล้วงละเมิดทางเพศ ช่มชู้ และกระทำชำเรา โทรมหญิงปล้นจี้ ฉกชิงวิ่งราว พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อไปในอนาคต เช่น เยาวชนหญิงขาดความเป็นกุลสตรี ไม่รักษาวลสงวนตัว แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่เหมาะสมกับประเพณีและวัฒนธรรมไทย ส่วนเยาวชนชายก็ไม่ทำตัวเป็นสุภาพบุรุษที่มีความเข้มแข็งอดทนเสียสละ สุภาพอ่อนโยน ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา ครูอาจารย์ ไม่เคารพผู้ใหญ่ และผู้มีพระคุณ และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น ดิตเหล้า บุหรี่ ยาเสพติด เรื่องเพศสัมพันธ์ ทะเลาะวิวาท ฆ่าตัวตาย เล่นการพนัน เทียบเตรสถานบันเทิง ใช้จ่ายสุร่ยสุร่ยฟุ่มเฟือย ดิตเกม อินเทอร์เน็ต ใช้สื่อลามกอนาจาร หรือสื่อที่แสดงความรุนแรง (คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม, 2548 : 2 - 6)

การให้การศึกษาคงถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของประชากร ส่วนมากมุ่งพัฒนาความสามารถให้เป็นเลิศทางสติปัญญา เพื่อให้ประชากรมีความเฉลียวฉลาดมากขึ้น (ชมพูนุช ศรีเสาวลักษณ์, 2550 : 1) ครูส่วนใหญ่เน้นการให้ความรู้และข้อเท็จจริงในการสอน จึงไม่เห็นความสำคัญ และความจำเป็นที่ควรปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมให้กับเด็ก (วาริ ธีระจิตร, 2550 : 10 - 11) ดังนั้นคุณธรรมจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อ

สังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขของสังคมนั้น คนในสังคมต้องเป็นผู้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจึงจะทำให้สังคมนั้นมีแต่ความสุข ในขณะที่เดียวกันหากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจขาดคุณธรรมแม้สังคมนั้นจะมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ก็ย่อมจะหาความสงบสุขได้ยาก จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติได้บัญญัติการจัดการศึกษาต้องเปลี่ยนไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สิริมาภิญโญนนตพงษ์, 2555 : 13)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายที่จะเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้ คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม “คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : 3-4) ที่ควรเร่งรัดปลูกฝังมีอยู่ 8 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านความขยัน ผู้ที่ตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร สู้งาน มีความพยายามไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง
2. ด้านความประหยัด ผู้ที่ดำเนินการชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ
3. ด้านความซื่อสัตย์ ผู้ที่มีความประพฤติตรงต่อเวลา ตรงต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจปราศจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช้เล่ห์กลคดโกง ทั้งทางตรงและทางอ้อม รั้งหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง
4. ด้านความมีวินัย ผู้ที่ปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขต กฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเอง ยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ และตั้งใจยึดในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติรวมถึงการมีวินัย ทั้งต่อตนเองและต่อสังคม

5. ด้านความสุภาพ ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพ และกาลเทศะ มีสัมมาคารวะเรียบร้อย ไม่ก้าวร้าวรุนแรง หรือวางอำนาจข่มขู่ผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้มีการยาท ดิงมาวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. ด้านความสะอาด ผู้ที่รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ ผักผืนจิตใจ มีให้ชุมชนมีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ และสภาพแวดล้อม มีความสดใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น

7. ด้านความสามัคคี ผู้ที่เปิดใจกว้างฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับทราบของคณาจารย์ในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความขัดแย้งได้เป็นผู้มีเหตุผลยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิดความเชื่อพร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และอย่างสมานฉันท์

8. ด้านความมีน้ำใจ ผู้ให้ และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ และผู้มีความเดือดร้อน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย และสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ทำให้ทราบข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับปรุง และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง และหน่วยงานอื่นๆ ในการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนให้กับนักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 60 คน และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 885 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 138 คน ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 1,228 คน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 64 คน และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 315 คน รวมโรงเรียนทั้งหมด 207 โรงเรียน ผู้บริหาร 262 คนและครูผู้สอน 2,428 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง ปีการศึกษา 2556 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 33 คน ครูผู้สอนจำนวน 303 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตามขนาดโรงเรียนเป็นเกณฑ์และใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ในการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะทางตำแหน่งและขนาดโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามจำนวน 35 ข้อ เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษารวมทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวคิดในการสอบถาม

2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุง แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 24 โรงเรียน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบราค (Cronbrach. 1990 : 202 - 204) แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.13-0.64 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแก้ไขจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปตรวจสอบ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากรที่กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรำไพพรรณี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังโรงเรียน และกำหนดวันรับคืน โดยเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยการแจกแจงความถี่ ของคำตอบ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์สภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คำนวณตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ แบบประเมินประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา โดยจำแนกสถานภาพตามเพศ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าที่ (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา โดยจำแนกสถานภาพตามตำแหน่งงานและด้านอายุการทำงานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffé)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์สภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาโดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความสุภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ การจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยัน ความซื่อสัตย์ และความสะอาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจติกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยันและความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยันและด้านความสะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยองโดยภาพรวม ทั้ง 8 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความสุภาพ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความสามัคคี ด้านความสะอาด และด้านความมีวินัย โดยแยกเป็นรายด้านจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 8 ด้าน โดยมีความคิดเห็นด้านความซื่อสัตย์ สูงสุด และมีความคิดเห็นด้านวินัยน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูทั้งครูประจำชั้นและครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ได้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นคุณธรรม นำความรู้ น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็น แนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพในการดำรงชีวิตที่มีศีลธรรมคุณธรรมประจำใจและมีคุณสมบัติต่างๆ ตามความประสงค์ของสังคมไทยและมีการปลูกฝังคุณธรรมไว้ในวิชาจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนรู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรมมีความกล้าทางคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีความอดทน รู้จักประหยัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศร เทพเจริญ (2551 : 69) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการจัดกิจกรรมโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนปง 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่มุ่งเน้นการสร้างคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารงานกิจกรรม นักเรียนจากโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด พบว่า ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมขั้นพื้นฐาน 8 ประการ ในตัวผู้เรียนและผลการ

ประเมินพฤติกรรมนักเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมทุกด้านอยู่ในระดับดี และที่ส่งผล มากที่สุดคือ ด้านความสามัคคี และด้านความมีน้ำใจ ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง ด้านความสุภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันเพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันในทุกด้าน ตลอดจนมีการเปิดกว้างทางความคิดเห็นและการแสดงออกอย่างอิสระ ทำให้มีมุมมองระหว่างเพศไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยต่างจาก ผลวิจัยของสงกรานต์ เป็นหาดี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูชายและครูหญิง ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความขยัน ความซื่อสัตย์ และความสะอาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังผลการวิจัยของถิตดา ครสวรรณ (2552 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ มีหน้าที่รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และความสุขของผู้บริหารสถานศึกษากับครู ความสามัคคี ของผู้บริหารสถานศึกษากับผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับแนวคิดทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg, n.d.) ได้วิเคราะห์หลักคุณธรรมในการพัฒนานั้นเป็น 6 ลำดับขั้นคือ 1) การเชื่อฟังและการลงโทษ (2 - 7 ปี) 2) การแสวงหารางวัล (8 - 10 ปี) 3) การทำตามความเป็นชอบของผู้อื่น 4) การทำตามหน้าที่ในสังคม 5) การทำตามกฎเกณฑ์และข้อสัญญา 6) การยึดมั่นโมฆธรรมตามหลักสากลในขณะเดียวกัน (สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา ไอเอพีดี. 2550 : 6) ได้ทำการศึกษาวิจัยรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม พบว่า ผลการศึกษาแบบแผนของการจัดการสอนคุณธรรมจริยธรรมที่

แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ใช้สอนอย่างเป็นระบบโดยใช้วิธีหรือเครื่องมือสอนที่ดีที่สุดและเหมาะสม ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องตามพัฒนาการแต่ละช่วงวัยระดับสติปัญญาและ ความสามารถเรียนรู้ของผู้เรียนฯลฯ โดยใช้ทรัพยากรที่จำกัดอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อเกิดผลแก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายการสอนตามความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ กรอบในการศึกษาการพัฒนาแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและยังสอดคล้องกับสุนันท์ พอดิ (2550 : 37 - 46) ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่าสภาพการจัดกิจกรรมตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และได้กล่าวอีกว่า คุณธรรมประกอบขึ้นด้วยระบบของกฎและการคงอยู่ของคุณธรรมจะค้นหาได้จากความเชื่อถือ ซึ่งแต่ละรายบุคคลพยายามที่รับกฎเหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนลินี นุติยจิตะ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สภาพและความคาดหวังในการดำเนินงานกิจการนักเรียนสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนด้านงานปกครองและวินัยนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านงานบริการสวัสดิการนักเรียน และด้านงาน กิจกรรมชุมนุม พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่องานการปกครองและวินัยนักเรียนงานบริการและสวัสดิการห้องสมุดและกิจกรรมอื่นๆ

ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๖ ประการตามสภาพตำแหน่งงาน ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความซื่อสัตย์ มากกว่าครูประจำชั้นและครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียน

ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๖ ประการตามสภาพตำแหน่งงานด้านความสะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความสะอาด มากกว่าครูประจำชั้น ทั้งนี้เนื่องมาจากมุมมองของฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติแตกต่างกัน

4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๖ ประการตามสภาพตำแหน่งงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องมาจากผู้บริหาร ครูประจำชั้นในสถานศึกษา และครูฝ่ายกิจกรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๖ ประการที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นว่าหากบุคคลในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมแล้ว จะทำให้สังคมเกิดความสงบสุข รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเองละเว้นความประพฤติชั่ว มีเหตุผลถูกต้องตามกาลเทศะ ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีคุณค่าสำหรับบุคคลในสังคมทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ จึงทำให้มีทัศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับมณูพันธ์ ชลาชนเดช (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการมีคุณลักษณะทางประชากรด้าน ระดับการศึกษา มีระดับคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมและคุณธรรมจริยธรรมด้านประสิทธิภาพการทำงาน การปฏิบัติตนด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบการทำงานไม่แตกต่างกัน

5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ๖ ประการตามสภาพตำแหน่งงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของลัดดา ครุสุวรรณ (2552 : 8) ที่มีความเห็นว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรในสถานศึกษาน้อยกว่าช่วงอายุอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จะมีประสบการณ์ด้านการจัดสภาพการณ์ ด้านความซื่อสัตย์น้อยกว่าช่วงอายุการทำงานที่ยาวนานกว่า ทำให้มุมมองในด้านนี้น้อยกว่า นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางคุณธรรมของเพียเจต์

เริ่มกำหนดว่าความงอกงามในการตัดสินใจด้านคุณธรรมมีลำดับพัฒนาการเป็นระยะๆ โดยขึ้นอยู่กับการวางรูปแบบในความก้าวหน้าในการเรียนรู้มากกว่าการเรียนรู้กฎโดยการให้รางวัลและการลงโทษ คือ การลอกเลียนแบบอย่างเฝ้าเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านกีฬา มีความต้องการให้จัดสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาไว้บริการนักเรียนอย่างสมบูรณ์ ด้านกิจกรรมชุมนุมต้องการให้มีวิทยากรมาให้คำแนะนำการจัดตั้งชุมนุมและยังเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเข้าร่วมชุมนุมได้ตามความสนใจ ด้านกิจกรรมสถานนักเรียนให้มีการประสานงานในการทำงานอย่างเป็นระบบด้านบริการแนะแนวต้องการให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดเวลาและมีสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วน ด้านบริการสุขภาพอนามัยต้องการให้จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะมีบรรยากาศร่มรื่นสวยงามน่าอยู่ ด้านบริการทุนการศึกษา ต้องการให้มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในการรับทุน การศึกษา มีการจัดสรรทุนให้นักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ด้านบริการประชาสัมพันธ์ต้องการให้จัดประชาสัมพันธ์ให้ถูกตามหลักการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในทุกเรื่อง ด้านบริการห้องสมุด ต้องการให้มีหนังสือบริการอย่างเพียงพอและมีบรรยากาศที่เหมาะสมด้านการส่งเสริมวินัยคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ควรมีการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ในด้านวินัยให้กับนักเรียน ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีการส่งเสริมประชาธิปไตยให้กับนักเรียนโดยการจัดกิจกรรมปลูกฝังพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนในขณะเดียวกันเจริญ ธีรธนาภักย์ (2545 : 59) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลลำปาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในการบริการสุขภาพอนามัย การช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บด้วยการปฐมพยาบาลเป็นงานที่ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ เห็นว่าได้ปฏิบัติส่วนการบริการอาหารกลางวันนั้นได้จัดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบเฉพาะด้าน ให้ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดบริการอาหารกลางวันที่ดี สะอาด และถูกหลักโภชนาการ และก็ให้นักเรียนได้ปฏิบัติส่วนที่ไม่ได้ปฏิบัติ การจัดหาเครื่องล้างจานมาช่วยล้างภาชนะต่างๆ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการบริการอาหารกลางวันด้วยสำหรับการบริการแนะแนวที่ปฏิบัติ

ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ สภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามสถานภาพด้านอายุการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงาน 1 - 3 ปี และ 4 - 6 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความขยัน น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมากกว่า 9 ปี ทั้งนี้เนื่องมาจากมุมมองและประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานน้อย ยังไม่กว้างไกลเท่ากับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมาก

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงาน 4 - 6 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความขยัน น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงาน 7 - 9 ปี และ น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมากกว่า 9 ปี ทั้งนี้เนื่องมาจากมุมมองและประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานน้อย ยังไม่กว้างไกลเท่ากับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมาก

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงาน 7 - 9 ปี มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัด กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านความขยัน น้อยกว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมากกว่า 9 ปี ทั้งนี้เนื่องมาจากมุมมองและประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานน้อย ยังไม่กว้างไกลเท่ากับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีอายุการทำงานมาก

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษาพบว่าสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การจัดกิจกรรมทั้ง 8 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความสุภาพ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความสามัคคี ด้านความสะอาด และด้านความมีวินัยซึ่งเป็นนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ต่อเนื่องหรือการสอดแทรกในกิจกรรมหลักสูตร เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

2. ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาทางด้านการปัจจัยส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของแต่ละงานควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยยึดนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือยึดนโยบายของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาและตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เช่น หลักการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. ควรศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ ควรทำการศึกษาทุกๆ ปีหรือถ้าเป็นไปได้ ควรศึกษาเปรียบเทียบกับสำนักงานเขตอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกันเพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของปัญหาที่มีต่อสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ดังนั้น ควรมีการเสริมสร้างและปรับปรุงและดำเนินนโยบายให้เกิดความพึงพอใจในทุกๆ ด้านของการจัด กิจกรรมให้มากที่สุด รวมทั้งเพิ่มการศึกษาในหัวข้อที่ไม่ได้ศึกษาในครั้งนี้เพื่อปรับกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ต่อไป

3. ควรศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ ในคุณธรรมด้านวินัย พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมในด้านนี้ เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคุณภาพของผู้เรียนสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550. 8 คุณธรรมพื้นฐาน. (ไปสเตอร์)
- คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม. 2548 : 2 - 6). รายงานสรุปผลการจัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางการส่งเสริมพระพุทธศาสนา และวัฒนธรรมไทย และการจัดงานพิธีมอบโล่พุทธคุณูปการ”. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม, สภาผู้แทนราษฎร.

เจริญ อธิธรรมาภรณ์. 2545. การศึกษาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชมพูนุช ศรีเสาวลักษณ์. 2550. การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ ในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2550. ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นลินี นุตย์จิตะ. 2553. แนวทางการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มนูพันธ์ ชลาชนเดช. 2550. คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ลัดดา ครุสวรค์. 2547. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

วารีย์ ธีระจิตร์. 2550. การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงกรานต์ นีนหาด. 2547. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา ไอ เอฟ ที. 2550. การพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยใช้กิจกรรมที่มีการประเมินผลตามสภาพจริงกับกิจกรรมที่มีการประเมินผล. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2555. “พฤติกรรมการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการใช้สถานการณ์จำลอง” วารสารสักทอง วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 18 (2) : 81 - 90.

สุนันท์ พอดิ. 2550. “สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี,” วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. 1 (2) : 37 - 46.

อดิศร เทพเจริญ. 2551. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยเน้นคุณธรรมนำความรู้ โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มโรงเรียนปง 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Cronbach, L.J. 1990. **Essentials of psychological testing.** 3rd ed. New York : Harper & Collins.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. 1970. "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational and Psychological Measurement.** 30 (3) : 607 - 610.

การศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาลสินธุ์ เขต 2

A Study of Development Needs in Academic of English Teachers under
the Office of Kalasin Educational Service Area Zone II

สถิตย์ภรณ์ ถิตย์บุญครอง สุรีย์มาศ สุขกลี มุทิตา แพทย์ประทุม
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาลสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำนวน 388 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วยค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ทางด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านภาษาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก 3) ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการ จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สอนชั้นประถมศึกษา 4) ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สอนโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่สอนโรงเรียนขนาดเล็ก

คำสำคัญ : ความต้องการ พัฒนา ด้านวิชาการ

Abstract

The purposes of this research were to study the development needs in academic of English teachers under the office of Kalasin educational service area zone II, related to their experiences, grades and the sizes of school. The samples were 388 English teachers. The research instrument was 5 rating scale questionnaire with 40 items and the reliability coefficients was at 0.97. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of the study were as follows : 1) The development needs in academic of English teachers for the overall aspects were at the high level 2) The development needs in academic of English teachers had different work experiences for communications and cultures with significant difference at .05 level. The low work experience English teachers needed more development in academic than high work experience English teachers. 3) The development needs in academic of English teachers who taught in different school grades with significant difference at .05 level. The English teachers taught in the secondary school needed more development in academic than English teachers taught in the primary school. 4) The development needs in academic of English teachers according to different school sizes were significant difference at .05 level. The English teachers taught in the large schools needed more development in academic than English teachers taught in the small schools.

Keywords : needs, development, academic

บทนำ

สภาพของการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบและ มีการเปลี่ยนแปลงหลายด้าน ทั้งด้านประชากร สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการเมืองการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกนั้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ สิ่งแรกที่จะต้องคำนึงถึงคือ คน ถือว่ามีความสำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นการพัฒนาจึงมุ่งที่จะพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาคนจึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน ดำเนินการอย่างจริงจัง และต่อเนื่องไปตลอดชีวิต (บัญชา ธรรมไชย. 2541 : 49) ซึ่งในชีวิตของมนุษย์พัฒนาได้ด้วยการศึกษาอบรม พัฒนาดตนเองให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งด้านสติปัญญาความสามารถ และด้านคุณธรรม ผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญยิ่งในกระบวนการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองต่อไป ก็คือ ครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็วและมีความเกี่ยวข้องถึงกันหมดนั้น ทำให้แต่ละประเทศมีการแข่งขันกันสูงทั้งในด้านการค้า เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม เพื่อความอยู่รอดในสังคมโลก ชาติบ้านเมืองจึงต้องการคนที่มีคุณภาพมาเป็นกำลังในการพัฒนา ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคม ในขณะที่โครงสร้างภายในทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองของไทยยังไม่พัฒนาให้ทันกับกาลสมัย ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามา โดยขาดการจัดสรรและการควบคุมที่ดี ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมวัตถุนิยม หรือสังคมบริโภคนิยม ที่ขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดการพึ่งตนเองทำให้โครงสร้างของสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป สถาบันหลักในสังคมไทย เช่น ชุมชนชนบท สถาบันครอบครัวล่มสลาย เกิดปัญหาสังคมขึ้นมากมาย สถาบันหลัก 3 สถาบัน คือ บ้าน วัด โรงเรียนที่เคยทำหน้าที่ให้การศึกษอบรมเยาวชนมาแต่เดิม ในปัจจุบันคงเหลือเพียงสถาบันโรงเรียน ที่ยังทำหน้าที่หลักนี้อยู่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรซึ่งทำหน้าที่ในสถาบันการศึกษา ได้แก่ “ครู” ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในทุกด้าน ทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณธรรม (ทองย้อม สารสูงเนิน. 2548 : 1)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ครูอาวุโส ประจำปี 2522 ว่า “ครูที่แท้จริงนั้นเป็นผู้ทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและอดทนอดทนอดทน ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำนวณ ระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในแบบแผนที่ตั้งงาม ต้องปลีกตัวปลีกใจจากความสะดักสะบวย และความสนุกรื่นเริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจให้

มั่นคงแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญา ให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งด้านวิชาการและความฉลาดรอบรู้ ในเหตุผล” ดังนั้น ครูควรจะเป็นครูตามนัยพระราชดำรัสดังกล่าว โดยแท้จริง (ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. 2542 : 3 - 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 มาตรา 52 ได้ระบุถึงครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่าให้กระทรวงส่งเสริม ให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต พัฒนาครู ณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรประจำการ อย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณ และจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 ก : 30) นอกจากนี้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ระบุว่า การพัฒนาศักยภาพครู ให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของครูแกนนำ ครูต้นแบบ และสถาบัน การศึกษาขั้นสูง เช่น คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ของสถาบัน ราชภัฏและมหาวิทยาลัย รวมทั้งชมรมวิชาชีพ ซึ่งจะช่วยพัฒนา ครูให้มี ศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของ ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 27)

บทบาทของผู้สอนและผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ผู้สอนทำการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผน การจัดการ เรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยกำหนดเป้าหมาย ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะกระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอดหลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้ง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย พร้อมทั้งจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีการจัดเตรียม และเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน วิเคราะห์แล้วนำผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนา ผู้เรียน รวมทั้งต้องปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของ ตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 26)

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไข

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดผู้เรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้จึงมุ่งฝึกทักษะ ด้านการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎี หลักการและวิธีการต่างๆ มากมาย ทฤษฎีและวิธีการเหล่านี้ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษาความหลากหลายของภาษาวัฒนธรรม และการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้น ก่อให้เกิดวิธีสอนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษา ครูผู้สอนจึงควรมีการจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวคิด และวิธีสอนของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปัจจุบันมีหลายแนวคิดด้วยกัน ซึ่งในแต่ละแนวคิดช่วยสร้างการคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้ทราบถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์หรือกรอบ ในการพัฒนามโนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบไปด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอนและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ จากแนวคิดทั้งสามนี้จะช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การสอนของตนเองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 ข : 105 - 106)

ผลการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 25 ปีการศึกษา 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ทั่วประเทศมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 37.77 มีนักเรียนในระดับปรับปรุงร้อยละ 32.46 ระดับพอใช้ ร้อยละ 58.16 และระดับดี ร้อยละ 9.3 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2550 พบว่า คะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงแต่ลดลง 0.90 หากวิเคราะห์รายด้านพบว่า นักเรียนทำเรื่องภาษาและวัฒนธรรมดีที่สุด ตามด้วยเรื่องภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก และภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น (สำนักทดสอบทางการศึกษา 2552 : 28 - 29) ผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ภาพรวมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.30 ซึ่ง

ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ 32.42) ร้อยละของจำนวนนักเรียนระดับปรับปรุง เท่ากับ 51.31 ระดับพอใช้ เท่ากับ 47.79 และระดับดี เท่ากับ 0.90 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2552 : 46) และผลการประเมินความรู้ของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2550 พบว่า ครูผู้สอนมีผลการประเมินความรู้ยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยแยกเป็นระดับดังนี้ ระดับ Intermediate 3 (คะแนน 70 - 61) ได้ร้อยละ 2.22 ระดับ Intermediate 2 (คะแนน 60 - 51) ได้ร้อยละ 13.33 ระดับ Intermediate 1 (คะแนน 50 - 41) ได้ร้อยละ 37.04 ระดับ Basic 3 (คะแนน 40 - 31) ได้ร้อยละ 40.74 ระดับ Basic 2 (คะแนน 30 - 21) ได้ร้อยละ 6.67 จึงมีการจัดอบรมครูผู้สอนภาษาอังกฤษตามโครงการพัฒนาการเรียน การสอนภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2550 : 2)

จากความสำคัญและจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งทำหน้าที่เป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย ครั้งนี้จะได้ข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับการวางแผน การกำหนดแนวทาง การให้การสนับสนุน เพื่อพัฒนาครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 191 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอนภาษาอังกฤษ 1,173 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 ปีการศึกษา 2552 ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) และได้สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกเป็นประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียน และระดับชั้นเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ที่สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 เกี่ยวกับความต้องการโดยกำหนดน้ำหนักดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72)

5 คะแนน	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาในระดับมาก
3 คะแนน	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาในระดับปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาในระดับน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	ระดับความต้องการพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และด้านภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการใน 4 สาระ คือ ภาษา เพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์ กับชุมชนและโลก

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ พิจารณาแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าเกิน 0.50 ซึ่งถือว่าใช้ได้ทุกข้อ

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะแล้วเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูผู้สอน ภาษาอังกฤษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก 17 คนโรงเรียนขนาดใหญ่ 13 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตและแนะนำตัวของผู้วิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ส่งไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือแนะนำตัวของผู้วิจัยจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเหนือ เขต 2 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมายเวลาและสถานที่เพื่อขอรับแบบสอบถามคืน

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 388 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
3. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อแล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบคะแนนที่กำหนด ดังนี้

การแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ โดยใช้คะแนนเฉลี่ยของจุดตัดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

- 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความต้องการพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการ ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสศนุ เขต 2 เปรียบเทียบตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ระดับชั้นที่สอน และขนาดของโรงเรียน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสศนุ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสศนุ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก
2. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน พบว่าด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านภาษาและวัฒนธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และด้านภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ด้านภาษาและวัฒนธรรม ด้านภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และด้านภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากสรุปผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสศนุ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสศนุ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งครูผู้สอนภาษาอังกฤษเป็นส่วนสำคัญยิ่งที่จะต้องมี การพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อสามารถติดต่อสื่อสารกับสมาชิกอาเซียนได้ ครูจะมุ่งพัฒนาความรู้ความสามารถ และความชำนาญทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสอน ครูบางคนจะเข้าร่วมในการประชุมเชิงปฏิบัติการ บางคนมุ่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูบางคนหรือบางกลุ่มมุ่งที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามขั้นการเสริมสร้างสมรรถภาพนี้มีช่วงระยะเวลาของการพัฒนาหลายปี และเมื่อครูได้พัฒนาตนเองจนเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ครูหลายคนจะทำงานเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน หรือแบ่งปันความรู้ความสามารถของตนเองเพื่อช่วยเหลือเพื่อนครู ด้วยกันให้สามารถพัฒนาตนเองในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งในหน้าที่การงาน (Burk and et al. 1984 : 176) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 7 มาตรา 52 ได้ระบุถึงครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาไว้ว่าให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คุณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิต พัฒนาครู คุณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 ก : 30) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ คำภาศรี (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงระดับ ชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการ

ของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอน ในช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนภาษาอังกฤษมีความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองทุกคน โดยตระหนักถึงบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ผู้สอนทำการวิเคราะห์ให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียนโดยกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย พร้อมทั้งจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้ มีการจัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียนวิเคราะห์แล้ว นำผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งต้องปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 26) และในการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษา ครูผู้สอนจึงควรมีการจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวคิด และวิธีสอนของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษปัจจุบันมีหลายแนวคิดด้วยกัน ซึ่งในแต่ละแนวคิดช่วยสร้างความคิดที่เป็นระบบให้แก่ครูผู้สอน ช่วยให้ทราบถึงการวิเคราะห์สังเคราะห์หรือรอบในการพัฒนา โมโนทัศน์เกี่ยวกับการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับแนวการสอนและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ จากแนวคิดนี้จะช่วยครูผู้สอนในการตัดสินใจ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การคัดเลือกกิจกรรมเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจึงควรมีความรู้ ความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การสอนของตนเองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 ข : 105 - 106) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุวิรัฐ แก้วเมฆ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว

พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก หลักสูตรและเนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจะมีความยากมากกว่า ในระดับประถมศึกษาซึ่งส่งผลให้ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาจะต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ ซึ่งการพัฒนาคือ ความเจริญงอกงาม และการทำให้เจริญเติบโตเต็มที่ เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลสามารถที่จะผสมผสานความรู้ชนิดต่างๆ เพื่อเสริมกำลังให้สามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (Burk. 1987 : 232) ประกอบกับ ในสังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 220 - 227) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ คชนิล (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการด้านวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการด้านวิชาการของครูโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นที่สอน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่สอนชั้นมัธยมศึกษา มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนที่สอนชั้นประถมศึกษา

4. ความต้องการในการพัฒนาด้านวิชาการของครูผู้สอนภาษาอังกฤษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา อีกทั้งยังมีงบประมาณมากในการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร และมีครูผู้สอนครบชั้น

โดยได้สอนตามความถนัดและสาขาประจำวิชาของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก ที่บางชั้นเรียนต้องเรียนด้วยกัน และครูผู้สอนไม่ได้สอนตามความถนัดและความต้องการของตนเอง ซึ่งความต้องการของแต่ละบุคคล (Individual Need or Special Need) อาจเหมือนหรือแตกต่างกันในบางอย่าง ความต้องการประเภทนี้ มีอยู่ประจำตัวของทุกคน แบ่งได้เป็น 2 อย่าง คือ ความต้องการทางกาย (Organic Need) เป็นธรรมชาติของมนุษย์ตั้งแต่เกิดที่จะต้องการให้ชีวิตดำรงอยู่ เช่น ความต้องการปัจจัยสี่ความต้องการให้มีร่างกายแข็งแรง ความต้องการพักผ่อน ความต้องการอาหาร เป็นต้น ความต้องการที่จะสร้างบุคลิกภาพ (Personality Need) เป็นความต้องการที่ทำให้มนุษย์มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และสังคม ได้แก่ ความต้องการที่จะรักและให้คนอื่นรักตน ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ความต้องการ ความสัมพันธ์ผล หรือความต้องการเพื่อที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายของตน ความต้องการรู้อะไรต่างๆ เพื่อให้เกิดสติปัญญา อันจะเป็นแนวทางสำคัญในการเรียนรู้และเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่อยู่ประจำเพื่อให้เกิดสภาพใหม่และทำให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจในทางสวยงาม ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจและเป็นสุขใจ (สวัสดี สายประเสริฐ และคณะ. 2537 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬารัตน์ เย็นสวัสดี (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการ ในการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการในการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูผู้สอน ระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่สอนโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการมากกว่าครูผู้สอนระดับ ก่อนประถมศึกษาที่สอนโรงเรียนขนาดเล็ก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : กระทรวง.
- _____. 2545 ก. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- _____. 2545 ข. **จากหลักสูตรผู้สอน**. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- _____. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- จุฬารัตน์ เย็นสวัสดี. 2548. **ความต้องการในการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม**. ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ณรงค์ คำภาศรี. 2550. **ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงระดับชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทองยอม สาครสูงเนิน. 2548. **การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บัญชา ธรรมไชย. (มิถุนายน - กรกฎาคม 2541). “โรงเรียนครอบครัว ชุมชน สถาบันหลักในการจัดการศึกษา,” **ข้าราชการครู**. 18 (5) : 49.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันเพ็ญ คชนิล. 2546. **ความต้องการด้านวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. (มิถุนายน-กรกฎาคม) 2542. “ครูตามแนวพระราชดำริ.” **ข้าราชการครู**. 19 (5) : 3 - 4.
- สวัสดี สายประเสริฐ และคณะ. 2537. **คู่มือการสอบและปฏิบัติราชการ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2550. รายงานผลการประเมินความรู้ของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับมัธยมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2550. กาฬสินธุ์ : สำนักงานฯ.
- 2552. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2551 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กาฬสินธุ์ : สำนักงานฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2552. ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ : สำนักฯ.
- สุวัฐ แก้วเมฆ. 2550. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงแก้ว. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Burk, P.J. 1987. **Teacher Development**. New York : The farmer Press.
- Burk, P.J. Christensen, J.C. and Fessler, R. 1984. **Teacher Career Stages : Implications for Staff Development**. Bloomington : Phi Delta Kappa Education Foundation.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. March 1970. "Determining Sample Size For Research Activities," **Educational And Psychological Measurement**. 30(3) : 607-610.

128 วารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 เดือน มิถุนายน - กันยายน 2558

การศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

A Study of the Factors Administrators of the Lab School Project under
the Office of Chanthaburi Primary Education Service Area

นพวัลย์ อุตมั่ง พรสวัสดิ์ ศิริศานันท์ ชำนาญ จันทร์เหี่ยม
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่งของบุคลากรและตามรุ่นของโรงเรียนในฝัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จากโรงเรียนในฝัน 3 รุ่น รุ่นที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน รุ่นที่ 2 จำนวน 7 โรงเรียน รุ่นที่ 3 จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 16 คน ครูผู้สอน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยรวมและทุกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านศึกษานิเทศก์ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้เรียน ด้านโรงเรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านครูผู้สอน 2) สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันรุ่นต่างกัน มีสภาพการบริหารไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ด้านผู้บริหารรุ่นที่ 1 กับรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 1 กับรุ่นที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ศึกษา โครงการโรงเรียนในฝัน

Abstract

The purpose of this research was to Study and compare the administrators of the lab school project under the Office of Chanthaburi Primary Education Service Area towards the opinion of the administrators and teachers. The sample consisted of 16 administrators and 175 teachers. The research instrument was a five-rating-scale questionnaire and the data were analyzed by percentage, mean, reliability, standard deviation, t-test independent and One-way ANOVA

The results of the study were as follows : 1) The factors administrators of the lab school project under the Office of Chanthaburi Primary Education Service Area, reveal high in general all aspects of the study. They were put in order from high to low as the following : the educational supervisor, administrators, students, schools, guardians and community and teachers 2) The administration of the lab school project according to the opinions of administrators and teachers was different at .05 whereas there were no significant difference in the comparison of administration in each phase of lab school project. Considering in pairs, it was found that the administrators of the first phase and the second phase and between the first phase and the third phase were different statistical significantly at .05

Keywords : Lab School Project

นพวัลย์ อุตมั่ง, พรสวัสดิ์ ศิริศานันท์, ชำนาญ จันทร์เหี่ยม

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับมติเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีในหลักการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2546 เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวยากจนและอาศัยอยู่ในสังคมชนบท ได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพ เป็นการลดช่องว่างทางสังคมและเพื่อให้มีสถานศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานกระจายไปอย่างทั่วถึงทุกอำเภอตามความต้องการของเด็กและผู้ปกครองนักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 1) และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชีวิตและสังคมสามารถก้าวทันต่อความก้าวไกลของสังคมโลก

การดำเนินการโครงการโรงเรียนในฝันที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มี 3 รุ่น โดยรุ่นที่ 1 ได้ดำเนินการระหว่าง ปี พ.ศ. 2546 - 2549 ถือว่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในระดับมาก จึงขยายผลให้ชุมชนทุกอำเภอดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนรุ่นที่ 2 ภายใต้ชื่อโรงเรียนดีใกล้บ้านที่จัดการศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนในฝันรุ่นแรก เพื่อให้ทุกอำเภอทั่วประเทศไทยมีโรงเรียนในฝันที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 - 4 หรือตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนทั้งสิ้น 867 โรงเรียน รวมทั้งโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 1 จำนวน 921 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,788 โรงเรียน ช่วงเวลาปี พ.ศ. 2550 ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองส่งผลให้รัฐบาลเดิมล่มสลาย มีการตั้งรัฐบาลรักษาการณ ส่งผลกระทบให้เกิดการชะงักงัน และเกิดความสับสนต่อโรงเรียน และชุมชน ผู้ปฏิบัติว่าจะเดินหน้าต่อไปหรือล้มเลิกโครงการ เพราะเป็นนโยบายของรัฐบาลชุดเดิม ดังนั้นเพื่อให้พ้นมรสุมการเมือง จึงเลือกวิธีการเปลี่ยน ชื่อเป็น “โครงการโรงเรียนดีใกล้บ้าน” ซึ่งโครงการดังกล่าว ได้รับการประกาศรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 5) ต่อมาในยุคของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรีในปี พ.ศ. 2552 ได้นำโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนดีใกล้บ้านที่เหลืออยู่และยังไม่ได้ดำเนินการอะไร ให้มาอยู่ในโครงการโรงเรียนดีประจำอำเภอ ซึ่งถือว่าเป็นโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 3 เป็นระยะขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมพื้นที่ (โรงเรียนในฝัน. ออนไลน์. 2554) รูปแบบและวิธีดำเนินการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำอำเภอเช่นเดียวกับ โรงเรียนดีใกล้บ้านทุกประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554 : 10)

ปัจจุบันโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ในจังหวัดจันทบุรี มีจำนวน 31 โรงเรียน อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 15 โรงเรียน และอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 16 โรงเรียน ซึ่งได้รับการประเมินจาก

คณะกรรมการการประเมินโรงเรียน ในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันครบทุกโรงเรียนแล้ว (โรงเรียนในฝัน. ออนไลน์. 2556) และโรงเรียนที่ได้รับการประเมินไปแล้วในรุ่นต่างๆ ก็ยังมีความหลากหลายทั้งมาตรฐาน และคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนที่อยู่ในเขตเมืองมักจะเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านการบริหาร ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้อยู่ในเขตเมืองหรืออยู่รอบๆ เขตเมืองก็จะมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาหรือนำปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้านี้นอกจากจะได้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ยังเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่นๆ ในการนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้บริหารจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่งและรุ่นของโรงเรียนในฝัน

สมมุติฐานในการวิจัย

1. สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแตกต่างกัน
2. โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี รุ่นต่างกัน มีสภาพการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 10 อำเภอ รวมโรงเรียน 16 โรงเรียน รวมจำนวนประชากร 342 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 191 คน ตามตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 303) และการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สัดส่วนไม่เท่ากัน (Non-probability Sampling) ตามรุ่นของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน 16 คน ครูผู้สอน 175 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง และรุ่นของโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นลักษณะการตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านโรงเรียน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านผู้ปกครอง และชุมชน ด้านศึกษานิเทศก์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 107) โดยกำหนดระดับความมากน้อยของระดับสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .29 ถึง .81

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและมีความเที่ยงตรง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเครื่องมือมาปรับปรุงเพื่อสร้างให้สอดคล้องกับงานวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาตำรา เอกสารบทความ งานวิจัย คู่มือการปฏิบัติงาน และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน มี 6 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านโรงเรียน ด้านครู ด้านผู้เรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านศึกษานิเทศก์

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากตัวชี้วัดจากสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน

3. ศึกษาเนื้อหาที่สำคัญ กำหนดหมวดหรือประเด็นหลักการของเนื้อหา

4. แจกแจงประเด็นหลักออกเป็นประเด็นย่อย

5. สร้างข้อความข้อคำถามทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านผู้บริหาร จำนวน 9 ข้อ

5.2 ด้านโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ

5.3 ด้านผู้สอน จำนวน 10 ข้อ

5.4 ด้านผู้เรียน จำนวน 9 ข้อ

5.5 ด้านผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 9 ข้อ

5.6 ด้านศึกษานิเทศก์ จำนวน 8 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเบื้องต้น แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขในความเหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา และการใช้ภาษา

วิธหาคูณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วคัดเลือกข้อที่มีความเที่ยงตรงตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม ได้จำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

2. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามข้อ 1 ไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) รายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งหมด (item - total correlation) แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามได้จำนวน 50 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .29 ถึง .81

3. นำแบบสอบถามทั้งหมดไปทดลองใช้กับกลุ่มเดิม แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือ ในการวิจัยไปยังกลุ่มตัวอย่างและกำหนดวันที่รับคืน โดยเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรง

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามได้คืนมา 191 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถาม พบว่า ทุกฉบับมีความสมบูรณ์ทุกประการหลังจากนั้นได้นำไปใช้ในการวิเคราะห์ผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน แล้วนำข้อมูลดังกล่าว มาแจกแจงความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์ในการแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2553 : 22 - 24) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. เปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามรุ่นของโรงเรียนในฝัน โดยใช้ One-way Analysis of Variance เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำนวน 191 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 16 คน และครูผู้สอน จำนวน 175 คน และโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน จำนวน 16 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 รุ่น รุ่นที่ 1 จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.75 รุ่นที่ 2 จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และรุ่นที่ 3 จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 37.50

2. ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และรุ่นของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี สรุปผลได้ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ระดับการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามรุ่นของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 1 รุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านผู้บริหารที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อนำด้านการบริหารการปฏิบัติงานโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ทั้ง 3 รุ่น มาทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ จำแนกตามรุ่น พบว่า รุ่นที่ 1 กับรุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 1 กับรุ่นที่ 3 มีสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและ สมมติฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ทั้ง 3 รุ่น เป็นผลผลิตส่วนหนึ่งของนโยบายปฏิรูปการศึกษา ที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เป็นต้นมา ซึ่งทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทุกโรงเรียนมีมาตรฐานการศึกษาใกล้เคียงกัน และเมื่อมีการคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันซึ่งเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 จนถึงปัจจุบันมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวน 3 รุ่น แต่ละรุ่นจะได้รับการสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ ในการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเพียงพอตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนในฝันจึงเห็นผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง เช่น นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงขึ้น ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา มีความภาคภูมิใจในการได้มีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียน มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย มีเครื่องมือและอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย มีรูปแบบการบริหารจัดการที่ดี ที่เน้น การมีส่วนร่วม มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนทุกระดับชั้น โรงเรียนในฝันส่วนใหญ่ผ่านการรับรองมาตรฐาน คุณภาพสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : บทคัดย่อ) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาสภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1 - 2 ปี พ.ศ.2546 - 2553 ระดับประเทศของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 ข : 76) ที่พบว่า สภาพและผลการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน ในฝันในภาพรวมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกด้าน เช่น ด้านปัจจัย ประกอบด้วย จำนวนบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น กระบวนการนิเทศของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร ด้านผลผลิต

ระบบการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา คุณภาพนักเรียน คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบภาคีเครือข่าย ด้านความพึงพอใจต่อกิจกรรมของโครงการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และศึกษานิเทศก์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และจากผลการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

2. เปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และรุ่นของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี

2.1 ผลการเปรียบเทียบ สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โดยสภาพทั่วไปของโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็ก กลาง หรือใหญ่ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบในการบริหารงานในโรงเรียนทุกด้าน โดยเฉพาะการบริหารจัดการแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน และการบริหารงานในฐานะโรงเรียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย พบว่า ด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และตามหลักสูตรของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปให้แก่สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก : 6) สำหรับบทบาทของครูผู้สอนก็จะเน้นในเรื่องการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญต่องานในภาระหน้าที่ของตนเองมากกว่าด้านอื่น ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกคนต่างรู้บทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายได้เป็นอย่างดีว่าภาระงาน มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน บทบาทหน้าที่จะแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผู้บริหารต้องนำนโยบายมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน กำหนด คือ นักเรียนต้องเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการดำรงชีวิต และมี ความเป็นไทยใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 14) สอดคล้องกับรายงานผลการวิเคราะห์งานวิจัยโครงการโรงเรียนในฝันของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552 : 38) ที่พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความแตกต่างกันทุกด้าน เนื่องจากภาระหน้าที่แตกต่างกัน ซึ่งครูผู้สอนจะเน้นในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารนอกจากจะต้องบริหารงานในโรงเรียนแล้ว ต้องจัดสรรเวลาให้กับงานนโยบายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เช่น การเข้าประชุมภาคีเครือข่าย การประสานงานกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึงงานนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานอื่น ระดับการปฏิบัติงานตามตำแหน่งของผู้บริหารสถานศึกษา กับครูผู้สอนจึงแตกต่างกันทุกด้าน

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน จำแนกตามรุ่นที่ ของโรงเรียนในฝัน เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 1 รุ่นที่ 2 และรุ่นที่ 3 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ไม่ได้ใช้เกณฑ์อื่นใดมาเป็นตัวกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนั้นการได้รับจัดสรรงบประมาณ การได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทรัพยากรด้านต่างๆ เช่น วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือ การปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการดำเนินงาน ทั้ง 3 รุ่น ดำเนินการภายใต้ขอบเขตเดียวกัน จึงทำให้ระดับการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในหลักการของโรงเรียนในฝันจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการวิเคราะห์งานวิจัยโครงการโรงเรียนในฝันของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553 ก : 46) ที่พบว่า ในภาพรวมการดำเนินงานของโรงเรียนในฝันทุกรุ่นมีลักษณะใกล้เคียงกันทั้งสภาพการดำเนินงาน สภาพความสำเร็จ และสภาพปัญหาของด้านปัจจัยด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านความพึงพอใจ ซึ่งทุกด้านโดยรวมจะอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติของบุคลากรด้านบริหาร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทั้ง 3 รุ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานของโรงเรียนในฝันรุ่นแรก ยังเป็นของใหม่ ทั้งในด้านรูปแบบการบริหาร การได้รับจัดสรรทรัพยากรที่มากครั้งเดียวเป็นจำนวนมากเพียงพอ และแนวทางการดำเนินงานต้องใช้การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย จึงอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คล้ายกับว่าโรงเรียนในฝันที่ตัวผู้บริหารและครูผู้สอนในรุ่นแรกรู้สึกว่ามีปัญหาการดำเนินงาน ต้องมีการระดมสมองและทรัพยากรจากทุกฝ่ายซึ่งจะแตกต่างกันกับโรงเรียนในฝันรุ่นที่ 2 ซึ่งได้ต้นแบบหรือแบบอย่างมาปรับปรุงทำให้ดูว่าการบริหารจัดการง่ายขึ้น และรุ่นที่ 3 ก็เช่นเดียวกัน ได้รูปแบบการดำเนินงานรวมทั้งสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสภาพความสำเร็จจากรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 มาปรับปรุงพัฒนาได้ง่าย และสะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของโรงเรียนในฝัน

ทั้ง 3 รุ่น เห็นว่ามีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาสภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน ระดับประเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553 ก : 74) ที่พบว่า การบริหารงานโรงเรียนในฝันแต่ละรุ่น จะมีแนวทางการดำเนินงาน และพบปัญหาในด้านนี้แตกต่างกัน ซึ่งส่วนมากเป็นปัญหาที่เกิดจากขนาดของโรงเรียนในฝัน ที่มีขนาดแตกต่างกัน ทรัพยากรและงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุน จึงแตกต่างกันตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อให้สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิผลของโรงเรียนให้สูงขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านผู้สอนโดยเฉพาะการทำงานเป็นทีม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมในทุกเรื่อง อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จนจบกระบวนการของการดำเนินงานในเรื่องที่มอบหมาย
2. ในการมอบหมายให้ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนควรมีการออกคำสั่งการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ในลักษณะของคณะทำงานหรือคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ทุกครั้ง
3. โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ โดยการจัดอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงานจากโรงเรียนภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัดที่มีความโดดเด่นในการสร้างทีมงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรุ่นของโรงเรียนขนาดของโรงเรียน
2. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทีมงานของครูผู้สอนในโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี
3. ควรศึกษารูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการโรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (รสพ.).

_____. 2553. รายงานผลการดำเนินงาน 2 ปี กักับการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

โรงเรียนในฝัน. 2556. โรงเรียนในโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : labschool.com/SearchRegion.asp. 19 กรกฎาคม 2556.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552. รายงานผลการวิเคราะห์งานวิจัยโครงการโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. 2553 ก. การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1 - 2 (Lab School Project) ปี พ.ศ.2546 - 2553 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

_____. 2553 ข. การศึกษาภาพความสำเร็จโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน รุ่น 1 - 2 (Lab School Project) ปี พ.ศ.2546 - 2553 ภาคใต้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. 2554. โรงเรียนดีประจำตำบล. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. รายงานสรุปความก้าวหน้าของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในช่วง 2 ปี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 ก. กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 - 2549) ในช่วงแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

วารสารวิจัยรำไพพรรณี

Rajabhat Rambhai Barni Research Journal

วารสารวิจัยรำไพพรรณี เป็นวารสารระดับชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ ผลงานวิจัย และวิชาการ วิชาการของคณาจารย์ นักศึกษาปริญญาโท ปริญญาเอก ทั้งภายในภายนอกมหาวิทยาลัย

เพื่อแพร่บทความทางวิชาการและบทความวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยจัดทำเป็นวารสารราย 4 เดือน เผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 (ตุลาคม-มกราคม) ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม) และฉบับที่ 3 (มิถุนายน - กันยายน) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย 2) เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ และ 3) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากร

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับ

บทความที่รับตีพิมพ์ในวารสารได้แก่ 1)บทความวิจัย 2) นิพนธ์ปริทัศน์ (Review articles) โดยให้พิมพ์ผลงานด้วยกระดาษ A4 พิมพ์หน้าเดียว จำนวน ไม่เกิน 10-12 หน้า โดยทุกบทความต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีส่วนประกอบดังนี้ บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง

ระเบียบการตีพิมพ์

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการเขียนบทความวิจัยตามข้อกำหนดรูปแบบของวารสารวิจัยรำไพพรรณี ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- 2) ผู้วิจัยส่งบทความที่สมบูรณ์ตรงตามแบบฟอร์มเป็นไฟล์นามสกุล .doc (Word) ความยาวไม่เกิน 10-12 หน้า ทางอีเมล research_rbru2010@hotmail.com หรือทางไปรษณีย์ โดยส่งมาที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เลขที่ 41 หมู่ 5 ถนนรังคักข์ชุม ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000 โดยวงเล็บมุมซองว่า **ส่งบทความตีพิมพ์** ทั้งนี้สามารถติดตามรายละเอียดและดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่ www.rbru.ac.th/org/research/ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โทรศัพท์ 0-3947-1056 หรือ 0-3931-9111 ต่อ 3505 โทรสาร 0-3947-1056
- 3) ผู้วิจัยต้องชำระค่าธรรมเนียมในการดำเนินการตีพิมพ์ของวารสารวิจัยรำไพพรรณี จำนวน 1,500 บาท โดยผู้วิจัยสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ ดังนี้

โอนเงินเข้าบัญชีหมายเลข 178-1-48957-9 ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประเภทบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (สาขาสีแยกเขาไระยา) **เมื่อโอนเงินเข้าบัญชีแล้วกรุณา SCAN ใบสมัครและหลักฐานการชำระเงินได้ที่ E-mail : research_rbru2010@hotmail.com หรือโทรสาร 0-3947-1056**

- 4) กองบรรณาธิการจะไม่คืนเงินในกรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่ว่ากรณีใดๆ เพราะเป็นค่าตอบแทนการพิจารณาบทความของผู้ทรงคุณวุฒิ
- 5) ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการปรับแก้ไขบทความตามผลการตรวจประเมินของกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิของวารสารวิจัยรำไพพรรณี อย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการในการตีพิมพ์
- 6) เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบ ข้อที่ 1 - 5 เรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะออกใบตอบรับการตีพิมพ์และใบเสร็จรับเงินจากทางราชการให้กับผู้วิจัย และดำเนินการตามกระบวนการตีพิมพ์ต่อไป
- 7) ถ้าผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามระเบียบการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการจะแจ้งยกเลิกการตีพิมพ์บทความ การวิจัยไปยังหน่วยงาน/มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัดอยู่ และจะไม่ได้รับค่าธรรมเนียมคืน

ข้อกำหนดในการเตรียมต้นฉบับ

- ขนาดกระดาษ A4
- ขอบกระดาษ ขอบบน 1 นิ้ว ขอบล่าง 1 นิ้ว ขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 1 นิ้ว
- ระยะระหว่างบรรทัด หนึ่งเท่า (Single Space)
- ตัวอักษร ใช้ TH Sarabun PSK ตามที่กำหนดดังนี้
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ภาษาไทย ขนาด 18 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา
 - ภาษาอังกฤษ ขนาด 18 point, กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา
 - ชื่อผู้เขียน (ทุกคน)
 - ชื่อผู้เขียน ภาษาไทย – อังกฤษ ขนาด 14 point , กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา
 - ที่อยู่ผู้เขียน ขนาด 14 point , กำหนดกึ่งกลาง, ตัวหนา และเว้น 1 บรรทัด
 - บทคัดย่อ
 - ชื่อ “บทคัดย่อ” และ “Abstract” ขนาด 16 point , กำหนดกึ่งกลาง , ตัวหนา และเว้น 1 บรรทัด
 - เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย ขนาด 14 point , กำหนดชิดขอบ , ตัวธรรมดา
 - คำสำคัญ ให้พิมพ์ต่อจากส่วนบทคัดย่อ ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 4-5 คำ ใช้ตัวอักษร ภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point
 - เนื้อหา บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point , กำหนดชิดขอบ , ตัวหนา
 - ย่อหน้า 0.5 นิ้ว
 - Keyword ให้พิมพ์ต่อจากส่วน Abstract ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 point
 - รายละเอียดบทความ (Body)
 - คำหลักบทความขนาด 16 point , กำหนดชิดซ้าย , ตัวหนา
 - หัวข้อย่อยขนาด 14 point , กำหนดชิดซ้าย , ตัวหนา
 - ตัวอักษรขนาด 14 point , กำหนดชิดขอบ , ตัวธรรมดา
 - ย่อหน้า 0.5 นิ้ว

รายละเอียดบทความประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ของการวิจัย อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง

- คำศัพท์ ให้ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
- รูปภาพและตาราง กรณีรูปภาพและตาราง หัวตารางให้จัดชิดซ้ายของคอลัมน์ คำบรรยายรูปภาพ

ให้อยู่ใต้รูปภาพ และจัดกึ่งกลางคอลัมน์ เนื้อหา และคำบรรยายภาพ ใช้ตัวอักษรขนาด 14 point ตัวปกติ

รูปแบบการพิมพ์เอกสารอ้างอิง

1. อ้างอิงจากหนังสือ

รูปแบบ :

ชื่อผู้แต่ง//ปีที่พิมพ์//ชื่อเรื่อง//จำนวนเล่ม//ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)//ชื่อชุดหนังสือ//เมืองที่พิมพ์:สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. 2547. **วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัย**

ปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง.

Rothwell, William J.; Lindholm, John Edwin and Wallick, William G. 2003. **What CEOs**

Expect from Corporate Training: Building Workplace Learning and

Performance Initiatives that Advance Organizational Goals. New York: AMACOM.

2. อ้างอิงจากบทความในหนังสือ รายงานการประชุมทางวิชาการ สัมมนาทางวิชาการ

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียนบทความ./ปีที่พิมพ์./ชื่อบทความ./ใน **ชื่อหนังสือ**./ชื่อบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม.
ครั้งที่พิมพ์./ชื่อชุดหนังสือ./เมืองที่พิมพ์./สำนักพิมพ์./หน้า.

ตัวอย่าง :

ปกรณัม ปรียากร. 2532. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา. ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาการ
บริหารการพัฒนาชนบท**. หน่วยที่ 1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิทยาการ
จัดการ. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 33-34.

Fitzroy, Felix R. and Kraft, Kornelius. 1991. Firm Size, Growth and Innovation: Some Evidence
from West Germany. In **Innovation and Technological Change: An International
Comparizon**. Zottan J. Aes and David B. Audretsh, eds. New York: Harester
Wheatsheaf. Pp. 152-159.

3. อ้างอิงจากบทความในวารสาร

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียน./ปีที่พิมพ์./ชื่อบทความ./**ชื่อวารสาร**./ปีที่ (เดือน):/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุรัชช พึ่งเกียรติ. 2547. นาโนเทคโนโลยีวิสัยทัศน์เทคโนโลยีระดับไมโคร. **ผู้ส่งออก**. 17 (ปีที่แรก เมษายน): 19-22.

Mintrom, Michael and Vergari, Sandra. 1996. Advocacy Coalitions, Policy Entrepreneurs and Policy Change.
Policy Studies Journal. 24 (Autumn): 420-434.

4. อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ และสารนิพนธ์

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียน. ปี. **ชื่อวิทยานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ หรือสารนิพนธ์**. ระดับปริญญา มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง :

ธีรวัฒน์ พันธุ์สุผล. 2547. การรับรู้กิจกรรมการพัฒนาทางบกของประชากรเพื่อการพัฒนา
ประเทศ กรณีศึกษา กรมทหารต่อสู้อากาศยาน หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน
กองบัญชาการยุทธทางอากาศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ปิโย เล็กกำแหง. 2547. พฤติกรรมการซื้อและการบริโภคเครื่องดื่มในร้านกาแฟขนาดเล็กของ
นักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย: กรณีศึกษานักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
ภาคนิพนธ์โครงการบัณฑิตศึกษาเทคโนโลยีการบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Thawilwadee Bureekul. 1998. **Major Factors Affecting Industrial Hazardous Waste Policy
Implementation in Central Thailand**. Doctoral dissertation, National Institute of
Development Administration.

5. อ้างอิงจากรายงานการวิจัย และเอกสารวิจัยที่เสนอต่อหน่วยงานต่าง ๆ

รูปแบบ :

ชื่อผู้เขียน. ปี. **ชื่อเอกสาร**. รายงานการวิจัย/เอกสารวิจัย หน่วยงาน.

ตัวอย่าง :

ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2538. **จริยธรรมในงานวิจัย**. เอกสารวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริม
งานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

6. อ้างอิงจากสิ่งพิมพ์กฎหมาย

รูปแบบ :

ชื่อกฎหมาย./ชื่อวารสาร./ฉบับ/เล่มที่./ตอนที่/(วัน เดือน):/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

พระราชบัญญัติโอนกิจการบริหารในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เฉพาะที่เกี่ยวกับราชการของคณะ

รัฐประศาสนศาสตร์ ไปเป็นของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ.2509. ราชกิจจานุเบกษา.

ฉบับกฤษฎีกา 83, 29 ฉบับพิเศษ (31 มีนาคม): 23-36.

The Act on Revenue Code Amendment (No.35) B.E. 2544. Royal Thai Government Gazette.

118, 85A (27 September 2001): 1-4.

7. อ้างอิงจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง./[CD-ROM]./สถานที่ผลิต./ผู้ผลิต./ปี พ.ศ. ที่เผยแพร่.

ผู้แต่ง./ชื่อเรื่อง./[Online]./เข้าถึงได้จาก./วิธีการเข้าถึงและสถานที่ของข้อมูล/ปี พ.ศ. ที่เผยแพร่ (หรือสืบค้น).

ตัวอย่าง :

Noam, E.M. Telecommunication Policy Issue for the Next Century. [online]. Available:

gopher://198.80.36...//global/telcom.txt. 1994.

Texas Instruments. Speech Synthesis Processors. [online] available :

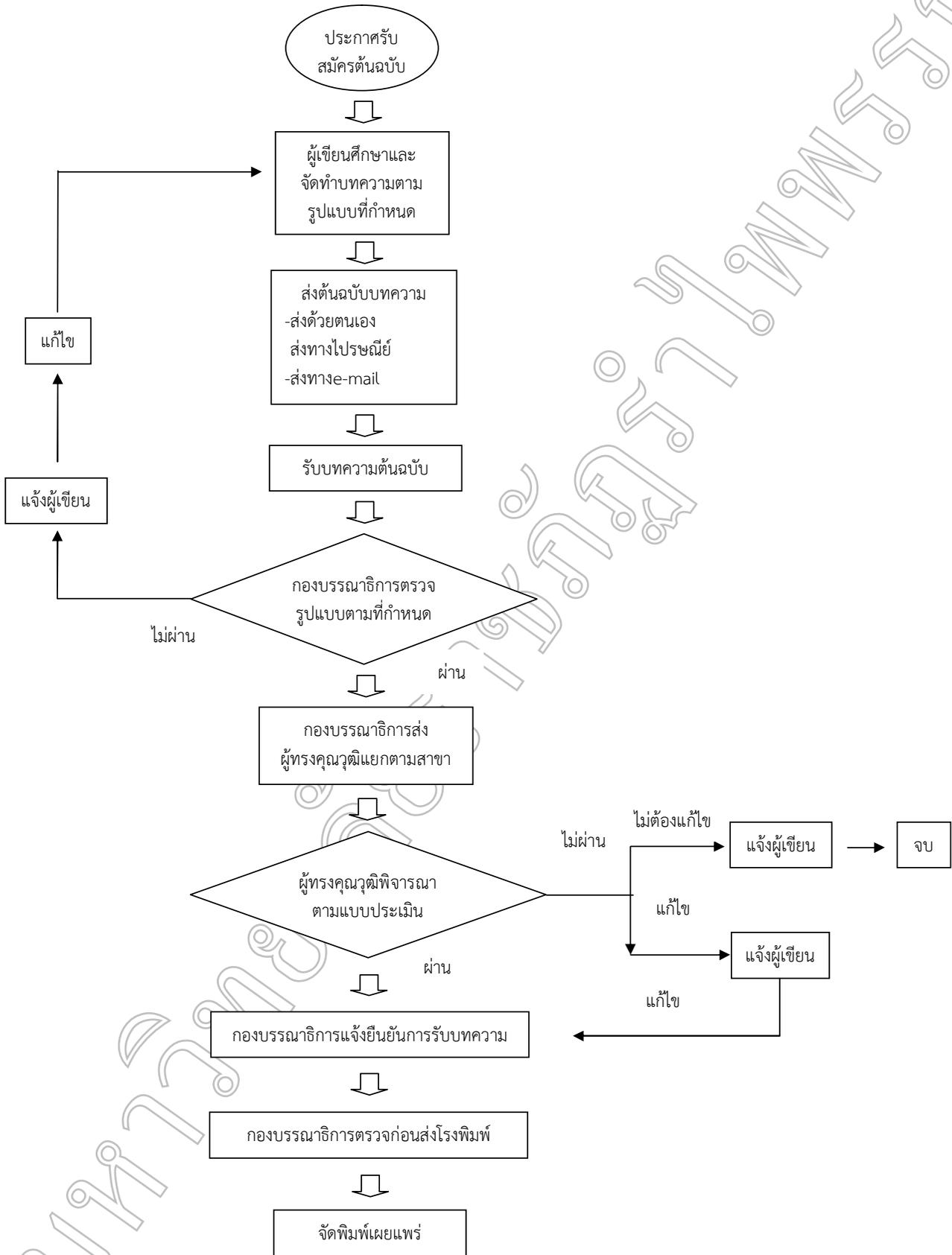
<http://www.ti.com/sc/does/msp/speech/index.htm>. 1998.

หลักเกณฑ์การประเมินบทความเพื่อการตอบรับการตีพิมพ์

ต้องเป็นบทความที่ยังไม่ได้มีการเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อนหรือรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการใด ๆ กองบรรณาธิการจะดำเนินการพิจารณาบทความตามรูปแบบที่กำหนด หากบทความใดไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับคืนให้ผู้เขียนแก้ไข หากผ่านการพิจารณาจะเข้าสู่การประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน และภายนอก เมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบ เมื่อบทความได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับหนังสือรับรองการตีพิมพ์ พร้อมวารสารฉบับที่บทความนั้นตีพิมพ์ จำนวน 1 ฉบับ โดยจะให้ผู้เขียนที่เป็นชื่อแรก

ขั้นตอนการจัดทำวารสารวิจัยรำไพพรรณี

ใบสมัครขอส่งบทความลงตีพิมพ์
(การกรอกใบสมัครโปรดใช้วิธีการพิมพ์)

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

ข้าพเจ้า นาย นาง นางสาว อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ชื่อ - สกุล

ตำแหน่งทางวิชาการ (โปรดระบุ)

สังกัดมหาวิทยาลัย

สถานที่ทำงาน

ที่อยู่

โทรศัพท์ที่ทำงาน โทรศัพท์มือถือ

โทรสาร E-mail

มีความประสงค์ขอส่งบทความ เรื่อง :

ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ).....

เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรำไพพรรณี (Rajabhat Rambhai Barni Research Journal) ISSN 1906-372X

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องชำระค่าธรรมเนียมในการดำเนินการตีพิมพ์ของวารสารวิจัยรำไพพรรณี จำนวน 1,500 บาท โดยผู้วิจัยสามารถชำระค่าธรรมเนียมได้ ดังนี้

- โอนเงินเข้าบัญชีหมายเลข 178-1-48957-9 ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประเภทบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา (สาขาสี่แยกเขาไผ่) **เมื่อโอนเงินเข้าบัญชีแล้วกรุณา SCAN ใบสมัครและหลักฐานการชำระเงินส่งมาที่ E-mail : research_rbru2010@hotmail.com หรือ anna_24t@hotmail.com โทรสาร 0-3947-1056**

กองบรรณาธิการสามารถติดต่อข้าพเจ้า ได้ที่ สถานที่ทำงานที่ระบุข้างต้น ที่อยู่ดังต่อไปนี้

โทรศัพท์ที่ทำงาน โทรศัพท์มือถือ

โทรสาร E-mail

และในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อข้าพเจ้าได้ กองบรรณาธิการสามารถติดต่อบุคคลดังต่อไปนี้

ชื่อ - สกุล

โทรศัพท์

โทรสาร E-mail

มีความเกี่ยวข้องเป็น

(.....)

...../...../.....

เจ้าของผลงาน

กรุณาส่งใบสมัคร และหลักฐานการโอนเงิน ไปยัง สถาบันวิจัยและพัฒนา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 5)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เลขที่ 41 หมู่ 5 ถนนรักษาศักดิ์ขุมล ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

โทรศัพท์ 0-3947-1056 หรือ 0-3931-9111 ต่อ 3505 โทรสาร 0-3947-1056

อีเมลล์ anna_24t@hotmail.com, research_rbru2010@hotmail.com, research@rbru.ac.th

ผลการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ใน “วารสารวิจัยรำไพพรรณี”
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ชื่อบทความวิจัย

.....
.....
.....

ชื่อผู้ประเมิน

ส่งคืนภายในวันที่

1. ความเป็นมา / ความสำคัญของปัญหาวิจัย

.....
.....
.....

2. การประมวลเอกสาร (กรอบแนวคิด / คุณภาพการประมวลเอกสาร / ความเป็นวิชาการ / ความเกี่ยวข้องกับสมมติฐาน ฯลฯ)

.....
.....
.....

3. วิธีการวิจัย (กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม / ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ / ข้อมูล ฯลฯ)

.....
.....
.....

4. ผลการวิจัย (ใช้สถิติครบถ้วนเหมาะสม / ความถูกต้องของการรายงาน ฯลฯ)

.....
.....
.....

5. การอภิปรายผล (ความเหมาะสมทางวิชาการ ฯลฯ)

.....
.....
.....

6. อื่น ๆ (เช่น การใช้ภาพ / การจัดระเบียบบทความ / การอ้างอิง / ความถูกต้องเชิงวิชาการ ฯลฯ)

.....
.....
.....

7. โดยภาพรวมท่านประเมินว่าบทความวิจัยนี้มีคุณภาพระดับใด (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓)

- 1) ควรตีพิมพ์ โดยมีการแก้ไขเล็กน้อย (เช่น คำผิด)
- 2) ควรตีพิมพ์ โดยอาจแก้ตามคำแนะนำของผู้ประเมิน หรือไม่ก็ได้
- 3) ควรตีพิมพ์ แต่ต้องแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ประเมินก่อน โดย
 - ผู้ประเมินขอพิจารณาสิ่งที่ปรับแก้แล้วอีกครั้ง
 - ผู้ประเมินไม่ขอพิจารณาอีกครั้ง
- 4) อาจตีพิมพ์ได้ โดยผู้เขียนต้องทบทวนและปรับปรุงบทความใหม่ และผ่านการประเมินใหม่อีกครั้ง

โดย

- ผู้ประเมินขอพิจารณาสิ่งที่ปรับแก้แล้วอีกครั้ง
- ผู้ประเมินไม่ขอพิจารณาอีกครั้ง
- 5) ไม่ควรตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรำไพพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

วันที่

หมายเหตุ 1. ถ้าเนื้อที่กระดาษไม่พอ ท่านสามารถเขียนคำแนะนำเพิ่มเติมได้
2. กองบรรณาธิการจะไม่เปิดเผยแบบประเมินนี้แก่ผู้เขียนบทความ แต่จะรวบรวมส่งข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะให้แก่ผู้เขียน โดยพิจารณาตามแต่กรณี

กรุณาส่ง กองบรรณาธิการวารสารวิจัยรำไพพรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ
สถาบันวิจัยและพัฒนา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ (36) ชั้น 5)
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณ เลขที่ 41 หมู่ 5 ถนนรักษาศักดิ์ชุมพล ตำบลท่าช้าง
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
โทรศัพท์ 0-3947-1056 หรือ 0-3931-9111 ต่อ 3505, 3515 โทรสาร 0-3947-1056
อีเมลล์ research_rbru2010@hotmail.com

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

INSTITUTE OF RESEARCH AND DEVELOPMENT RAMBHAIBARNI RAJABHAT UNIVERSITY

41 หมู่ 5 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

โทร./โทรสาร 0-3947-1056 โทร. 0-3931-9111 ต่อ 3505, 3515

เว็บไซต์ <http://www.rbru.ac.th> E-mail : research@rbru.ac.th , research_rbru2010@hotmail.com

